
NOTAT 2012-10

Økonomien i landbruket på Østlandet

Utviklingstrekk 2006–2010

Tabellsamling 2006–2010

TERJE

HAUG

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

NILF utgir en rekke publikasjoner

Årlig utkommer:

- «Driftsgranskingar i jord- og skogbruk»
- «Handbok for driftsplanlegging»
- «Utsyn over norsk landbruk. Tilstand og utviklingstrekk».
- «Mat og industri. Status og utvikling i norsk matindustri».

Resultater fra forskning og utredninger utgis i tre serier:

- «NILF-rapport» – en serie for publisering av forskningsrapporter og resultater fra større utredninger
- «Notat» – en serie for publisering av arbeidsnotater, delrapporter, foredrag m.m. samt sluttrapporter fra mindre prosjekter.
- «Discussion paper» – en serie for publisering av foreløpige resultater (bare internettpublisering).

NILF gir også ut:

- «Merverdiavgiftsnøkkel for landbruket»
- «Kontoplan for landbruksregnskap tilpasset NS 4102»
- Regionale dekningsbidragskalkylar.

NILF er sekretariat for Budsjettnemnda for jordbruket som årlig gir ut:

- «Totalkalkylen for jordbruket» (Jordbrukets totalregnskap og budsjett)
- «Referansebruksberegninger»
- «Resultatkontroll for gjennomføringen av landbrukspolitikken»
- «Volum- og prisindeksar for jordbruket» som ligger på:
<http://www.nilf.no/PolitikkOkonomi/Nn/VolumPrisIndeksar.shtml>

NOTAT 2012–10

Økonomien i landbruket på Østlandet

Utviklingstrekk 2006–2010

Tabellsamling 2006–2010

Terje Haug

NILF

Norsk institutt for
landbruksøkonomisk forskning

Serie	Notat
Redaktør	Agnar Hegrenes
Tittel	Økonomien i jordbruket på Østlandet. Utviklingstrekk 2006–2010. Tabellsamling 2006–2010
Forfatter	Terje Haug
Prosjekt	Publisering av distriktstall (D223)
Utgiver	Norsk institutt for landbruksøkonomisk forskning (NILF)
Utgiversted	Oslo
Utgivelsesår	2012
Antall sider	87
ISBN	978-82-7077-825-6
ISSN	0805-9691

Litt om NILF

- Forskning og utredning angående landbrukspolitikk, matvaresektor og -marked, foretaksøkonomi, nærings- og bygdeutvikling.
- Utarbeider nærings- og foretaksøkonomisk dokumentasjon innen landbruket; dette omfatter bl.a. sekretariatsarbeidet for Budsjettnemnda for jordbruket og de årlige driftsgranskningene i jord- og skogbruk.
- Utvikler hjelpemidler for driftsplanlegging og regnskapsføring.
- Finansieres av Landbruks- og matdepartementet, Norges forskningsråd og gjennom oppdrag for offentlig og privat sektor.
- Hovedkontor i Oslo og distriktkontor i Bergen, Trondheim og Bodø.

Forord

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig regnskapsundersøkelse der det på landsbasis inngår ca. 900 gårdsregnskap hvert år. Skatteregnskapene gjøres om til driftsregnskap og suppleres med tall for avlinger og arbeidsforbruk. Grunnlagsmaterialet for denne regnskapsundersøkelsen er omfattende, og mange data på distriktsnivå er det ikke mulig å få med i den landsdekkende publikasjonen.

Ett av formålene ved å utgi denne publikasjonen er å gjøre tall for enkeltproduksjoner og for fylker på Østlandet tilgjengelig. NILF lager også slike oversikter for Rogaland og Agderfylkene, Vestlandet, Trøndelag og Nord-Norge.

En tabellsamling med tall for enkeltproduksjoner og fylker for 2006–2010 har en dominerende plass i notatet. Notatet inneholder en tekstdel som diskuterer og framhever trender i utviklingen i økonomien i jordbruket de siste fem årene generelt, og utviklingen i 2010 spesielt. Tallene brukt i femårsoversiktene er deflatert med konsumprisindeksen, mens tallene som er brukt i tabellsamlingen er nominelle kroner for hvert år.

Det er noe utskifting av deltakerne i driftsgranskningene fra år til år, men kontinuiteten er god, og derfor vil trendene over fem år gi en god oversikt over den økonomiske utviklingen i jordbruket i landsdelen. I tillegg er totaløkonomien på brukene godt dokumentert.

Terje Haug har skrevet notatet og beregnet variasjonen mellom yttergruppene i produksjonene. Eva Øvren har bidratt med det øvrige tallmaterialet, råd og kvalitetssikring. Anne Bente Ellevold har ferdigstilt notatet for trykking.

Oslo, april 2012
Ivar Pettersen

Innhold

1	INNLEDNING.....	1
2	ØKONOMIEN FOR ØSTLANDSJORDBRUKET I 2010.....	3
2.1	Ny topp i nettoinntekt.....	3
2.2	Endringer i ulike produksjoner.....	3
2.3	Variasjoner mellom bruka innen samme produksjon.....	5
2.3.1	Melkeproduksjon	5
2.3.2	Kornbruka på flatbygdene.....	7
2.3.3	Sauebruk har også store ulikheter	8
2.4	Tilleggsnæringer og andre næringer	9
2.4.1	Typer av tilleggsnæring	10
2.4.2	Typer av annen næring.....	10
2.4.3	Omfanget av tilleggsnæring på Østlandet.....	10
2.4.4	Omfanget av annen næring på Østlandet.....	11
3	HOVEDTRENDER I UTVIKLINGEN DE SISTE FEM ÅRENE	13
3.1	Kort om jordbruket og driftsgranskningene på Østlandet.....	13
3.2	Størrelsen på dyreholdet i jordbruket de siste 5 åra	15
3.3	Produktpriser	16
3.4	Produksjonsinntekter og kostnader	17
3.5	Økonomisk resultat	18
3.6	Investering og finansiering.....	20
4	UTVIKLINGEN FOR NOEN VIKTIGE DRIFTSFORMER.....	23
4.1	Melk	23
4.2	Kornproduksjon.....	26
4.3	Kombinert kornproduksjon og svinehold.....	28
4.4	Sauehold.....	30
4.5	Mekaniseringskostnader per dekar.....	32
4.6	Sammenlikning av driftsformer	33
4.7	Sammenligning av fylkene.....	35
5	TABELLSAMLING 2006–2010.....	39
6	FORKLARING OG FAGUTTRYKK.....	85

Figurer

Figur 3.1	Totalarealet per bruk fordelt på eget og leid areal på Østlandets andre bygder	14
Figur 3.2	Dyretallet og antall kull smågris per bruk på Østlandet	15
Figur 3.3	Endringer i produktiviteten på Østlandet. 2006 = 100 prosent.....	16
Figur 3.4	Priser for produkter på Østlandet. Løpende priser.....	17
Figur 3.5	Gjennomsnittlig produksjonsinntekt, variabel og fast kostnad per bruk 2006–2010 i 2010-kroner	18
Figur 3.6	Driftsoverskudd jordbruk på Østlandet 2006–2010 i 2010-kroner	19
Figur 3.7	Ulike bidrag til nettoinntekt Østlandet i femårsperioden i løpende priser.....	19
Figur 3.8	Vederlag for familiens arbeid og egenkapital per årsverk, overskudd skogbruk og tilleggsnæringer	20
Figur 3.9	Nettoinvesteringer i snitt på alle bruk Østlandet i 2010-kroner	21
Figur 4.1	Inntekter og kostnader for melkebruk andre bygder Østlandet i 2010-kroner	24
Figur 4.2	Nettoinvesteringer på melkebruk, andre bygder på Østlandet. 2010-kroner.....	25
Figur 4.3	Inntekter og kostnader for melkebruk på flatbygdene, 2010-kroner	25
Figur 4.4	Inntekter og kostnader for kornproduksjon på flatbygdene, 2010-kroner	26
Figur 4.5	Bidrag til nettoinntekten i kroner fra de ulike næringene på kornbruk	27
Figur 4.6	Nettoinvesteringer på kornbruk på Østlandets flatbygder i 2010 kroner	28
Figur 4.7	Inntekt og kostnader for kornproduksjon og svinehold i 2010-priser	29
Figur 4.8	Inntekter og kostnader for sauehold, i 2010-kroner	30
Figur 4.9	Areal i dekar og antall vinterfôra sauer på sauebruk. Andre bygder på Østlandet	31
Figur 4.10	Netto mekaniseringskostnad per dekar på Østlandet, 2010, etter produksjon.....	32
Figur 4.11	Netto mekaniseringskostnad per dekar for melkebruk på Østlandets andre bygder, 2010, etter arealgruppe	33
Figur 4.12	Gjennomsnittlig driftsoverskudd jordbruk og nettoinntekt 2006–2010	35
Figur 4.13	Driftsoverskudd jordbruk for hvert fylke for årene 2008–2010	36
Figur 4.14	Nettoinntekt, driftsoverskudd jordbruk og lønnsinntekt for hvert fylke 2010	37
Figur 4.15	Nettoinvesteringer i driftsbygg og maskinpark for hvert fylke 2010	38

Tabeller

Tabell 2.1	Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk i jordbruket, Østlandet.....	5
Tabell 2.2	Oversikt over svakeste og beste tredjedel for melkebruk, andre bygder 2010.....	6
Tabell 2.3	Oversikt over svakeste og beste tredjedel for kornbruk 2010, flatbygder.....	7
Tabell 2.4	Oversikt over svakeste og beste tredjedel i saueholdet 2010, Østlandet.....	8
Tabell 2.5	Overskudd i tilleggsnæring for ulike driftsformer 2006 og 2010.....	11
Tabell 2.6	Overskudd i annen næring for ulike driftsformer 2006 og 2010	11
Tabell 3.1	Fylkesvis fordeling av bruk i driftsgranskingene i 2006 og 2010	13
Tabell 3.2	Antall bruk fordelt på driftsformer i 2006 og 2010	13
Tabell 3.3	Antall bruk på Østlandet fordelt på størrelsesgrupper først og sist i perioden	14
Tabell 4.1	Gjennomsnittlig driftsoverskudd 2006–2010 etter driftsform i løpende priser	34
Tabell 4.2	Arbeidsforbruk og vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk for de ulike driftsformene, Østlandet (gjennomsnitt 2006–2010).....	34
Tabell 4.3	Arealer i dekar per bruk, leid areal i prosent, og avlingsnivå i fylkene 2010.....	36
Tabell 4.4	Fylkesvis fordeling av bruk med ulike driftsformer 2010	37
Tabell 4.5	Arbeidsforbruk og vederlag til alt arbeid og egenkapital per årsverk i jordbruket 2010	38

Tabellsamling

Tabell 1	Østlandet, alle bruk	40
Tabell 2	Østlandets melkeproduksjon, flatbygder.....	43
Tabell 3	Østlandet, melkeproduksjon, «Andre bygder»	46
Tabell 4	Østlandet, korn- og melkeproduksjon, flatbygder	49
Tabell 5	Østlandet kornproduksjon, kombinert med svin, flatbygder,	52
Tabell 6	Østlandet, kornproduksjon, flatbygder	55
Tabell 7	Østlandet, kornproduksjon, «Andre bygder».....	58
Tabell 8	Østlandet, sauehold, andre bygder	61
Tabell 9	Fylkestall, Østfold, alle driftsformer.....	64
Tabell 10	Fylkestall, Akershus, alle driftsformer	67
Tabell 11	Fylkestall, Hedmark, alle driftsformer	70
Tabell 12	Fylkestall, Oppland, alle driftsformer	73
Tabell 13	Fylkestall, Buskerud, alle driftsformer	76
Tabell 14	Fylkestall, Vestfold, alle driftsformer	79
Tabell 15	Fylkestall, Telemark, alle driftsformer	82

1 Innledning

«Driftsgranskinger i jord- og skogbruk» er en årlig regnskapsundersøkelse der det inngår omtrent 850 regnskap fra gårdsbruk over hele landet. Brukene er valgt ut slik at de best mulig skal representere et tverrsnitt av det yrkesmessig drevne landbruket. Regnskapsundersøkelsene tar spesielt for seg jord- og skogbruksvirksomheten, men ser også på gården som samlet bedrift. Vi tar derfor med andre næringsgreiner som «tilleggsnæring», der landbrukets eiendeler blir brukt utenfor landbruksvirksomheten, og «andre næringer» som ikke har noen tilknytning til landbruket. I 2010 var det til sammen med 313 bruk på Østlandet. Kontinuiteten blant deltakerne i driftsgranskningene er god, og derfor vil trendene over fem år gi et godt bilde av utvikling i økonomien i jordbruket. Derimot må vi være mer forsiktige med å sammenligne økonomien i jordbruket i ulike fylker, da vårt utvalg ikke er representativt på fylkesbasis.

Kapittel 2 ser nærmere på utviklingen i 2010 og ser på hovedtrender i utviklingen i økonomien i jordbruket på hele Østlandet og på noen av de variasjonene en finner mellom bruk i enkelte produksjoner. Dessuten omtales omfang og resultater i tilleggsnæringer og andre næringer. I kapittel 3 ser vi på hovedtrender i utviklingen de siste fem årene. Kapittel 4 ser på utviklingen i noen av de viktigste driftsformene: Melk, korn, korn og svin og sau. Dessuten sammenlignes noen tall fra hvert av fylkene. Det siste kapitlet inneholder en omfattende tabellsamling for de siste fem årene.

Til slutt har vi tatt med en forklaring på noen av faguttrykkene som blir brukt i teksten og i tabellene.

2 Økonomien for Østlandsjordbruket i 2010

2.1 Ny topp i nettoinntekt

Nettoinntekten for 2010 ble en topp for bruka på Østlandet. Overskudd fra jordbruk, skogbruk og andre næringer pluss lønnsinntekter viser økning mens overskudd fra tilleggsnæringer synker svakt. Jordbrukets overskudd økte med kr 48 900 eller 23 prosent. For skogen økte overskuddet med kr 22 300 som nesten er en tredobling. Annen næring bidro med kr 6 500 mer dette året. Lønnsinntektene til brukerfamilien har økt med kr 21 000 (6 %) i 2010. Nedgangen i tilleggsnæringer er på 7 prosent og utgjør bare kr 3 500. Renteinntektene er uendret, mens rentekostnaden viser en liten økning fra kr 69 620 til kr 73 500. Av andre poster som påvirker nettoinntekten, bør det nevnes at gevinst og utbytte på verdipapir er mer en tredoblet.

I 2010 ble driftsoverskuddet fra jordbruket på gjennomsnittsbruket på Østlandet kr 260 350, en økning fra året før på kr 48 900. Når jordbrukets andel av renteutgiftene er trukket fra driftsoverskuddet, får en vederlaget for alt arbeid og egenkapital ved å legge til kostnadene som er utbetalt for leid arbeid. Dette vederlaget har økt med kr 38 100 per årsverk.

Noe av forklaringen til bedret resultat er mer normale kornavlinger. En regnperiode i våronna gjorde at noen områder fikk reduserte avlinger av korn, men sett under ett ble det omtrent som normalt. Noe av kornet fikk ikke matkornkvalitet pga. vanskelige forhold i innhøstingen, men prisene er likevel litt bedre enn året før. Grasavlingene i 2. og 3. slått fikk dårlig kvalitet pga. mye regn. Beitene i fjell og utmark varierte mye. Totalt økte grovfôravlingene litt. Særlig Oppland fikk dårlige avlinger på beite. Likevel ble tilveksten på lamma som normalt.

For husdyrproduktene økte prisene med unntak for prisen på kukjøtt og ull.

I gjennomsnitt for alle brukene viser produksjonsinntektene i jordbruket en økning på kr 100 700 (9 %) siste året, mens de variable kostnadene økte med kr 4 700 (1 %). De faste kostnadene økte med kr 47 200, eller 10 prosent. Jordbruksarealet er 6 dekar større enn året før. Endringene i avdrått og priser er mer utførlig omtalt under beskrivelsen av den enkelte driftsformen nedenfor.

2.2 Endringer i ulike produksjoner

Bruk med melkeproduksjon på flatbygdene fikk en økning i driftsoverskudd jordbruk fra 2009 på 11 prosent mens bruka i andre bygder økte overskuddet med 9 prosent. Melkeprisen steg med 28 øre per liter på flatbygdene og 37 øre i andre bygder. Prisene på storfekjøtt er uendret på flatbygdene og i andre bygder. Solgt melkemengde økte med henholdsvis 5,6 tonn (4 %) og 4,5 tonn (4 %), mens leverte slaktemengder gikk opp med 145 kg (2 %) på flatbygdene. Jordbruksarealet økte med 10 dekar i begge områdene. Disse forholdene til sammen bidro til en økning i produksjonsinntekten på kr 133 000 (9 %) på flatbygdene og kr 97 900 (8 %) i andre bygder. Tilskuddene, som steg med drøyt kr 43 200 eller 10 prosent, utgjør nå 29 prosent av produksjonsinntekten på flatbygdene og 36 prosent - som før - i andre bygder, inkludert refusjonen av avløserkostnader.

De variable kostnadene steg med kr 14 000 (3 %) på flatbygdene. Kostnaden til såvarer steg med 11 prosent mens gjødselkostnaden falt med 24 prosent. Vi finner omtrent sam-

me endring i andre bygder. Disse forandringene er dels et bilde på økt produksjon og dels en følge av nedgang i pris på og redusert bruk av handelsgjødsel.

De faste kostnadene på flatbygdene steg med kr 81 000 eller 12 prosent. Her bidrar leid arbeid med kr 10 300, avskrivninger driftsbygg med kr 9 400, og andre faste kostnader med kr 24 500. I andre bygder er økningen 9 prosent, og særlig andre faste kostnader og vedlikehold maskiner øker her, 11 prosent på begge postene siste året.

Lønnsinntektene på melkebruka økte med 6 prosent på flatbygdene, og 4,5 prosent i andre bygder. Overskudd fra skogen på flatbygdene tredobles til kr 37 700. I andre bygder er dette overskuddet kr 15 400 som også er en tredobling. Overskudd fra tilleggsnæringer på flatbygdene har økt med kr 11 000, og øker også litt i andre bygder. I andre næringer viser overskuddet mer enn en dobling på flatbygdene, fra kr 32 500 til kr 71 200. Dette fører til at nettoinntekten hos melkebruk på flatbygdene øker med 21 prosent, mens den i andre bygder stiger med 11 prosent. Da har rentekostnadene falt med ca. kr 2000 i begge områder.

Bruk med **driftsformen korn og melk** på flatbygdene er nå nede i bare 8 bruk og en omtale av denne produksjonen blir heretter utelatt.

Bruk med **kornproduksjon og svinehold** fikk kornavlinger på det jevne; 450 FEm per dekar som samsvarer godt med snittet for de 4 foregående åra. Bruka har satsset litt mer på havre og mindre på hvete i 2010. Svineproduksjonen er omtrent som før, men antall salgbare smågris økte fra 1105 til 1233 (12 %). En smågrispris på kr 912 ligger 7 prosent over 2009. Prisen på svinekjøtt er omtrent som før, mens mengden svinekjøtt sank med 2 %. Til sammen gir dette planteinntekter som er kr 58 600 (14 %) mer enn året før mens husdyrinntektene økte med 10 prosent. Tilskuddene økte for både kornareal og husdyr slik at sum tilskudd ble 9 prosent høyere enn i 2009. Oppsummert ble inntektene 10 prosent høyere siste året.

Variable kostnader har steget bare svakt siste med økte kostnader til livdyrkjøp og forbruksartikler mens gjødsel og plantevern har falt. De faste kostnadene har økt med kr 144 000 eller 16 prosent. Størst økning viser leid arbeid (16 prosent) og leie av dyr (22 %) som følge av flere satelittbesetninger. Driftsoverskuddet i denne produksjonen var i 2009 på bare kr 322 400, men øker nå til kr 405 600, eller med 26 prosent. Lønnsinntektene økte med kr 26 800 (9 %), mens skogbruket bidro med kr 15 900 eller halvparten av 2009. Tilleggsnæringer øker fortsatt og lander på kr 71 300 – opp kr 10 300 eller 17 prosent. Renteutgiftene har økt med kr 20 000, mens renteinntektene falt til kr 15 200. Dette gir en nettoinntekt på kr 776 000 som er kr 51 500 (7 %) mer enn 2009.

For bruk med **kornproduksjon** på flatbygdene økte kornarealet med 11 dekar i 2010. Totalarealet er 396 dekar og 97 prosent av dette brukes til korn. Kornavlingen ble omtrent som normalt og bidro til at produksjonsinntektene ble 16 prosent høyere enn året før hvor avlingene var svakere. De variable kostnadene falt 20 prosent, hvor gjødselkostnaden bidro mest. De faste kostnadene økte med 8 prosent som følge av høyere kostnader til vedlikehold av driftsbygg, maskinleie og ander faste. Nettoinntekten på kornbruka økte med kr 102 700 (15 %), tilleggsnæringer synker med nesten kr 15 000 mens annen næring synker med kr 13 000 (15 %). Lønnsinntektene stiger med 8 prosent, og skogbrukets overskudd er tredoblet.

Det er bare 15 bruk med kornproduksjon i andre bygder på Østlandet. Utviklingen på disse bruka inneholder mye av det samme som på flatbygdene. Bruka har korn på ca. 235 dekar, og avlingene per dekar ligger 125 FEm lavere enn for flatbygdene. Jordbruket ga et overskudd på kr 1 140, så inntektene kommer fra lønnet arbeid, overskudd skog og tilleggsnæringer av begge typer.

Saueholdet i andre bygder endrer seg lite i 2010. Arealet øker med 2 dekar, mens sauetallet (antall vinterføra sau eller vfs.) øker fra 98 til 101 dyr. Prisen på lammekjøtt går ned med 1,5 prosent til kr 44,15 per kg, mens slaktemengden øker til 32 kg per vfs. Inntektene

fra husdyrholdet øker med nesten kr 10 000 (7 %). Tilskuddene til saueholdet øker med kr 22 000 (9 %). Produksjonsinntektene går totalt opp med kr 26 000 eller 6 prosent. De variable kostnadene øker bare svakt. Faste kostnader øker med kr 15 300 (7 %) – tydeligst for postene andre faste som øker 11 prosent, drivstoff (19 %) og vedlikehold driftsbygg (20 %).

Jordbruksoverskuddet økte kr 7 300 (7 %). Bidraget fra skogen øker igjen, mens overskuddet fra tilleggsnæringer øker med snau kr 9 000 og andre næringer faller svakt. Lønnsinntektene synker også; med kr 11 000 eller 2,5 prosent, mens rentepostene er uendret.

Tabell 2.1 viser antall bruk av de ulike driftsformene, vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk i 2010, samt endringen i dette resultatmålet fra året før. Økt vederlag for de fleste driftsformer unntatt korn andre bygder, kan forklares med prisøkning på de fleste jordbruksproduktene, økte tilskudd og med et noe lavere timetall i flere produksjoner.

Tabell 2.1 Vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk i jordbruket, Østlandet

Driftsform	Antall bruk i materialet	Vederlag per årsverk 2010 (kroner)	Endring fra 2009 (kroner)
Melk, flatbygder	28	239 200	15 700
Melk, andre bygder	46	240 700	20 000
Korn, flatbygder	63	229 500	199 900
Korn, andre bygder	15	-8 300	32 900
Korn og svin, flatbygder	23	242 600	47 100
Sau, andre bygder	27	120 100	8 200

2.3 Variasjoner mellom bruka innen samme produksjon

2.3.1 Melkeproduksjon

Gjennomsnittstalla for melkebruka skjuler store variasjoner mellom bruk som i utgangspunktet har nokså likt areal og dyretall. Brukerens valg på alle nivåer preger resultatene i stor grad. For å belyse dette litt nærmere, har vi gruppert 46 melkebruk fra Østlandets Andre bygder i 2010 etter størrelsen på overskuddet per årsku før avskrivninger. Bruk med kvote under 50 000 liter er tatt ut. Det er også bruk der brukeren i året har mottatt mer enn kr 50 000 i sjukepenger. De 16 bruka med høyest overskudd utgjør Høy-gruppa, og de 16 bruka som har lavest overskudd før avskrivninger, er Lav-gruppa, se tabell 2.2.

Størst forskjell mellom gruppene viser inntekten fra livdyr og slakt: Høy-gruppa har kr 7 137 mer i inntekt per ku. Samlet inntekt per ku er kr 11 212 større i Høy-gruppa. Dette er 20 prosent mer enn hva Lav-gruppa har oppnådd.

Variable kostnader omfatter de direkte forbrukspostene som varierer i takt med dyretallet. Større kostnader til kraftfôr i Høy-gruppa skyldes at slaktemengden er 72 prosent større. Forskjellen mellom de to gruppene i *sum* variable kostnader er bare kr 1 857 per årsku; det synes lite tatt i betraktning at Høy-gruppa har produsert 151 kg mer slakt og har 820 FEm eget grovfor mer til hver ku.

De faste kostnadene har litt større forskjell. Disse kostnadene er det ikke så lett å forandre, da de følger av valg brukeren har gjort tidligere. Over flere år vil det likevel være mulig å påvirke disse kostnadene. Kjøring for andre (i tilleggsnæring) øker forbruket av drivstoff og behovet for vedlikehold. Samtidig får brukeren økt utnyttningen av maskinene, og leieinntekten for maskinene er her trukket fra i jordbrukets kostnader. Forskjellen mellom gruppene for summen av faste kostnader per årsku er kr 3 357, klart lavest i Høy-gruppa. Her er avskrivningene ikke med. Det er særlig kostnadene til driftsbygg og ma-

skiner som viser forskjell. Leid arbeid netto er bruttokostnadene til leid hjelp redusert med tilskudd til avløsning. Høy-gruppa har et areal som er 60 daa større og 2 årskyr mindre enn Lav-gruppa. Vi må ut fra dette anta at det ikke foreligger stordriftsfordeler for Høy-gruppa.

Dekningsbidraget per årsku (uten tilskudd) i Høy-gruppa er kr 6 307 (27 %) større enn i Lavgruppa på grunn av større inntekter. Når de faste kostnadene i Lav-gruppa er ca. kr 3 400 større per ku, må overskuddet preges av det. Avskrivningene i Høy-gruppa er ca. kr 140 større enn Lav-gruppa, noe som kommer av større investert kapital i både maskinpark og driftsbygg. Forskjellen i overskudd per ku med driftstillegg er på drøyt kr 13 000, og det samla overskuddet fra jordbruket blir hele 78 prosent større i Høy-gruppa.

Tabell 2.2 Oversikt over svakeste og beste tredjedel for melkebruk, andre bygder 2010

	Lav-gruppa	Høy-gruppa
Grunndata		
Årskyr	20,7	18,7
Solgt melk i tonn	131	122
Grovfôrareal, dekar/årsku	14,5	18,4
Grovfôravling per årsku, Fem	4 980	5 800
Inntekt per årsku		
Melk	30 845	31 720
Livdyr og slakt	10 283	17 420
Annen husdyr- og planteinntekt	1 749	1 901
Arealtilskudd	7 413	9 584
Husdyrtilskudd	4 563	5 440
Sum inntekt pr ku	54 853	66 065
Variable kostnader per årsku		
Kraftfôr	10 323	11 352
Annet fôr	968	1 586
Kjøpt livdyr	1 088	1 555
Dyrlege, medisin	1 755	1 699
Forbruksartikler	2 322	2 098
Gjødsel, kalk, frø	2 644	2 650
Syre og plantevern	441	459
Sum variable kostnader	19 542	21 399
Faste kostnader per årsku eks avskr.		
Maskiner, vedlikehold, drivstoff og leie	7 715	5 845
Driftsbygg vedlikehold	2 895	1 837
Jord, grøfter, vannanlegg	478	355
Leid arbeid netto	2 279	2 337
Leie av jord, bygninger og kvote	1 126	829
Forsikring og strøm	3 323	3 351
Administrasjon	3 375	3 279
Sum faste kostnader per årsku eks avskr.	21 191	17 834
Resultatmål		
Dekningsbidrag m/tilskudd, per årsku	35 311	44 665
Driftsoverskudd før avskrivning, per årsku	18 582	31 943
Driftsoverskudd med dr. tillegg, per årsku	13 456	26 581
Driftsoverskudd i alt J, m/driftstillegg	278 235	496 191

2.3.2 Kornbruka på flatbygdene

Som i melkeproduksjonen skjuler gjennomsnittstallene for kornbruka store variasjoner mellom bruk. Også her har vi sett på forskjellen mellom yttergrupper. Utgangspunktet er 57 kornbruk som har minst 100 dekar korn på Østlandets flatbygder. Her er det utelatt brukere over 65 år og brukere som har mottatt mer enn kr 50 000 i sjukepenger i 2010. Bruka er sortert etter *overskudd per dekar før avskrivninger*. De 20 bruka med lavest overskudd per dekar er Lav-gruppa, mens de 20 høyeste er Høy-gruppa.

Tabell 2.3 viser at korninntekten per 100 kg korn er 35 kr høyere i Høy-gruppa. Kornslagene har noe ulik fordeling i gruppene; bygget dominerer i begge grupper, men Lav-gruppa har mer havre. Høy-gruppa har større avlinger per dekar for hver kornart: Hveteavlingen er 107 kg større, byggavlingen er bare 14 kg større, mens havren har gitt 110 kg mer per dekar i Høy-gruppa. Totalt er avlingene i snitt 88 kg større per dekar i Høy-gruppa.

Tabell 2.3 Oversikt over svakeste og beste tredjedel for kornbruk 2010, flatbygder

	Lav-gruppa	Høy-gruppa
Grunndata		
Kornareal, dekar	291	427
Andel hvete, %	23 %	29 %
Annet areal, dekar	15	33
Gjennomsnittlig kornavling per dekar, kg	410	498
Inntekter, kr per 100kg avling		
Korninntekt	182	217
Annen inntekt	5	2
Tilskudd	92	74
Sum inntekt	279	293
Variable kostnader, kr per 100 kg avling		
Såkorn og frø	22	17
Gjødsel og kalk	42	28
Div forbruksartikler	7	2
Plantevern	12	12
Sum variable kostnader per dekar	82	58
Faste kostnader, kroner per 100 kg avling		
Maskinkostnader (vedlikehold + maskinleie.)	66	35
Driftsbygninger, i alt	14	8
Andre anlegg (grøfter, vassanlegg, i alt)	10	2
Leid arbeid netto	1	1
Leie av jord, driftsbygg og kvote	10	9
Strøm og forsikring	30	14
Administrasjon	27	16
Sum faste kostnader u/avskrivninger	159	86
Resultatmål, kroner per 100 kg avling		
Dekningsbidrag m/tilskudd	196	234
Driftsoverskudd før avskrivning	37	149
Driftsoverskudd	-25	106
Driftsoverskudd J i alt	-19 065	227 589

Det er større kostnader til både frø og gjødsel i Lav-gruppa. Her kan brukas beliggenhet bety noe; vi ser av sonetallene for areal- og kulturlandskapstilskudd at Lav-gruppa ligger i en litt mindre gunstig sone enn Høy-gruppa (1,8 mot 1,5).

Tabellen viser også hvordan de faste kostnadene fordeler seg. Maskinparken er den mest tyngende posten; den utgjør 48 prosent av de faste kostnadene i begge grupper. Disse tallene er nettotall for jordbruket da maskinkostnader i tilleggsnæringer er trukket ut. Med unntak av leid arbeid har Lav-gruppa de største kostnadene på samtlige poster.

Dekningsbidraget med tilskudd per 100 kg avling er 19 prosent høyere i Høy-gruppa, og med lavere faste kostnader blir overskuddet før avskrivninger kr 112 større i denne gruppa. Avskrivningene er 32 prosent mindre i Høy-gruppa. Bunnlinja viser som tidligere år, at ganske mange av kornbruka driver med underskudd. Denne gangen er 12 bruk i Lav-gruppa på negativ side av 0. Av totalt 57 bruk i utvalget viser 14 bruk underskudd. Dette er langt færre enn i siste år – antagelig pga. mer normale avlinger.

2.3.3 Sauebruk har også store ulikheter

Sjøl med bare 27 bruk i ei utplukka gruppe sauebruk med mer enn 50 sau, der brukeren ikke har over kr 50 000 i sjukepenger, finner vi betydelige forskjeller i inntekt, kostnader og overskudd. Bruka er sortert etter *driftsoverskudd per vinterföra sau før avskrivninger*. Lav-gruppa er de 10 bruka med svakest overskudd, og Høy-gruppa de 10 bruka som har best inntjening. Noen data for disse bruka er vist i tabell 2.4.

Tabell 2.4 Oversikt over svakeste og beste tredjedel i saueholdet 2010, Østlandet

	Lav-gruppa	Høy-gruppa
Grunndata		
Vinterföra sau (vfs.)	110	127
Slaktevekt per lam, kg	17,4	19,5
Grovfôrareal, dekar/vfs.	1,5	2,3
Gagns lam per vfs.	1,42	1,81
Inntekt per vinterföra sau (vfs.)		
Slakt og livdyr	1 309	1 988
Ull	126	169
Grovfôrsalg med mer	29	145
Areal- og beitetilskudd	923	1 429
Husdyrtilskudd	851	892
Sum inntekt per vfs.	3 238	4 623
Variable kostnader	969	1 028
Faste kostnader	1 648	1 390
Avskrivninger	501	538
Resultatmål		
Dekningsbidrag m/tilskudd, per vfs., kroner	2 269	3 595
Driftsoverskudd før avskriv. per vfs., kroner	621	2 206
Driftsoverskudd, per vfs., kroner	120	1 668
Overskudd saueholdet, kroner	24 689	214 214

Inntektene per vfs. er kr 1 385 større i Høy-gruppa som følge av tyngre og flere lam og nesten kr 3,00 bedre pris per kg lammeslakt før distriktstilskudd. Den produserte slaktemengden per vfs. er 22,9 kg i Lav-gruppa mot 33,9 kg i Høy-gruppa. Her betyr svakt lammetall ganske mye. Arealtilskuddet blir naturlig nok langt større i Høy-gruppa da bruka her har 2,3 dekar per vfs. til rådighet utenom utmarksbeite, mens Lav-gruppa disponerer 1,5 dekar per vfs. Lite areal, som påvirker brukets eget fôrgrunnlag i sterk grad, kan slå beina under et ellers godt driftsopplegg.

De variable kostnadene per vfs. er nesten like, kr 969 i Lav-gruppa, mot kr 1 028 i Høy-gruppa. Fordelingen er ganske lik på de forskjellige postene på tross av at lammetall og kjøttmengden er ganske ulik. Høy-gruppa har litt høyere kostnad til innkjøpt fôr og eget grovfôr, men lavere tall for gjødsel og kalk. Vi har ingen faktor som kan beskrive kvaliteten på utmarksbeitene som betyr ganske mye for slaktevekta om høsten.

Dekningsbidrag med tilskudd per vfs. ble kr 1 326 større i Høy-gruppa. De faste kostnadene per vfs. viser mer variasjon enn de variable. De ble kr 1 648 i Lav-gruppa og kr 1 390 i Høy-gruppa. Kostnader til driftsbygg, leid arbeid, jordleie og diesel er høyere per vfs. i Høy-gruppa; de andre tallene er lavere enn Lav-gruppas. Vi kan konstatere underskudd på 5 av bruka i tallmaterialet. Det er tankevekkende at det går an å drive med sau og få så ulike resultater med omtrent samme antall mordyr. Vi aner at det er litt større faglig interesse og oppfølging i Høy-gruppa. Lav-gruppa bruker nemlig 47 prosent flere timer på annen næringsvirksomhet utenom jordbruket enn Høy-gruppa.

2.4 Tilleggsnæringer og andre næringer

Den økonomiske utviklingen i landbruket har ført til at mange gardbrukere har satset på annen økonomisk virksomhet enn bare den tradisjonelle landbruksvirksomheten. NILF registrerer dette under merkelappene *tilleggsnæring* når virksomheten benytter eiendeler fra landbruket (som traktor og utstyr, bygninger eller arealer), eller *annen næring* når det *ikke* inngår eiendeler fra landbruket. Mange brukere gjør naboer og andre en tjeneste med litt snøbrøyting eller annet maskinarbeid uten å tenke over at dette blir registrert som tilleggsnæring i driftsregnskapet. Det er først når slike tjenester får et visst omfang, at det blir en næringsvirksomhet av økonomisk betydning. Grunnlaget for overskuddene i disse næringene er utfakturerte inntekter minus registrerte kostnader pluss en andel av felles kostnader som administrasjon m.m.

Tilleggsnæringerne (TN) får sine inntekter fra utfakturerte tjenester som brukeren har utført. Men bruken av eiendeler fra landbruket må også ha sin godtgjøring slik at overskuddet i tilleggsnæringen kan bli så reelt som mulig. Her bruker NILF standard prosedyrer for å fordele kostnadene mellom næringene. En traktor fra jordbruket som blir brukt til snøbrøyting for andre, får en godtgjøring for timene den er brukt ved at halve kjøreinntekten overføres til jordbruket. Da er forutsetningen at alle maskinene som brukes i leiekjøringen er balanseført (tilhører) jordbruket. Dette beløpet blir kostnad i tilleggsnæringen (snøbrøyting) og inntekt under jordbruket når det er en *jordbrukstraktor*. Inntektsbeløpet skal dekke både avskrivninger, drivstoff og vedlikehold på maskinene som er brukt. Denne inntekten for jordbruket er oppgitt i tabellene bakerst under teksten «*Leieinntekter, traktor og redskap*». Kostnader til administrasjon i tilleggsnæring blir belastet tilleggsnæringen og trukket fra i administrasjonskostnadene for jordbruket. Arbeidsinntekten fra snøbrøytingen ligger derfor i tilleggsnæringens overskudd.

Annen næringsvirksomhet behandles på samme måte som for tilleggsnæringer, men her blir arbeidsinntekten del av overskuddet i *annen næring*. Kostnader for tilleggsnæringer og annen næring diskuteres ofte med brukerne for å finne riktige tall etter vanli-

ge bedriftsøkonomiske prinsipper. Dette er viktig for at overskuddene skal være så korrekte som mulig uansett hva brukeren driver med i tillegg til landbruket.

2.4.1 Typer av tilleggsnæring

For bedre å kunne slå fast hva slags virksomhet som drives i de ulike næringene, er tilleggsnæringene inndelt i følgende hovedgrupper:

- Utleie av areal, bygninger og maskiner
- Maskinkjøring for andre
- Videreforedling – vareproduksjon
- Utmarksnæring
- Landbruksbasert reiseliv
- Annen tjenesteyting basert på landbruksressurser
- Annen biologisk produksjon (som ikke er jord- eller skogbruk)

Det går fram av lista at en lett kan få overlappende definisjoner eller behov for grensdragninger. «Utmarksnæring» og «landbruksbasert reiseliv» ligger nær hverandre, men vil likevel kunne skilles ved å se på hva som foregår i virksomheten. Hver av disse hovedgruppene inneholder mange undergrupper som atskilles ut fra virksomhetens art. Det er verd å legge merke til at vedproduksjon regnes som en tilleggsnæring under «videreforedling – vareproduksjon» når brukets egen skog leverer råvirket til veden. I slike tilfeller får skogbruksnæringen inntekten fra råvirket til veden, mens tilleggsnæringen *vedproduksjon* sitter igjen med resultatet av arbeidsinnsatsen i foredling (kapping, kløyving og pakking) samt markedsføring. Mange bruk har virksomhet i flere typer av tilleggsnæring.

2.4.2 Typer av annen næring

Under merkelappen *annen næring* føres næringsvirksomhet som ikke benytter eiendeler fra landbruket. Her er noen hovedtyper av slike næringer:

- Regnskapsføring og konsulentvirksomhet
- Anleggsvirksomhet, transport
- Vareproduksjon og foredling
- Byggevirksomhet
- Annen tjenesteyting
- Utleie av fast eiendom
- Handelsvirksomhet

Under hver av disse hovedgruppene finner en flere undergrupper. Typisk er aktivitet i en eller annen form for bygdeservice som kan defineres ut fra hva slag arbeid som utføres og hvilke driftsmidler som inngår. Dette kan føres under flere av de nevnte hovedgruppene. Der det foregår flere typer virksomhet, blir næringen klassifisert etter den aktiviteten som har størst omfang i kroner. Noen bruk har flere typer virksomhet, men det er mindre av det her enn i tilleggsnæringer.

2.4.3 Omfanget av tilleggsnæring på Østlandet

Vi har sett nærmere på overskuddene fra tilleggsnæring, og finner at 280 bruk av de 313 som er med i driftsgranskingen i 2010 har hatt aktivitet i en eller annen form for tilleggsnæring. Det gjennomsnittlige overskuddet for disse bruka var kr 56 866. Men erfaring fra tidligere år sier oss at her er det både underskudd, små overskudd og større overskudd i fri blanding. Nedenfor i tabell 2.5 er det satt opp tall for gjennomsnittlig overskudd i tilleggsnæring *for alle bruk* på ulike driftsformer i 2006 og 2010.

Tabell 2.5 Overskudd i tilleggsnæring for ulike driftsformer 2006 og 2010

Driftsform	Overskudd i tilleggsnæring 2006	Overskudd i tilleggsnæring 2010	Endring i %
Melk, flatbygder	27 560	52 600	91
Melk, andre bygder	13 370	38 600	110
Korn, flatbygder	88 460	46 000	-48
Korn, andre bygder	18 690	17 590	-6
Korn og svin, flatbygder	36 990	71 330	93
Sauehold, andre bygder	31 330	53 220	70

For alle Østlandsbruka samlet er det en utvikling i denne femårsperioden der overskudd fra tilleggsnæring har variert en del. I 2006 var overskuddet kr 43 180, med økning til kr 66 100 i 2008. For 2009 ble det bare kr 50 600 mens det i 2010 var på kr 47 100. Det er en økning på 9 prosent i perioden.

2.4.4 Omfanget av annen næring på Østlandet

Det er langt færre bruk som driver med annen næring enn med tilleggsnæring på Østlandet – se definisjon først i avsnitt 2.4. I alt har 94 bruk aktivitet i annen næring, med underskudd og overskudd i svært ulike størrelser. Gjennomsnittlig overskudd for disse brukene var kr 173 800 i 2010. Nedenfor i tabell 2.6 har vi satt opp overskudd fra annen næring i gjennomsnitt for alle bruk i 2006 og 2010.

Tabell 2.6 Overskudd i annen næring for ulike driftsformer 2006 og 2010

Driftsform	Overskudd i annen næring 2006	Overskudd i annen næring 2010	Endring i %
Melk, flatbygder	50 930	71 150	40
Melk, andre bygder	20 170	35 930	78
Korn, flatbygder	35 100	74 030	111
Korn, andre bygder	29 390	13 870	-53
Korn og svin, flatbygder	370	35 170	-
Sauehold, andre bygder	25 690	30 590	19

For alle Østlandsbruka samlet er det en utvikling i denne femårsperioden med jevnt økende overskudd fra annen næring. I 2006 var overskuddet 29 270 mens det i 2010 var på kr 52 200. Det er en økning på 78 prosent i perioden.

3 Hovedtrender i utviklingen de siste fem årene

3.1 Kort om jordbruket og driftsgranskingene på Østlandet

Østlandet var representert med til sammen 313 bruk i driftsgranskingene for regnskapsåret 2010, mot 324 bruk i 2009. Tabell 3.1 gir en oversikt over hvor mange bruk som var med fra hvert fylke i 2006 og 2010.

Tabell 3.1 Fylkesvis fordeling av bruk i driftsgranskingene i 2006 og 2010

	2006	2010
Østfold	56	47
Akershus	32	30
Hedmark	78	73
Oppland	70	57
Buskerud	55	47
Vestfold	38	39
Telemark	27	20

De driftsformene som dominerer jordbruket på Østlandet, er melk og slakt, korn, korn og svin, og sau. Disse driftsformene utgjør til sammen 213 av 313 bruk i 2010. Dessuten drev 24 bruk med fjørfe i en eller annen form.

Tabell 3.2 gir en oversikt over hvilke driftsformer som er representert i driftsgranskingene, og hvor mange bruk som representerer hver driftsform. «Andre» driftsformer er en gruppe som for det meste består av ulike kombinerte driftsformer, og kornproduksjon kombinert med ulike husdyr- og planteproduksjoner dominerer.

Tabell 3.2 Antall bruk fordelt på driftsformer i 2006 og 2010

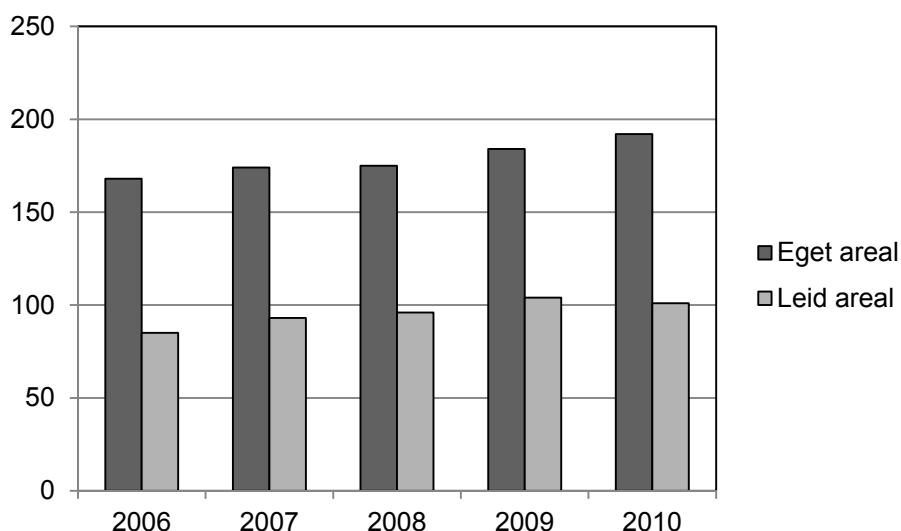
Driftsform	2006	2010
Melk	100	74
Korn	76	78
Korn og melk	14	8
Korn og svin	25	23
Korn og potet	13	10
Korn og slaktekylling	12	11
Storfeslakt	16	17
Andre	35	46
Alle	356	313

Bruketets størrelse har relativt mye å si for økonomien på grunn av forskjeller i produsert mengde, og på grunn av stordriftsfordeler. Det er derfor interessant å kjenne fordelingen av deltakerbrukene på størrelsesgrupper. For eksempel vil større bruk i gjennomsnitt ha større produksjonsinntekter, og oftest lavere kostnader per enhet. Derfor oppnår de som regel større driftsoverskudd. Samtidig vil et større bruk vanligvis kreve både større arbeidsinnsats og investeringer, men likevel ofte gi høyere arbeidsfortjeneste per årsverk. Tabell 3.3 viser fordelingen av størrelsesgrupper blant deltakerne i driftsgranskingene på Østlandet i 2006 og i 2010. Tallene er ikke enkle å tolke fordi antall bruk har gått ned med 43 i perioden. Det ser ut for at utviklingen går i retning av færre deltakerbruk med jordbruksareal som er mindre enn 300 daa og sterkest fall i antall bruk i gruppen fra 100 til 200 dekar. Blant brukene med minst areal finnes det bruk som har spesialisert seg på husdyrproduksjon f.eks. fjørfe, og helt eller delvis leid bort arealet.

Tabell 3.3 Antall bruk på Østlandet fordelt på størrelsesgrupper først og sist i perioden

Størrelsesgrupper, daa	2006	2010
-49,9	4	4
50-99,9	15	14
100-199,9	107	73
200-299,9	78	73
300-499,9	92	88
500-	60	61

Antall bruk fra Østlandets flatbygder i undersøkelsen siste år var 181, mens antallet fra andre bygder var 132. Figur 3.1 viser utviklingen i gjennomsnittlig jordbruksareal for brukene i Østlandet andre bygder. På flatbygdene har brukas eget og leide areal gått litt opp siste fem år. Tendensen til økende bruksstørrelse er tydeligst i Andre bygder. Der har leide arealer økt med 16 dekar mens økningen i eget areal er på 24 dekar siste fem år.

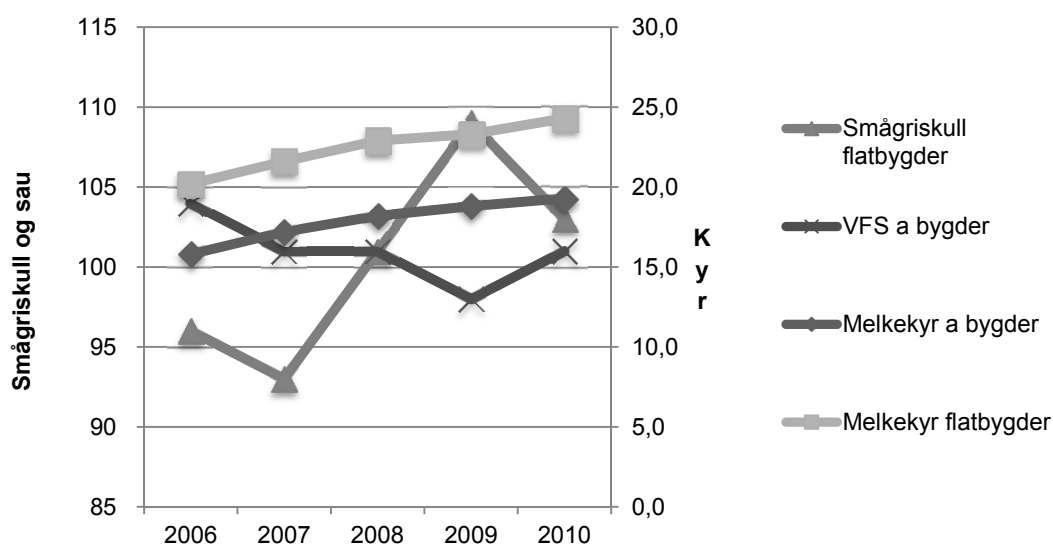

Figur 3.1 Totalarealet per bruk fordelt på eget og leid areal på Østlandets andre bygder

3.2 Størrelsen på dyreholdet i jordbruket de siste 5 åra

Også dyretall per bruk øker, se figur 3.2 som viser dyretallet og antall smågriskull per bruk for noen produksjonstyper. I svineholdet er leie av purker fra purkeringer kommet til som en ny variant, og dette fører til færre egne dyr på disse bruken. Tallet på purker kan ikke lenger brukes som indikator på besetningsstørrelsen. Antall smågriskull er en bedre indikator, og antall smågriskull har økt fra 96 kull per bruk i 2006 til 103 kull (7 %) per bruk med svinehold i 2010.

I melkeproduksjon øker både kutallet per bruk og melkeavdrått per ku. De fleste kan fortsatt øke ytelsen per ku uten å møte grensa for dyras genetiske muligheter. Melkebruk i andre bygder har nå 19,3 årskyr og en ytelse per ku på 6 982 kg, mens bruk på flatbygdene har 24,3 årskyr og ligger på 7 282 kg per årsku – en økning på ca. 6 prosent siste fem år i begge områdene. For bruk med korn og melk er kutallet 25,0 og ytelsen ligger på 7 945 kg som er en økning på 4,5 prosent siste fem år. På sauebruken var dyretallet 104 vinterføra sau (vfs.) i 2006, men det har gått ned til 101 vfs. i 2010.

Figur 3.2 Dyretallet og antall kull smågris per bruk på Østlandet

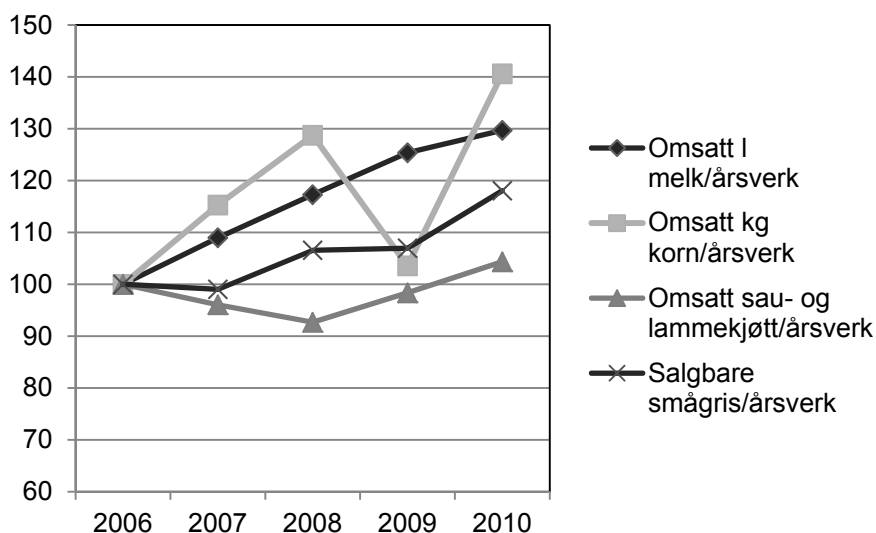
Indikasjoner på endringer i arbeidsproduktiviteten kan vi få ved å se på omsatt mengde melk, antall salgbare smågriser, antall kg korn og kg sau- og lammekjøtt per årsverk. Figur 3.3 viser hvordan endringene i produktivitet ser ut når de beskrives i prosent ut fra 2006 = 100 prosent. Figuren viser at melkeproduksjonen har en jevn utvikling med tydelig økt produktivitet i hele perioden, men litt lavere vekst siste året. De andre produksjonene er mer følsomme for ytre faktorer.

For svinebruken er målet å få fram flest mulig salgbare smågris. Om de blir solgt som smågris eller føret opp til slakt, avhenger av driftsopplegget. Figuren viser tydelig økning i antall smågris per årsverk fra 2007. I 2007 var det en svak nedgang, kanskje på grunn av overproduksjon og lavere priser. I 2010 er det økning til nye høyder – 18 prosent over 2006-nivået.

Økningen i melkemengde per årsverk viser sterkest vekst. Stadig større besetninger og mer moderne drift i store robotfjøs trekker opp produktiviteten. Også avdråttøkningen

per ku bidrar en del. Produktiviteten på kornbruka avhenger av både avlingsnivået og timeforbruket. En langvarig spesialisering på korn har gitt rasjonaliseringsgevinster i form av lavere arbeidsforbruk per dekar korn. Her kommer moderne høstestyr inn i bildet. Avlingenes betydning ser vi klart i 2009 der dårlig vær skapte problemer.

For sauekjøttet er utviklingen positiv de siste to årene. Da har avdråten i kg kjøtt per vfs. økt fra 29 kg til 32 kg. Samtidig ser vi en økning av grovfôrarealet på sauebruka – 12 prosent mer siden 2006.

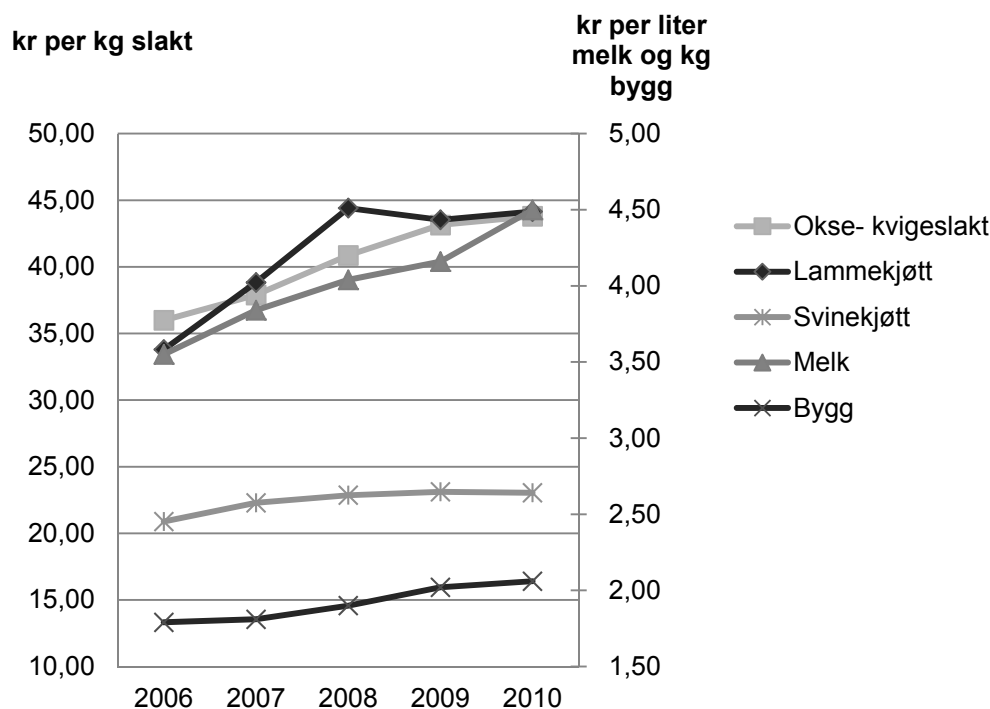

Figur 3.3 Endringer i produktiviteten på Østlandet. 2006 = 100 prosent

3.3 Produktpriser

Siden kombinasjonen produsert mengde og pris er en viktig del av grunnlaget for inntektene, skal vi se litt nærmere på de prisene som er oppnådd i femårsperioden. Tallene er hentet fra tabellen for alle bruk på Østlandet unntatt for husdyrproduksjonene. Prisene på produktene fra jordbruket har variert en god del de siste 5 årene. En økende andel bruk med økologisk produksjon kan påvirke prisene. Prisen på bygg har økt siden 2006 og ligger nå 27 øre over 2006. Havreprisen har også økt og ligger nå 32 øre over 2006. På kornbruka betyr hveteprisen mer enn byggprisen siden hvete både har større avling og høyere pris om kvaliteten blir god. Siden 2006 har pris på hvete for kornproduksjon på flatbygdene gått opp med 9 øre til 2010. Været kan bety mye for prisen idet dårlig berga hvete blir priset ned til fôrhvete med betydelig lavere pris.

Prisen på kvige- og oksekjøtt har økt med kr 7,81 per kg eller 22 prosent i perioden. Lammekjøttprisen har økt fra 2006 til 2010 med kr 10,36 inkludert en liten topp i 2008. Svinekjøttet har hatt en oppgang på kr 2,44 per kg, mens smågrisen har hatt en prisstigning på 32 prosent siden 2006. Melkeprisen har steget siden 2006, og ligger nå på kr 4,50, 27 prosent over 2006.

Figur 3.4 Priser for produkter på Østlandet. Løpende priser

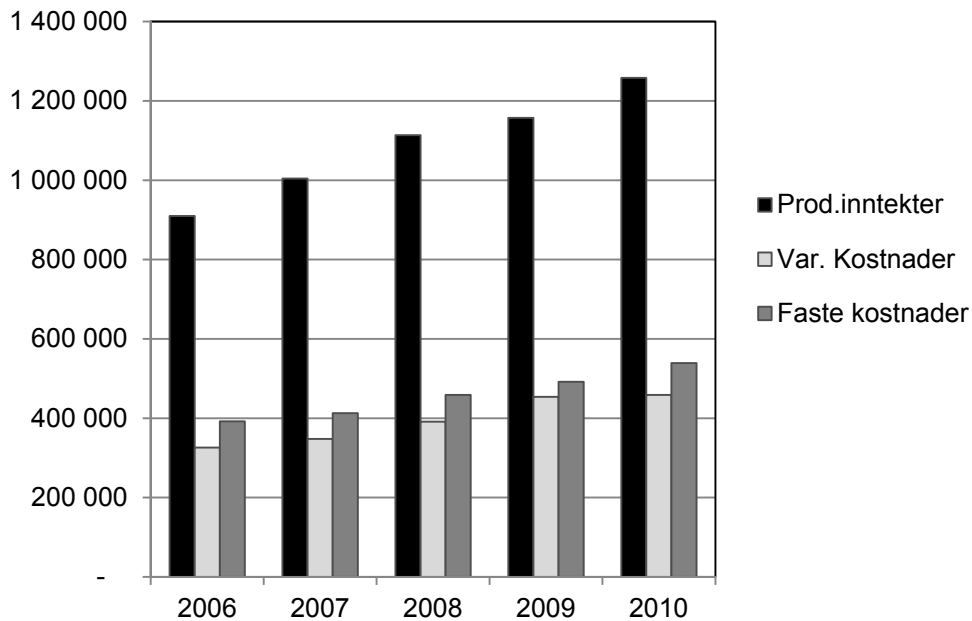
3.4 Produksjonsinntekter og kostnader

Produksjonsinntekter er inntekt fra produksjon av husdyr- og planteprodukter og tilskudd. Produksjonsinntektene uttrykt i 2010-kroner, viser ganske jevn vekst med en liten dump i 2009, se figur 3.5. Inntektene var kr 348 400 eller 38 prosent høyere i 2010 enn i 2006 målt i løpende priser. Økningen i produksjonsinntekt skyldes bedre priser på mange produkter som melk og slakt, alle kornslaga samt økte tilskudd for sau. Økt omfang av produksjonene bidrar også til inntektsøkningen.

Omfanget av produksjonene har økt for de fleste bruk, det gjelder både jordbruksarealet og antallet husdyr per bruk med husdyrdrift, unntatt sauebruka der dyretallet går litt ned. Hveteearealet på kornbruka på flatbygdene utgjorde 32 prosent av kornarealet i 2006 og har sunket til 31 prosent på 5 år. 2010 bød på normale vekstvilkår for kornet slik at avlingene i snitt er 5 prosent over snittet for de fire foregående årene.

De variable kostnadene stiger litt som følge av økt produksjon på bruka, men størst betydning har nok prisstigningen på innsatsfaktorer. Totalt for femårsperioden har de variable kostnadene målt i løpende priser steget med kr 132 600 eller 41 prosent. Størst økning er det på varegruppene andre forbruksartikler (40 %), kraftfôr (44 %), gjødsel og kalk (32 %).

De faste kostnadene har økt jevnt over femårsperioden, fra kr 392 400 i 2006 til kr 539 000 i 2010. Det er en økning på kr 146 600 eller 37 prosent. Størst bidrag til økningen kommer fra leid arbeid (55 %), drivstoff (36 %), andre faste kostnader (43 %), og vedlikehold driftsbygg som har økt med 37 prosent. Økningen i drivstoffkostnader følger økningen i produksjonsvolum, men må også sees i sammenheng med økt aktivitet i andre næringer; overskuddet fra tilleggsnæringer er økt med 9 prosent i perioden (fra kr 43 180 til kr 47 100), mens andre næringer har økt overskuddet til kr 52 200. Jordbrukets kompensasjon for kostnadene til drivstoff, vedlikehold og avskrivninger av maskinpark ligger i inntektsposten «Leieinntekter, traktor og redskap» som har økt med 31 prosent i perioden.

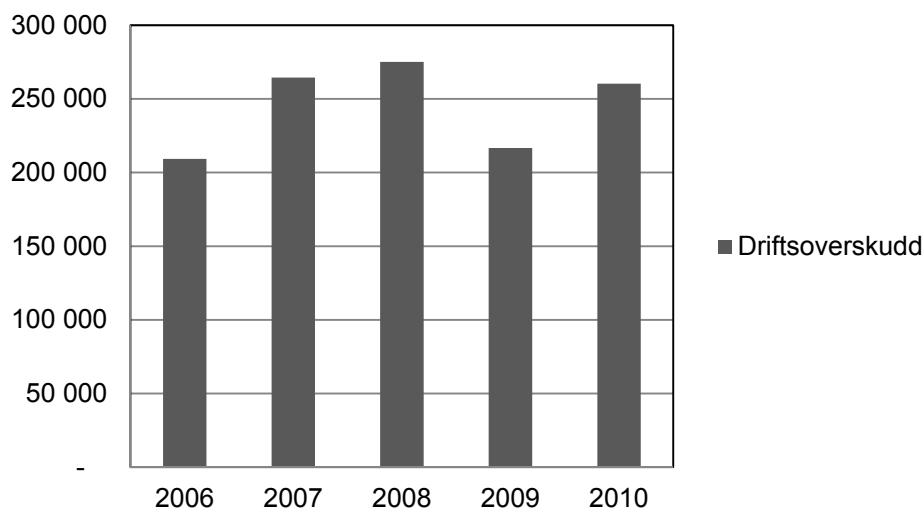
Figur 3.5 Gjennomsnittlig produksjonsinntekt, variabel og fast kostnad per bruk 2006–2010 i 2010-kroner

Avskrivninger på driftsbygg har økt med 39 prosent i perioden som følge av betydelige investeringer de siste årene. Derimot har avskrivninger på maskinparken bare økt med 20 % på grunn av mer leasing av traktorer og maskiner og økt omfang av maskinleie. Veksten her har imidlertid stoppet opp i 2009 siden kostnaden nå er ca. kr 1000 lavere enn i 2009.

3.5 Økonomisk resultat

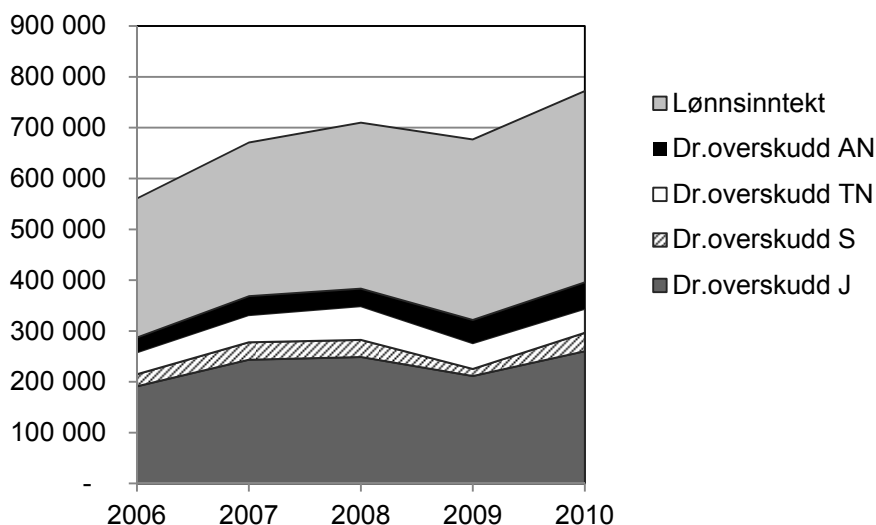
Om vi setter sammen tallene for produksjonsinntekt, variable og faste kostnader, får vi et inntrykk av hvordan driftsoverskuddet har endret seg i den siste femårsperioden. Figur 3.6 viser at driftsoverskuddet fra jordbruket gikk opp 2006 til 2008, mens 2009 viste en tydelig nedgang. 2010 viser økning i løpende kroner, men sterk prisvekst dette året demper veksten målt i 2010-kroner. Overskuddet i 2010 ble bedre enn 2009 på grunn av kornavlinger omtrent som normalen og prisvekst særlig på melk.

De samlede økonomiske resultatene på bruka blir presentert i figur 3.7, der det nedreste feltet viser driftsoverskudd fra jordbruket, neste felt viser driftsoverskudd fra skogen, de to neste er overskudd fra tilleggsnæring (TN) og annen næring (AN), mens det øverste feltet viser lønnsinntekter. Lønnsinntekter har i femårsperioden fått større og større betydning for brukerfamiliens nettoinntekt. Skogbrukets bidrag til nettoinntekten er beskjedent, men i 2010 ble det ny topp.

Figur 3.6 Driftsoverskudd jordbruk på Østlandet 2006–2010 i 2010-kroner

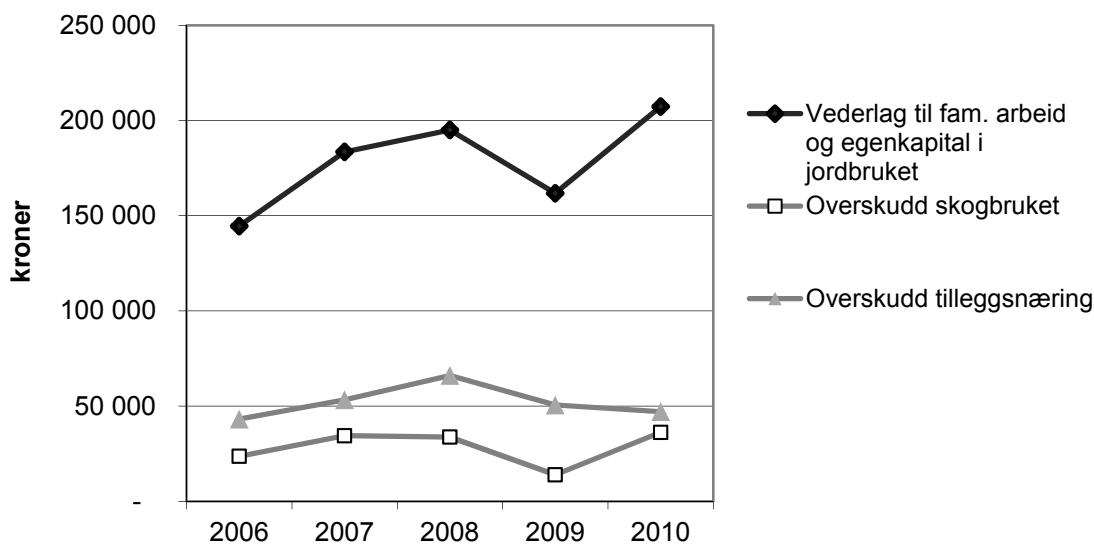
Overskuddet fra tilleggsnæring øker fram til 2008, men faller så tilbake i 2009 og 2010. Annen næring har betydd mindre enn tilleggsnæringene, men øker i 2010 til kr 52 200 – eller kr 5 000 mer enn tilleggsnæringene. Det er relativt få bruk som får store overskudd ut av disse næringene. De fleste har hittil bare mindre inntekter herfra eller underskudd i en oppstartfase.

Figur 3.7 Ulike bidrag til nettoinntekt Østlandet i femårsperioden i løpende priser

Lønnsinntektene på bruka har steget litt i perioden slik at lønnsinntekten nå utgjør 49 prosent av nettoinntekten, mot 48 prosent i 2006. Et vesentlig bidrag til nettoinntekten fra tilleggsnæring eller annen næring er knyttet til noen få bruk (se kapittel 2.4). Både renteinntekter og rentekostnader påvirker nettoinntekten. Renteinntektene var kr 13 600 i 2010, mot kr 8 500 i 2006. Renteutgiftene var kr 73 500 i 2010 mot kr 46 600 i 2006.

Arbeidsinnsatsen i Østlandsjordbruket har vært ganske jevn i perioden. Vi ser imidlertid at summen av familiens timer er gått noe tilbake mens leid betalt arbeid har en økning på 41 prosent. Samtidig er det bare ubetydelig endring i timeforbruket til Tilleggsnæringer. Innsatsen i skogbruket var på 41 timer i 2006, men tallet har sunket i perioden til 34 timer i 2010. Vederlaget til familiens arbeid og egenkapital per årsverk regnes som et viktig uttrykk for hva brukerne får igjen for innsatsen av arbeid og egenkapital i jordbruket. Fra 2006 til 2010 økte vederlaget på Østlandsbruka med kr 62 100.

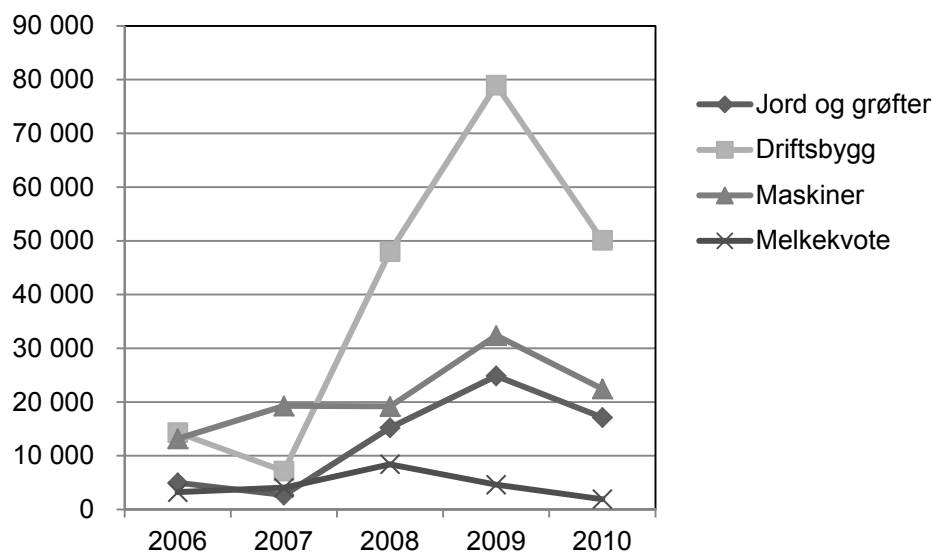

Figur 3.8 Vederlag for familiens arbeid og egenkapital per årsverk, overskudd skogbruk og tilleggsnæringer

3.6 Investering og finansiering

Østlandets jordbrukere kan antagelig velge mellom flere inntektskilder enn brukere i andre deler av landet. Det er ikke utenkelig at denne muligheten påvirker valgene den enkelte bruker foretar med hensyn på framtida. Noen velger å satse videre på jordbruket, mens andre avventer situasjonen. Dette kan vi få et inntrykk av i tallene for nettoinvesteringer, som er sum investert i året med fradrag for avskrivninger, nedskrivninger, tilskudd og frasalg. Nettoinvesteringen er vist i figur 3.9.

Driftsbygg har hatt den største satsingen, med unntak av året 2007. Det er på bruk med bare melkeproduksjon at det investeres mest. Investeringen er størst på flatbygdene. Maskininvesteringene har ligget lavere, men viser tydelig økning i 2009. Dette kan komme av en viss nedgang i leasingkostnadene. Figuren viser at kjøp av melkekvoter og investering i jord og grøfter utgjør forholdsvis beskjedne beløp i gjennomsnitt for alle bruk.

Figur 3.9 Nettoinvesteringer i snitt på alle bruk Østlandet i 2010-kroner

4 Utviklingen for noen viktige driftsformer

I dette kapitlet presenterer vi nøkkeltall for den økonomiske utviklingen de siste fem åra for de viktigste driftsformene på Østlandet. Dernest ser vi på forholdene i det enkelte fylke. Først noen ord om den enkelte driftsformen:

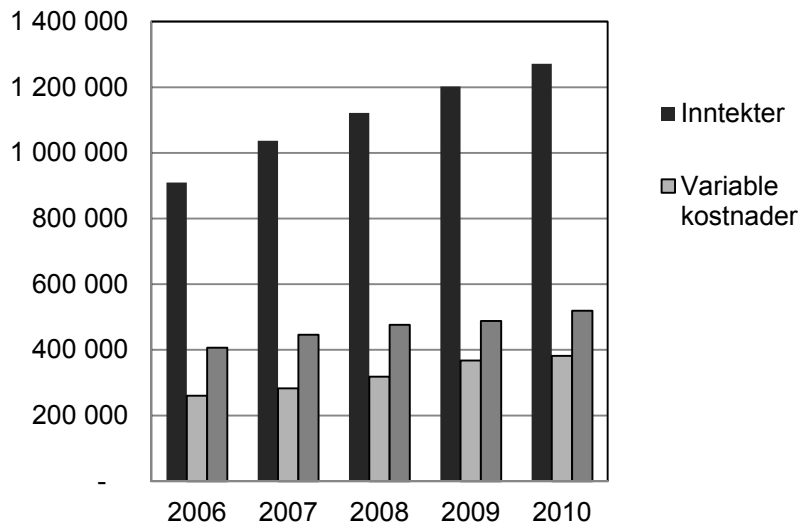
- Driftsformen «melk» omfatter både rein melkeproduksjon og kombinert produksjon av melk og storfeslakt. Hovedtallene er fra andre bygder, men utviklingen på flatbygdene er også nevnt.
- Driftsformen «korn» er ren korndyrking uten noe vesentlig husdyrhold. Tallene er bare fra flatbygdene.
- Tallmaterialet for «korn og svin» er hentet kun fra flatbygder.
- Tallmaterialet for «sauhold» er hentet kun fra andre bygder.

En viktig generell kommentar som gjelder for alle driftsformer, er at gjennomsnittlig jordbruksareal (daa) og antall husdyr per bruk har økt i perioden med unntak av dyretallet på sauebruk. Isolert sett vil denne utviklingen gi en økning i både produksjonsinntekter og kostnader, men det økonomiske resultat avhenger også av prisnivået på produktene og innsatsfaktorene, og av tilskudd.

4.1 Melk

Hovedomtalen av melkeproduksjon er basert på tall henta fra området Andre bygder på Østlandet hvor 46 bruk er med i 2010. Flatbygdenes melkebruk blir færre og færre, men de 28 bruka som var med i 2010, er kort omtalt sist i dette avsnittet. I løpende kroner (se tabellene bakerst i heftet) steg produksjonsinntektene ganske jevnt alle årene i perioden. Forklaringen på inntektsendringen finnes først og fremst i bedre priser på melk og kjøtt, men også et økt volum på melk. Melkesalget per bruk og år har økt i femårsperioden fra 90 749 til 120 970 liter; en økning på 33 prosent. Bak dette ligger en økning i kutallet på 22 prosent, mens melkemengden per ku har økt med 7 prosent; den ligger nå tett oppunder 7 000 kg. Gjennomsnittlig melkepris lå på kr 3,50 i 2006, mot kr 4,40 i 2010. I 2006 var prisen på kukjøtt kr 29,12 per kg mens annet storfekjøtt lå på kr 35,55. Fem år seinere er prisen kommet opp i kr 34,63 per kg for kukjøtt, mens annet storfekjøtt har steget med kr 6,49 per kg i perioden. Kjøttmengden per bruk har økt med 630 kg i perioden – eller 15 prosent.

Figur 4.1 viser en vekst i produksjonsinntektene for bruk med melkeproduksjon og storfeslakt fra 2006 til 2010; den er på 53 prosent målt i løpende priser. Det kjedelige er at både variable og faste kostnader også har økt kraftig i denne perioden; de variable kostnadene med 60 prosent og de faste med 40 prosent.

Figur 4.1 Inntekter og kostnader for melkebruk andre bygder Østlandet i 2010-kroner

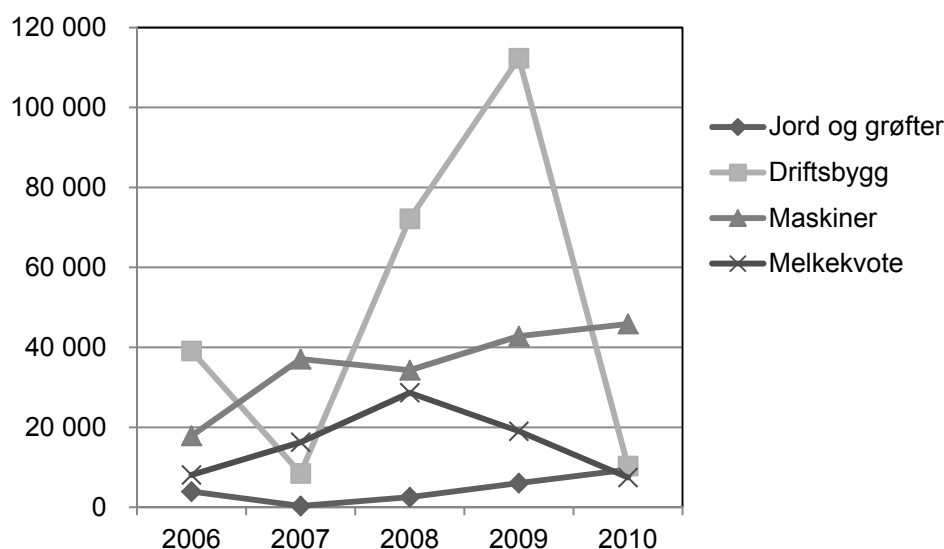
Tilskuddene har i femårsperioden økt med kr 125 100 per bruk målt i løpende kroner. Årsaken er økte arealer og flere kyr, samt økning i tilskuddene som fordeles via fylkene. Dessuten er tilskudd til beiting økt gjennom økte satser per dyr og dessuten utvidet med et nytt tilskudd med første utbetaling i 2007. Avløsertilskuddet har også økt i perioden med snaue kr 13 000 fordi maksimumsbeløpet for refusjon har steget. Samlet økning for alle tilskudd i perioden er på 38 prosent. Det gjør at tilskuddene nå utgjør en drøy tredel av totale inntekter på disse melkebruka.

Sum variable kostnader øker i takt med økt omfang av produksjonen, og med stigende priser på driftsmidlene. Fra 2006 til 2010 har sum variable kostnader målt i løpende priser økt med kr 143 900, eller 60 prosent, på melkebruk i Andre bygder. Størst økning kommer fra posten gjødsel og kalk, som er økt 53 prosent i perioden. Også posten forbruksartikler har økt friskt, med kr 21 600 eller 46 prosent. Kostnadene til kraftfôr har steget fra kr 124 000 til kr 199 400 (61 %), langt mer enn økningen i volum. Økte priser bidrar her.

De faste kostnadene per bruk i 2010 var kr 519 000, som er en økning på kr 147 400, eller 40 prosent, på fem år. Samtidig har jordbruksarealet økt med 55 dekar, mens kutallet har økt med 3,5 årskyr. Størst bidrag i kroner til økte faste kostnader kommer fra andre faste kostnader med kr 33 900, leid arbeid med kr 35 900; maskinleie er nesten doblet i perioden. Kostnaden til drivstoff har økt med kr 8 200 mens vedlikehold driftsbygg har økt med 28 prosent; teknisk vedlikehold har økt med hele 48 prosent. De resterende postene har lavere økninger.

Endringene i femårsperioden har ført til at driftsoverskuddet for melkebruka i andre bygder har økt med kr 148 650, som er opp 67 prosent.

Figur 4.2 viser at investeringene på melkebruk i andre bygder har vokst kraftig i kjølvannet av større overskudd. Maskiner og redskap har vokst jevnt, mens driftsbygg hadde en topp i 2009. Grunntopp jord, grøfter og vannanlegg har ikke så store investeringer, men tallene er likevel tredoblet fra 2006 til 2010. Dette kan sees i sammenheng med økte melkekvote og dyretall.

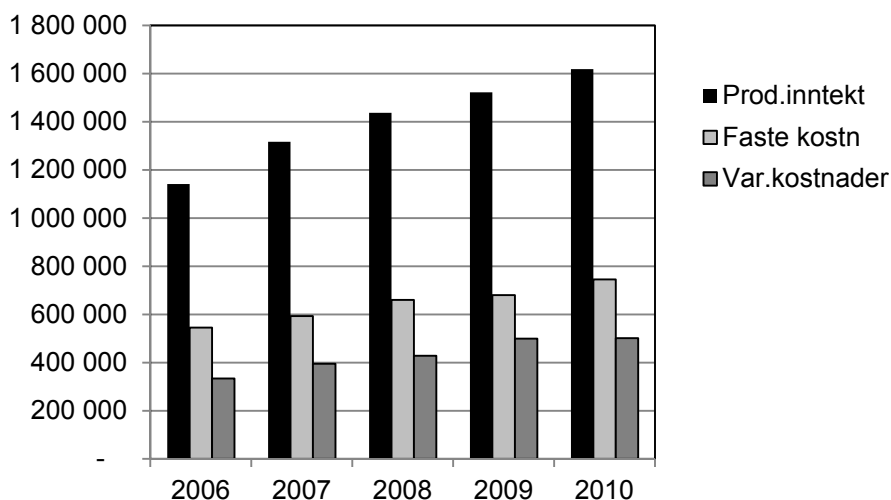

Figur 4.2 Nettoinvesteringer på melkebruk, andre bygder på Østlandet, 2010-kroner

Melkeproduksjon på flatbygdene

Melkebruka på flatbygdene ser ut for å fortsette å minke i antall i det vi bare har 28 bruk med i 2010-tallene. Produksjonsinntektene ligger kr 347 200 høyere enn for melkebruka i andre bygder. Årsaken er større bruk med ca. 37 tonn mer levert melk og 1,5 tonn mer storfekjøtt per bruk. I femårsperioden har melkesalget økt med ca. 35 500 liter per bruk mens kjøttproduksjonen har økt med 1100 kg. Produksjonsinntektene viser en økning på kr 575 500. På disse bruka har tilskuddene økt med kr 154 000 på grunn av stigning i de fleste ordningene, økt areal og dyretall. De variable kostnadene har økt med kr 196 000 i perioden. Her bidrar kraftfôr med kr 102 800 (68 %) og forbruksartikler med kr 32 500 (52 %), mens de andre postene bare har mindre økninger. Inntekter og kostnader er vist i figur 4.3.

På flatbygdbruka har de faste kostnadene økt med kr 247 000 i perioden, en økning på 50 prosent. De største bidragene til denne økningen kommer fra maskinleie med kr 32 600, leid arbeid med kr 59 100 og andre kostnader med kr 51 000. Driftsoverskuddet for flatbygdbruka økte fra kr 239 500 i 2006 til kr 371 800 i 2010, eller en økning på 55 prosent.

Figur 4.3 Inntekter og kostnader for melkebruk på flatbygdene, 2010-kroner

4.2 Kornproduksjon

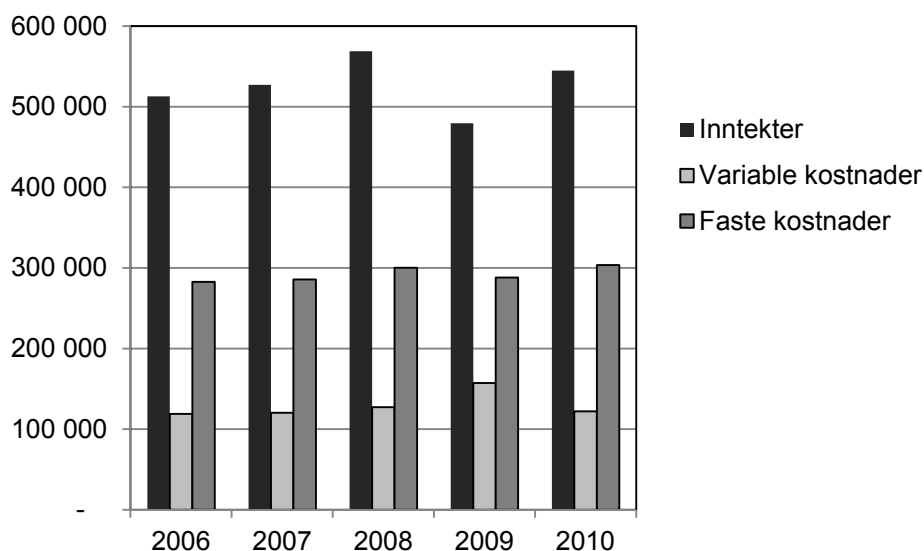
Produksjonsinntektene for kornproduksjon er naturlig nok særlig påvirket av årlige variasjoner i avlingsnivå og -kvalitet hvor værforholdene spiller en viktig rolle. I femårs-perioden har avlingene vært lavere enn normalt både i 2006 og i 2009. I 2008 var avlingene litt over snittet for alle kornslag, mens 2010 ble et kornår omtrent på normalen. Prisene på korn har gått både ned og opp i perioden målt i løpende priser; bygg har økt med 28 øre per kg, havre med 31 øre per kg, og hvete med bare 9 øre per kg. Arealet på flatbygdenes kornbruk økte med 11 dekar i 2010. Arealet er nå på 396 dekar mot 389 dekar fem år før. Korn dyrkes på 384 dekar, mens grovføret har 7 dekar. Hveten er ikke lenger største kornslag; den har nå 31 prosent av kornarealet mens bygg har 35 prosent. Havren har 26 prosent av kornarealet – som i 2006. Av totalt areal er 108 dekar leid areal, en økning på 8 dekar i femårsperioden.

Inntektene på kornbruka har variert betydelig i perioden, men viser nå en økning på 23 prosent fra 2006 til 2010. Mer normale avlinger i 2010 bidro til dette.

Tilskuddene har økt på kornbruka på grunn av økt areal. I femårsperioden har sum tilskudd på bruka økt med kr 5 800 eller 4 prosent. Økningen ligger i tilskudd til kornareal.

De variable kostnadene har økt med kr 13 300, en økning på 12 prosent. Størst økning viser gjødsel og kalk, som har økt med 16 prosent mens arealet bare har økt med sju dekar. Kostnadene til plantevern har steget med 16 prosent, mens såvarer viser økning på 14 prosent.

De faste kostnadene i kornproduksjon har steget med 17 prosent i femårsperioden, fra kr 258 400 til kr 303 500. Størst økning i kroner har andre kostnader som har økt med kr 11 800 (14 prosent); dessuten øker kostnaden til drivstoff med kr 7 000 i perioden som følge av høyere priser.

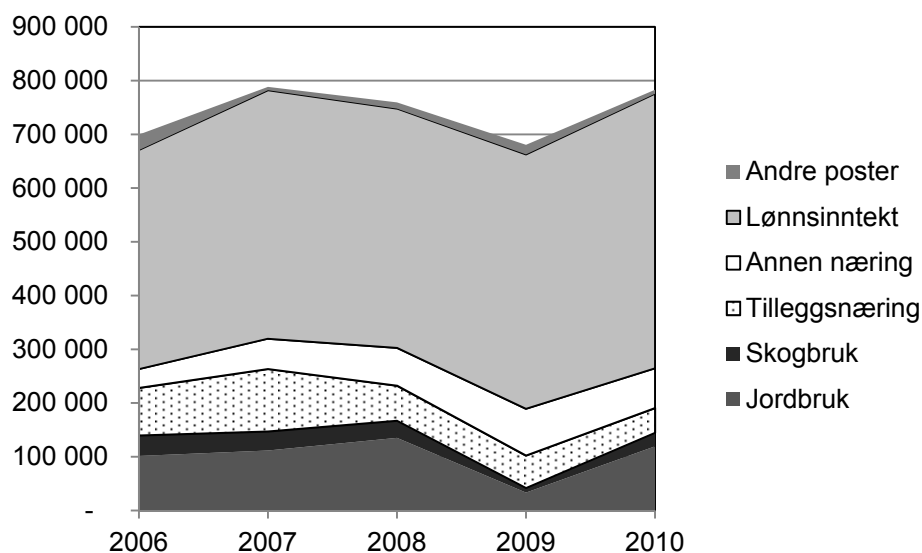
Figur 4.4 Inntekter og kostnader for kornproduksjon på flatbygdene, 2010-kroner

Driftsoverskuddet for kornbruka på flatbygdene har hatt store svingninger de siste fem åra i takt med avlingene. 2010 viser en økning på kr 85 900 fra året før. Overskuddet går opp 17 prosent i femårsperioden. Inntekter og kostnader på kornbruka er vist i figur 4.4.

Sammensetning av nettoinntekt

Nettoinntekten på kornbruka har i femårsperioden økt med kr 83 600. Bidragene fra de ulike næringene beskriver hvordan situasjonen har endret seg for kornbruka. Før var jordbruket en større bidragsyter enn nå. Samtidig har lønnsinntektenes andel av nettoen økt jevnt. Overskuddet fra tilleggsnæringer (= utnyttelse av jordbrukets eiendeler i virksomhet utenom jordbruket) økte fram til 2007, men har så falt tilbake slik at 2010 er ca. halvparten av 2006. Andre næringer helt utenom landbruket, har økt i perioden fram til 2009 slik at overskuddet for 2009 ligger 2,5 ganger høyere enn 2006. For 2010 er det en liten nedgang på kr 13 000. Andelen disse næringene utgjør av nettoinntekt er 15 prosent i 2010. Rente-kostnadene er gått opp fra kr 34 900 i 2006 til kr 56 200 i 2010.

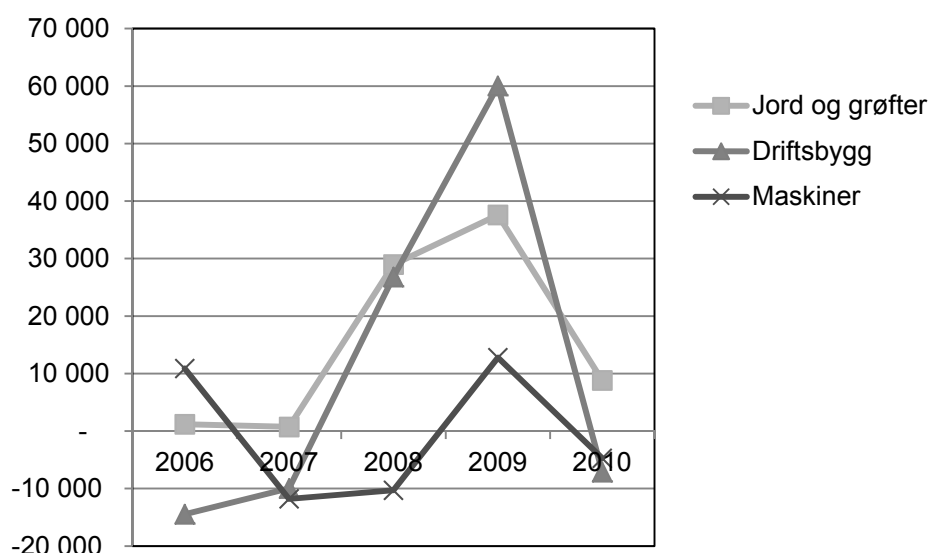
Også arbeidsinnsatsen på kornbruka er i endring. Det totale timetallet i jordbruket har sunket fra 964 timer i 2006 til 788 i 2010. Av dette har familien selv bidratt med 90 prosent; det er 3 prosentenheter mer enn i 2006. Årsaken er at leid arbeid er redusert med ca. to tredel. Timetallet i Tilleggsnæringer hadde en topp i 2006 med 191 timer, men har nå sunket til 134 timer i året. Nettoinntektens kilder er vist grafisk i figur 4.5. Andre poster består av pensjoner/sjuepenger, utbytte/gevinst verdipapirer, årlige erstatninger, familiens arbeid på nyanlegg, samt renteposter og kostnader til kår.

Figur 4.5 Bidrag til nettoinntekten i kroner fra de ulike næringene på kornbruk

Investeringer på flatbygdenes kornbruk

Investeringene på kornbruka på Østlandet har variert mye siste fem år, men kom i 2009 opp i kr 107 900 etter negative tall i 2006 og 2007. 2010 viser igjen negative tall i sum. Figur 4.6 viser investeringene fordelt på ulike grupper av eiendeler for de 63 kornbruka på flatbygdene. Driftsbyggene fikk et løft i 2008 og 2009 etter to år med negative tall.

Figur 4.6 Nettoinvesteringer på kornbruk på Østlandets flatbygder i 2010 kroner

Kornbruk i andre bygder

Antallet kornbruk i Andre bygder på Østlandet er synkende i vårt tallmateriale, det var 19 bruk i 2006 og bare 15 bruk i 2010. Disse bruka har samme areal i 2006 som i 2010. Havre, bygg og hvete er likt fordelt i 2006 mens havren har økt til 40 prosent av kornarealet i 2010. Hvetens andel er sunket til 21 prosent, antagelig en følge av mer usikre høsteforhold for denne mest varmekrevende kornarten. Avlingene i 2010 ligger ca. 120 FEm lavere per dekar enn på flatbygdene. Prisene på korn er litt lavere enn året før, trolig fordi innhøstingen ble vanskelig i disse områdene. Jordbruksoverskuddet på disse bruka har variert i perioden, fra kr 24 200 i 2006 til kr -13 100 i 2009 og kr 1 100 i 2010.

Skogbruket bidro godt til inntektene i 2007 og 2008. I 2010 er dette overskuddet økt til kr 174 100. Tilleggsnæringer har mindre overskudd enn på flatbygdene. Her er overskuddet bare kr 17 600 i 2010. Andre næringer ligger bare på kr 13 900; under halvparten av 2006. Lønnsinntekten var på kr 418 800 i 2006 og har steget til kr 568 200 i 2010 – en økning på 36 prosent i perioden. Det betyr at lønnsinntekten i 2010 bidro med 74 prosent av nettoinntekten på disse bruka.

4.3 Kombinert kornproduksjon og svinehold

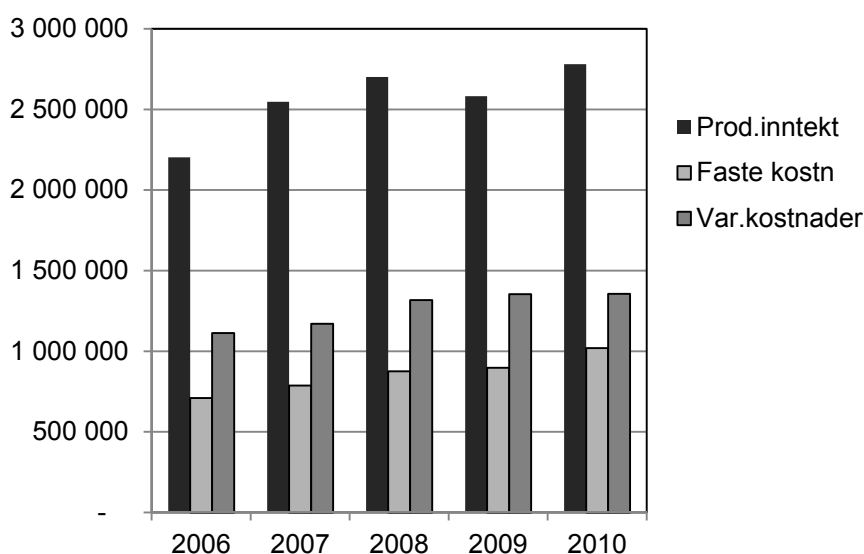
Lønnsomheten i kombinasjonen kornproduksjon og svinehold er følsom for svingninger i årsvekst, kornpriser og markedet for svinekjøtt. Kornavlingene på disse bruka var godt over middels i 2008, men falt til godt under snittet i 2009. Året 2010 ble imidlertid mer som snittet slik at gjennomsnittet for femårsperioden er ganske normalt. Prisene på bygg var 29 øre høyere i 2010 enn i 2006, mens hvetepriisen lå 19 øre høyere. Kornarealet er økt med 19 dekar i perioden, og er nå på 404 dekar. Andelen bygg og havre har gått litt opp, mens hvetearalet har falt med 3 prosent i perioden. Totalt jordbruksareal har økt med 36 dekar siden 2006 til 453 dekar; leiejorda utgjør nå 42 prosent av arealet.

Inntektene fra planteprodukter svinger med avlingene og kornkvaliteten, og var 27 prosent av alle inntekter i 2010. Det er svineholdet som dominerer med 73 prosent av totalinntekten. Tilskuddene på disse bruka er små i forhold til andre bruk og utgjør under 10 prosent av inntektene. Likevel har disse tilskuddene økt med kr 51 900 i perioden. Inntektene fra leiekjøring for andre (dvs. den leia som tilleggsnæringsen betaler til jordbruket for maskinene) har variert fra 2006 men falt litt tilbake i 2010 og bidro da med kr 19 600, eller 20 prosent mindre enn i 2006.

Prisen på svinekjøtt ligger i 2010 kr 2,16 over 2006-nivået, men 7 øre lavere enn året før. Smågrisprisen hadde et maksimum i 2008 på kr 920, og ligger nå på kr 912. Det er 34 prosent mer enn i 2006. Antall smågriskull har økt fra 96 i 2006 til 103 i 2010, og antall salgbare smågriser har økt fra 960 til 1 233 per bruk, 28 prosent flere. Tallet på purker har derimot ikke økt, men gått ned til 35. Forklaringen på dette er at flere av bruka i denne gruppa er med i purkeringer hvor purkene leies inn og ikke registreres som egne avlsdyr ved årsskiftet. Dermed synker antall bruk med egne purker, mens kostnaden til leie av dyr øker. Økningen i smågristallet har gått til økt salg av smågris, fra 477 til 756 på 5 år. Andelen av smågrisene som selges som livdyr, har økt fra 50 prosent av de salgbare smågrisene i 2006 til 61 prosent i 2010. Resten er føret fram til slakt på bruket. Det har bidratt til at salg av svinekjøtt har økt med nesten 2,5 tonn til 52,8 tonn per bruk i 2009 for så å gå tilbake til 51,6 tonn i 2010. Noe av forklaringen på nedgangen kan være flere medlemmer i purkering hvor det er visse begrensninger på muligheten for full framføring.

De variable kostnadene har steget med 33 prosent og utgjør nå kr 1 355 800 per bruk. Økte priser og areal har ført til at gjødsel og kalk har økt med 29 prosent i perioden sjøl om siste års kostnad er lavere enn 2009. Kraftförcostnaden øker med 35 prosent på grunn av økt dyretall og økende priser. Bruka har i 2010 en kostnad til innkjöp av livdyr på kr 231 500, som er en økning på 42 prosent i perioden.

De faste kostnadene viser også stigning, fra kr 648 600 i 2006 til kr 1 019 900 i 2010, eller en økning på 57 prosent. Dette skyldes at avskrivninger på driftsbygg har økt med 57 prosent, drivstoff har økt med 43 prosent mens leid arbeid har økt med 75 prosent. Posten leie av dyr har blitt kr 171 300 i 2010, eller mer enn dobbelt så stor på fem år. Men andre faste kostnader har også vokst: kostnader til administrasjon har økt med 38 prosent på fem år mens vedlikehold maskinpark har økt med kr 31 100 eller 61 prosent.

Figur 4.7 Inntekt og kostnader for kornproduksjon og svinehold i 2010-priser

I 2010 var driftsoverskuddet per bruk kr 405 600, mens det i 2006 var på kr 347 600. Dette gir en økning på 17 prosent i perioden som også inneholder to gode år i 2007/08, og et svakt år i 2009.

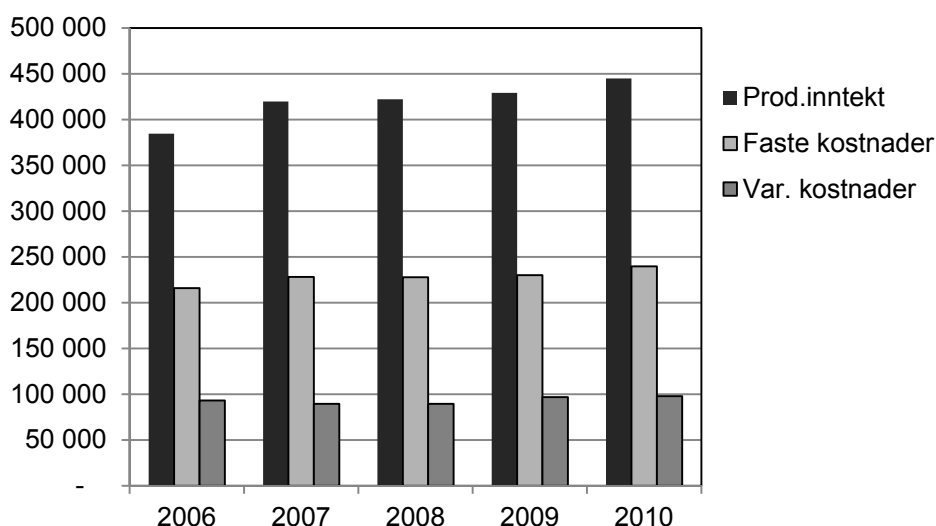
Investeringene på disse bruka lå blant de høyeste på Østlandet i 2008, men ligger klart høyere i 2010 etter et svakere år i 2009. Posten driftsbygg er nå kr 288 200, mens maskingruppa ligger på kr 17 300.

Bruka med korn og svin har hatt en ganske stabil sammensetning av nettoinntekten. I 2010 er overskuddet fra jordbruket 17 prosent over 2006-nivået og utgjør 52 prosent av nettoinntekten. Skogens bidrag har variert, og lå i 2010 på det nest laveste i perioden (ca. kr 15 900). Lønnsinntektens andel av nettoinntekten utgjør nå 43 prosent av nettoinntekten mot 42 prosent i 2006. Økningen av lønnsinntektene i perioden er på 36 prosent og inntektene ligger nå på kr 336 700.

Tallene for kombinert kornproduksjon og svinehold kommer kun fra Østlandets flatbygder da det er få driftsgranskingsbruk med denne driftsformen i andre bygder.

4.4 Sauehold

Sauehold er den driftsformen, sammen med kornbruk i andre bygder, som har lavest produksjonsinntekt og driftsoverskudd gjennom hele perioden. Gjennomsnittsbruket (av et materiale på 27 bruk) har i 2010 et jordbruksareal på 176 dekar og 101 vinterfôra sauer (3 flere enn året før). Kjøttavdrått per sau er 32 kg i 2010; 2 kg mer enn 2006. Lammetallet har ligget stabilt på 1,5 lam per vinterfôra sau unntatt i 2008 med 1,4. Beiteforhold og problemer med rovvilt kan være årsaken til at avdrått ikke har økt. Et lyspunkt for saueholdet er økte priser på slakt: saueslakt ligger nå på kr 19,36 per kg eller 37 prosent høyere enn 2006. Lammekjøttet som betyr mest, får nå kr 44,15 per kg – eller 31 prosent mer enn i 2006.

Figur 4.8 Inntekter og kostnader for sauehold, i 2010-kroner

Med økte priser på slakt har husdyrinntekten økt med 23 prosent, fra kr 129 500 i 2006 til kr 158 800 i 2010 målt i løpende kroner, og utgjør 36 prosent av total produksjonsinntekt. Tilskuddene har økt med 34 prosent fra 2006, fra kr 196 500 til kr 263 600. Husdyrtilskudd til sau har økt med kr 27 900 eller 48 prosent. De fylkesfordelte tilskuddene bidrar også med kr 24 200 mer enn i 2006.

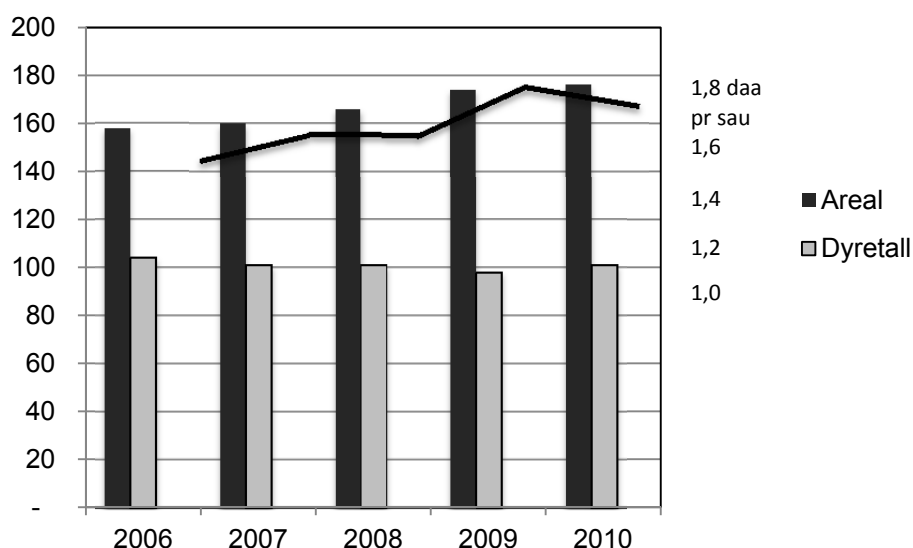
Produksjonsinntektene går opp fra kr 351 300 i 2006 til kr 444 800 i 2010, en økning på 27 prosent. Ullinntekten utgjør nå bare 3,5 prosent av produksjonsinntekten. Inntekter og kostnader på sauebruk er vist i figur 4.8

Sauebrukene har, i mindre grad enn andre bruk, tjent penger på leiekjøring med egen maskinpark. Overskuddet fra denne kjøringa har sunket svakt på fem år og utgjorde i 2010 bare kr 15 400 per bruk.

Variable kostnader har økt med 15 prosent i perioden, hovedsakelig som følge av prisstigning på kraftfôr og forbruksartikler. Økningen er på kr 12 700.

Faste kostnader i saueholdet har økt fra kr 197 200 (løpende kroner) i 2006 til kr 239 700 i 2010. Økningen er på 22 prosent. Størst betydning i kroner har økningen i andre faste kostnader (kr 13 100), maskinleie (kr 4 600) og drivstoff (kr 3 200). Kostnader til administrasjon utgjør nå 28 prosent av de faste kostnadene og har økt med 24 prosent i perioden.

Overskuddet i saueholdet var kr 69 000 i 2006, og er steget til kr 107 300 i 2010. Med slik «betaling for arbeidet» kan en ikke regne med at folk står i kø for å utvide saueholdet. Dessuten gir rovdyrproblemer i de østlige østlandsområdene mange sauebrukere gode grunner for å slutte med sau. Investeringen i driftsbygg var positiv i 2007, men er negativ i både 2008 og 2009, men så kommer en topp på kr 53 000 i 2010. Maskininvesteringer var negative i 2007 og 2008, men får en topp på kr 34 400 i 2010. Det kan se ut for at økte priser og tilskudd har gitt litt mer optimisme i saueholdet. Arealet per sau har økt fra 2006, og skyldes en økning i arealet og lavere dyretall i 2010. Tallene er illustrert grafisk i figur 4.9.

Figur 4.9 Areal i dekar og antall vinterfôra sauer på sauebruk. Andre bygder på Østlandet

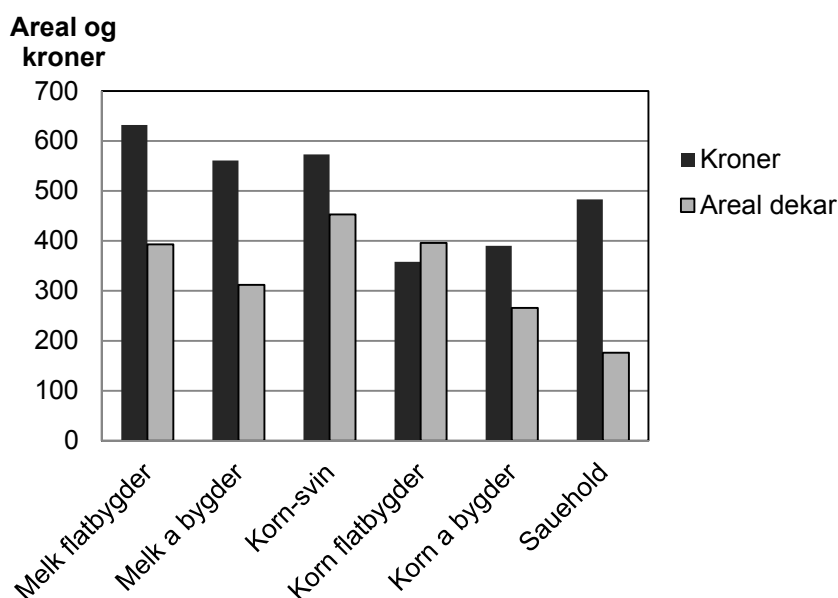
Arbeidsbehovet på sauebruk er forholdsvis lavt sammenlignet med mange andre driftsformer. Det gir brukerfamiliene større muligheter til å skaffe seg lønnsinntekter eller andre næringsinntekter i tillegg til jordbruket. Dette har ført til at jordbruksoverskuddet har bidratt med en stadig mindre andel av nettoinntekten, men nå har denne trenden snudd. I 2006 var jordbruksoverskuddet snaut 14 prosent av nettoinntekten, mens det i 2010 utgjør 15 prosent. Sauebrukene har et økende overskudd fra tilleggsnæringer i perioden, med kr 53 200 i 2010. Overskuddet fra andre næringer har økt svakt siden 2006 og ender på kr 30 600. Bidraget fra lønnsinntekter betyr mest for økonomien på sauebruka. Lønnsinntektene har steget jevnt i perioden, og utgjør 59 prosent av nettoinntekten i 2010.

Tallmaterialet for sauebruka kommer bare fra Østlandets andre bygder da det finnes få sauebruk på flatbygdene.

4.5 Mekaniseringskostnader per dekar

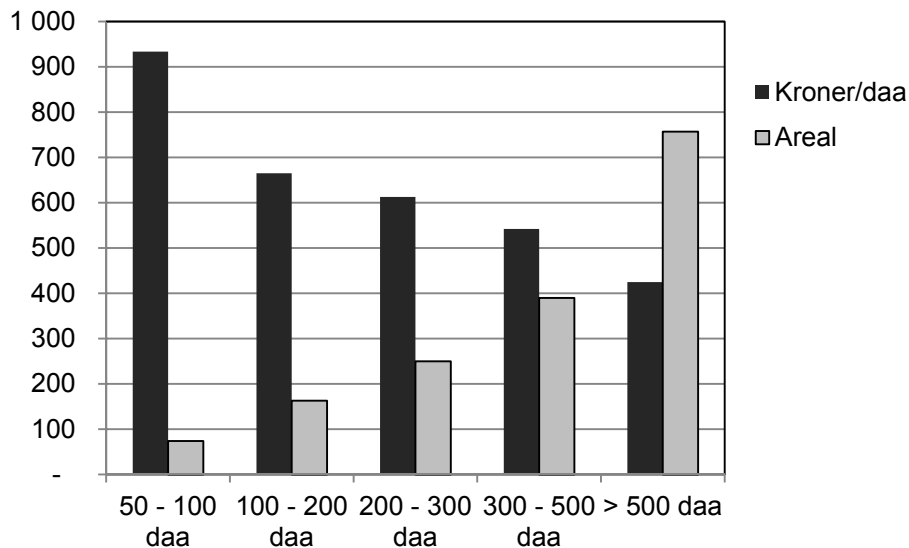
En interessant faktor i jordbruket som belyser forholdet mellom kostnadsinnsats og areal, er *Netto mekaniseringskostnad per dekar*. Begrepet omfatter alle kontante kostnader til mekanisering samt avskrivninger på slikt utstyr. Så er det lagt til en rentegodtgjøring på kapitalen og en trekker fra jordbrukets leieandel for maskininntektene i skogbruk og tilleggsnæringer samt frasalg av utstyr. Da har vi netto mekaniseringskostnad.

En naturlig tanke er at jo større areal et bruk har, jo lavere burde mekaniseringskostnaden være per dekar. Dette henger sammen med stordriftsfordeler som følger av at en maskin ofte kan brukes på et større areal enn det vi har som gjennomsnittareal på norske gardsbruk. Men det viser seg at dette ikke bare er enkel matematikk. Brukernes innstilling til maskinparken varierer antageligvis kraftig mellom brukere i Norge. Noen har nettopp maskininteressen som sitt viktigste motiv for å drive landbruk. De større brukene har dessuten ofte nyere og større maskiner, og dermed høyere avskrivninger og rentekostnader enn de mindre.

Figur 4.10 Netto mekaniseringskostnad per dekar på Østlandet, 2010, etter produksjon

Figur 4.10 viser gjennomsnittlig areal og netto mekaniseringskostnader per dekar for de mest vanlig driftsformene på Østlandet. Lavest kostnad per dekar har kornbruka på flatbygdene, sjøl om de ikke har det største arealet. De har derimot det laveste overskuddet. At bruk med sau ligger såpass høyt i kostnad per dekar kan forklares med behov for omtrent samme maskinpark som på melkebruk, men betydelig mindre areal.

Figur 4.11 Netto mekaniseringskostnad per dekar for melkebruk på Østlandets andre bygder, 2010, etter arealgruppe

Figur 4.11 viser netto mekaniseringskostnader per dekar for melkebrukene på Østlandets andre bygder gruppert etter areal. Figuren viser at det er god sammenheng mellom mekaniseringskostnaden per dekar og arealet på bruket. Det er likevel påfallende at kostnaden ikke blir særlig mye lavere på bruk fra 100–200 dekar til 300–500 dekar. Når en sammenligner enkeltbruk, er det tydelig at noen bruk skiller seg ut med et mye høyere kostnadsnivå for maskinparken enn andre sjøl om arealet er stort.

4.6 Sammenlikning av driftsformer

Lønnsomheten i jordbruket kan variere mye fra år til år, men varierer også mellom de ulike driftsformene. Tabell 4.1 er en direkte sammenlikning av gjennomsnittlig driftsoverskudd for de ulike driftsformene på Østlandet i perioden 2006–2010. Tabellen viser at det er store forskjeller i gjennomsnittlig driftsoverskudd mellom de ulike driftsformene.

Driftsformene sau og korn oppnår et driftsoverskudd som er snaut halvparten av driftsoverskuddet for korn og svin. Her må vi huske at størrelsen på produksjonene er langt fra lik, slik at behovet for arbeidskraft er forskjellig. Det kommer fram i tabell 4.2. Vi har tatt med arealet for hver enkelt driftsform (gjennomsnittet av perioden) for å gi et inntrykk av forskjellen i størrelse.

En driftsform som krever relativt lavt arbeidsforbruk, gir brukerfamilien større muligheter til å skaffe seg inntekt fra lønnsarbeid eller andre næringer. Størrelsen på nettoinntekten til brukerfamilien kan dermed variere etter et helt annet mønster fra driftsform til driftsform enn det mønsteret som driftsoverskuddet fra jordbruket viser.

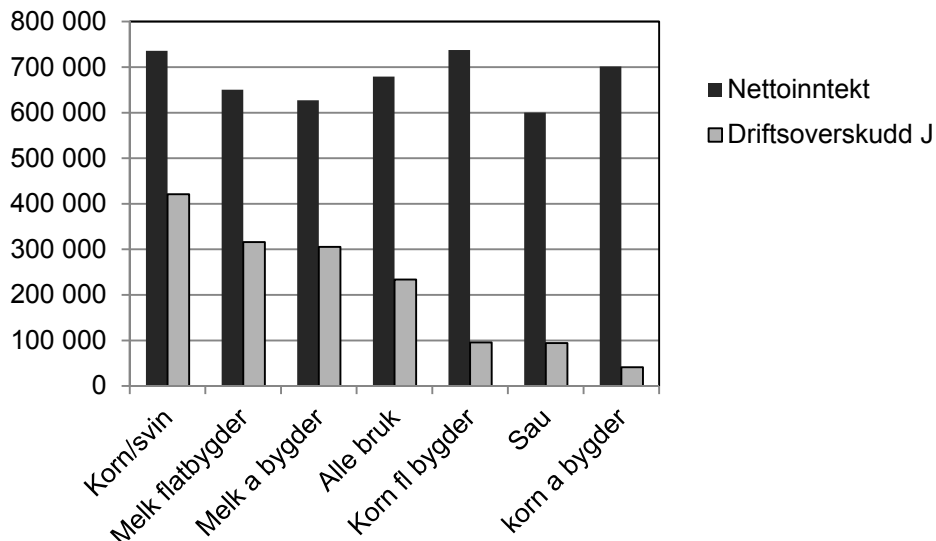
Tabell 4.1 Gjennomsnittlig driftsoverskudd 2006–2010 etter driftsform i løpende priser

Driftsform	Driftsoverskudd snitt 2006–2010	% av gjennomsnitt	Areal dekar snitt
Alle	233 908	100	335
Korn/svin	428 494	183	440
Melk flatbygder	316 127	135	362
Melk andre bygder	305 794	131	286
Korn flatbygder	100 230	43	389
Sau	94 006	40	167

Tabell 4.2 Arbeidsforbruk og vederlag til arbeid og egenkapital per årsverk for de ulike driftsformene, Østlandet (gjennomsnitt 2006–2010)

Driftsform	Arbeidsforbruk (timer jordbruk)	Prosent av snittet – timer	Vederlag til arb. per årsverk (kr)
Alle	2 525	100	194 713
Korn/svin	3 066	121	275 908
Melk flatbygder	3 624	144	206 386
Melk andre bygder	3 385	134	189 385
Korn flatbygder	885	35	165 666
Sau	2 099	83	105 308

Tallene i tabell 4.2 viser store forskjeller i både timetall og vederlag. At melk krever mest tid mens ensidig korn krever minst, er ikke vanskelig å godta. Derimot virker det mindre logisk at det arbeidet som legges ned pluss egenkapitalen skal ha så ulik betaling. Her må vi ha med oss at vederlaget påvirkes av flere forhold: utgangspunktet er overskuddet i jordbruket; herfra trekkes jordbrukets andel av renteutgiftene i året beregnet etter jordbrukets andel av alle eiendeler. I denne perioden har resultatet for noen driftsformer svingt kraftig på grunn av varierende avlinger og rentene har svingt på grunn av varierende rentesatser. For fire av de fem årene i perioden lå renta lavere enn det vi kaller en normal rente. Det senker renteutgiftene og øker vederlaget.

Figur 4.12 Gjennomsnittlig driftsoverskudd jordbruk og nettoinntekt 2006–2010

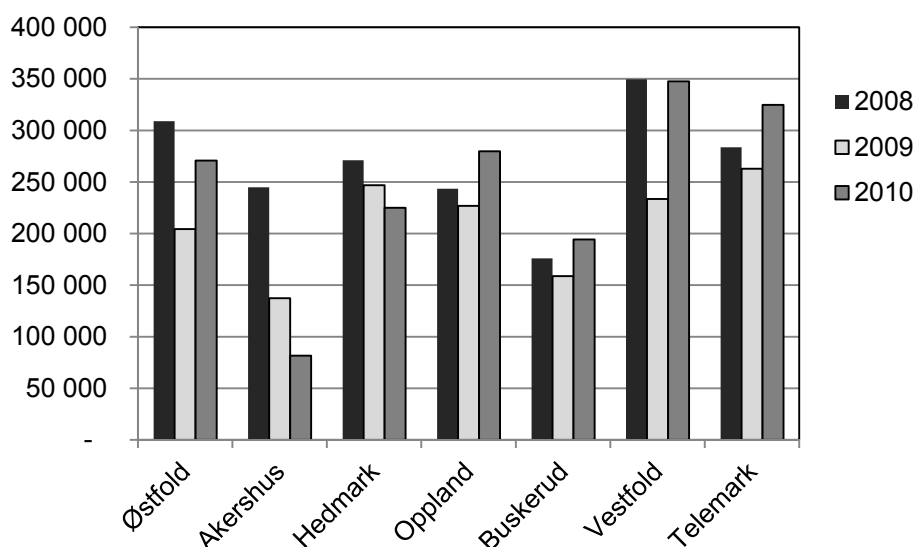
I figur 4.12 har vi satt det gjennomsnittlige driftsoverskuddet fra jordbruket i løpende priser opp mot nettoinntekten til brukerfamilien for hele perioden 2006 til 2010. Forskjellene i driftsoverskudd fra jordbruket er mye større enn forskjellene i nettoinntekt.

Figuren antyder at brukerfamiliene på bruk med sauehold kommer dårligst ut i nettoinntekt, men bare litt etter melkebruk i andre bygder. Driftsformene med korn har størst nettoinntekt, og kornbruka på flatbygdene ligger ca. kr 14 600 over kornbruka i andre bygder. Når kornbruka kommer så høyt i nettoinntekt, henger det sammen med at de på grunn av lavere arbeidsbehov i jordbruket, kan hente vesentlig mer lønnsinntekt og/eller andre næringsoverskudd enn de andre. Kornbruka på flatbygdene har en lønnsinntekt i gjennomsnitt på kr 460 000. Kombinasjonen korn-svin har lønnsinntekter på 65 prosent av dette, mens melkebruka på andre bygder bare har 53 prosent av kornbrukas lønnsinntekter.

4.7 Sammenligning av fylkene

NILF har lagt vekt på at utvalget av bruk skal være representativt for flatbygdene og for andre bygder på Østlandet, men har ikke lagt stor vekt på at utvalget i hvert enkelt fylke skal være representativt. Det er derfor ikke faglig forsvarlig å sammenligne gjennomsnittstall for ulike driftsformer og størrelsesgrupper i hvert fylke, da kombinasjonen av produksjoner og bruksstørrelser vil avhenge mer av vårt utvalg av bruk (som ikke nødvendigvis er representativt på fylkesnivå) enn av den faktiske fordelingen. Likevel kan vi sammenligne noen viktige resultater for hvert fylke så lenge vi tar hensyn til de forholdene som er ulike for hvert fylke.

Figur 4.13 viser det gjennomsnittlige driftsoverskuddet fra jordbruket for hvert av de tre siste årene i de aktuelle fylkene. Disse tallene er imidlertid sterkt preget av hvilke produksjoner og gardsstørrelser som dominerer i det enkelte fylket. Avlings- og prisvariasjoner vil også slå ut, særlig i plantedominerte fylker som Vestfold og Østfold.

Figur 4.13 Driftsoverskudd jordbruk for hvert fylke for årene 2008–2010

Jordressursene er ulike i fylkene, noe vi kan forklare ut fra topografi og geografiske forhold. I tillegg er fordelingen av de ulike produksjonsformene mellom fylkene preget av historiens gang. Kornproduksjonen tok over for husdyra i de beste jordbruksområdene allerede fra 60-tallet, og innstrammingene i kornøkonomien på 80-tallet slo ut på driftsoverskudd jordbruk i disse fylkene. Nå er priser og tilskudd bedre og dermed øker overskuddet.

Tabell 4.3 Arealer i dekar per bruk, leid areal i prosent, og avlingsnivå i fylkene 2010

Fylke	Jordbruksareal, dekar	Herav leid areal, daa	Leid areal i prosent	Avling i FEm/daa
Østfold	445	169	38 %	439
Akershus	458	109	24 %	385
Hedmark	344	107	31 %	378
Oppland	290	95	33 %	346
Buskerud	322	103	32 %	337
Vestfold	355	133	37 %	430
Telemark	248	153	62 %	309

Økningen av jordleie forsetter over hele landet, men arealet som leies inn er ulikt i fylkene. Tabell 4.3 viser gjennomsnittlig jordbruksareal i fylkene i 2010 samt andelen som er leid i dekar og prosent av totalareal. Avlingen per dekar er også tatt med.

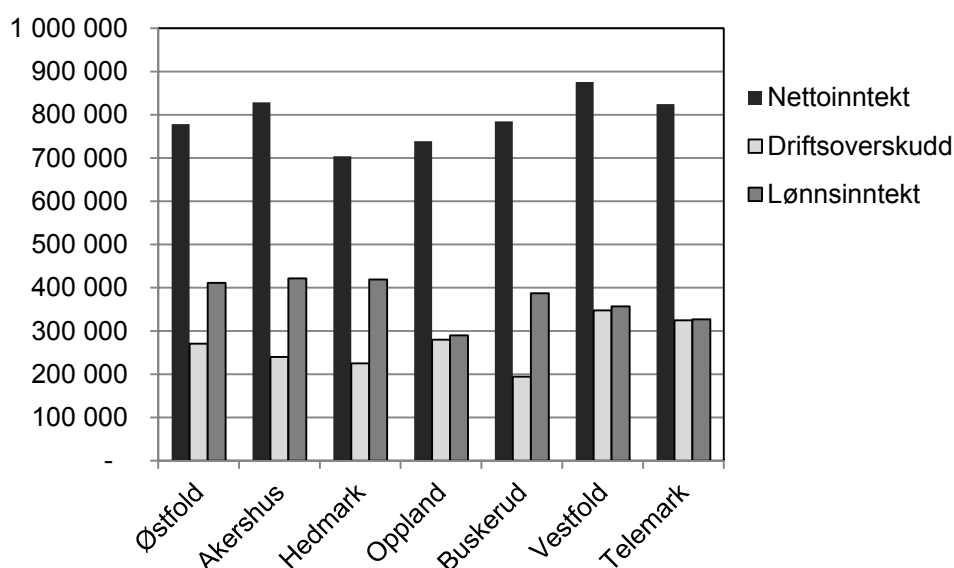
Kolonnen til høyre i tabell 4.3 viser avlingen i FEm per dekar i gjennomsnitt for alle vekster på bruka. Tallene sier noe om variasjonen i de naturgitte forholdene, men avlingene påvirkes også av været, brukernes interesse og av produksjonsmiljøet. For 2010 ble det omtrent normalavling i de fleste fylkene med mye korn.

For bedre å forstå bakgrunnen for variasjonen i driftsoverskuddet i fylkene, kan det være nyttig å ha for øyet hvordan de ulike driftsformene fordeler seg på fylkene. I tabell 4.4 er dette vist med hovedformene.

Tabell 4.4 Fylkesvis fordeling av bruk med ulike driftsformer 2010

Fylke	Melk	Korn	Korn- melk	Korn- svin	Sau	Korn-fjørfe		Andre
						Slakt	Egg	
Østfold	8	17	2	6	0	4	1	9
Akershus	4	15	4	3	0	0	1	3
Hedmark	19	12	3	5	13	2	0	19
Oppland	23	7	0	0	8	0	1	18
Buskerud	9	15	1	1	3	0	2	16
Vestfold	5	10	1	9	0	5	2	7
Telemark	6	2	1	2	4	0	0	5

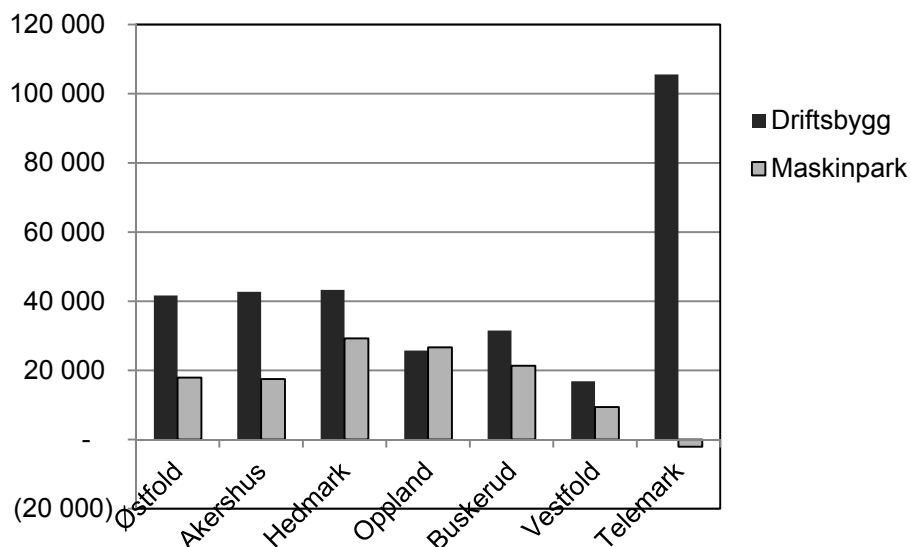
I tillegg til disse driftsformene, er det mange bruk med andre varianter av korn og husdyr eller flere husdyrslag, samt bruk med bare planteproduksjon. Svak økonomi i kornproduksjonen gjør at mer og mer av eggproduksjonen også flyttes til kornbruk. For hele Østlandet er det sju slike bruk i 2010 fordelt over alle fylker unntatt Telemark og Hedmark, mens vi bare finner ett eggbruk uten korn i tallmaterialet fra driftsgranskingene for Østlandet.

Figur 4.14 Nettoinntekt, driftsoverskudd jordbruk og lønnsinntekt for hvert fylke 2010

Figur 4.14 viser nettoinntekt, driftsoverskudd jordbruk og lønnsinntekter i fylkene for 2010. Tallene viser at de mest Oslo-nære fylkene har den høyeste nettoinntekten, mens de fjerneste ligger lavest. Denne sammenhengen finner vi delvis igjen for lønnsinntekter, der særlig Oppland, Vestfold og Telemark ligger lavt. Jordbruksoverskuddet ser ut for å variere mer tilfeldig. Det er lavest i Buskerud og høyest i Vestfold.

Investeringsviljen på bruka kan si noe om graden av optimisme i fylkenes jordbruk. I figur 4.15 har vi satt opp nettoinvesteringen (brutto investert – avskrivninger, frasalg og investeringstilskudd) for driftsbygg og maskinpark (jord, grøfter og vannanlegg pluss melkekvote kommer i tillegg) for gjennomsnittet av femårsperioden. Grafen antyder at særlig bøndene i Vestfold ikke akkurat satser på ei lys framtid i jordbruket, men det kan være tilfeldigheter som gjør at dette utvalget viser så liten nettoinvestering. Bøndene i Telemark og Hedmark viser derimot tydelig optimisme på jordbrukets vegne.

Figur 4.15 Nettoinvesteringer i driftsbygg og maskinpark for hvert fylke 2010

Familiens arbeidsforbruk varierer mellom ulike brukstyper og størrelser. Etter hvert som bru-ka blir større, kan den økte arbeidsmengden dekkes ved økt mekanisering eller mer leid ar-beid. Nye metoder og mer tidsbesparende maskiner kommer også til. På den måten kan ve-derlaget til eget arbeid og egenkapital holdes oppe. Tabell 4.5 viser hvordan det totale ar-beidsforbruket i timer og vederlaget for arbeid og egenkapital varierer mellom fylkene.

Om vi ser alle bruka på Østlandet under ett, var vederlaget for arbeid og egenkapital i jordbruket kr 225 900 i 2010 mot kr 187 800 i 2009. Det er en økning på kr 38 100 eller 20 prosent som i hovedsak skyldes økning i overskuddet pga. mer normale kornavlinger og økte priser på en del salgsvarer. I forhold til gjennomsnittet for 2009 ligger Akershus og Oppland omtrent likt, Østfold kr 15 000 over, Buskerud kr 18 000 under, og

Hedmark ligger hele kr 38 000 under gjennomsnittet. Vestfold, Telemark og Østfold ligger en god del over.

Tabell 4.5 Arbeidsforbruk og vederlag til alt arbeid og egenkapital per årsverk i jordbruket 2010

Fylke	Arbeidsforbruk	Vederlag per årsverk
Østfold	2 225	240 200
Akershus	2 200	222 100
Hedmark	2 624	187 900
Oppland	2 828	221 000
Buskerud	2 490	207 700
Vestfold	2 602	299 200
Telemark	2 747	247 300

5 Tabellsamling 2006–2010

1. Landsdelstall, Østlandet, alle driftsformer.
2. Landsdelstall, Østlandets flatbygder, melkeproduksjon
3. Landsdelstall, Østlandet, «andre bygder» melkeproduksjon
4. Landsdelstall, Østlandet, kornproduksjon og melk
5. Landsdelstall, Østlandet, flatbygder, kombinert kornproduksjon og svinehold
6. Landsdelstall, Østlandet, andre bygder, sauehold.
7. Landsdelstall, Østlandets flatbygder, kornproduksjon
8. Landsdelstall, Østlandet, «andre bygder», kornproduksjon
9. Fylkestall, Østfold, alle driftsformer.
10. Fylkestall, Akershus, alle driftsformer.
11. Fylkestall, Hedmark, alle driftsformer.
12. Fylkestall, Oppland, alle driftsformer.
13. Fylkestall, Buskerud, alle driftsformer.
14. Fylkestall, Vestfold, alle driftsformer.
15. Fylkestall, Telemark, alle driftsformer.

Tabellsamlinga inneholder tabeller med tall fra driftsgranskingene for de siste fem årene. Det er presentert gjennomsnittstall for hele landsdelen, for driftsformer i underområder og for hvert enkelt fylke (med unntak av Oslo). Tabellene er nummerert fortløpende, og hver tabell består av seks deler, fordelt på tre sider.

- Del a, produksjonstekniske data og oppnådde priser
- Del b, nettoinvesteringer
- Del c, produksjonsinntekter per bruk
- Del d, kostnader per bruk
- Del e, resultatregning
- Del f, balanse og arbeidskapital

Hver deltabell inneholder ikke de samme postene for hver driftsform eller for hvert fylke. Kun de mest relevante postene er tatt med, slik at for eksempel i tabellen for kornproduksjon er inntekter fra korn spesifisert på flere ulike poster, mens inntekter fra alle typer husdyrhold er summert i kun en post.

Østlandet, alle bruk

Tabell 1a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	356	350	334	324	313
Brukers alder	49	50	50	50	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	174,3	173,6	173,7	190,0	191,2
Grovfôr, daa	134,4	140,7	144,1	144,2	146,7
Annet areal, daa	12,4	11,3	11,1	12,6	14,2
Jordbruksareal, daa	321,1	325,6	328,9	346,8	352,1
- herav leid areal, daa	107,7	111,7	117,9	122,7	119,6
Korn, FEm pr daa ¹⁾	382	415	462	348	421
Grovfôr, FEm pr daa	332	342	343	352	339
Jordbruksareal, FEm pr daa	363	384	411	349	383
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	6,6	6,7	7,0	6,6	6,4
Kumelk, liter omsatt	39 485	41 395	43 816	42 451	41 126
Melkekvote	41 038	41 950	46 906	44 559	43 336
Produsert melk pr årsku, kg	6 745	6 839	7 000	7 164	7 167
Storfekjøtt, kg omsatt	2 364	2 174	2 344	1 482	2 432
Antall avlsgriser	3,5	3,6	3,6	3,3	3,4
Salgbare smågriser	79	81	91	90	115
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	4 583	4 026	3 885	3 995	4 096
Antall vinterföra sauer (vfs)	14	13	13	13	13
Kg kjøtt pr vfs	29	31	30	31	30
Ull, kg omsatt pr vfs	5,0	5,8	4,8	5,2	5,0
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 677	1 636	1 590	1 567	1 540
Ektefelle	324	323	338	305	319
Barn under 17 år	18	16	17	14	10
Sum familie	2 019	1 975	1 945	1 886	1 869
Leid arbeid, betalt	410	417	467	552	578
Leid arbeid, ubetalt	91	104	108	105	99
Sum timer i jordbruket	2 520	2 496	2 520	2 543	2 546
Sum timer i skogbruket	41	48	43	38	34
Sum timer i tilleggsnæring	156	153	149	140	144
Familiens arbeid på nyanlegg	30	27	28	53	27
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 451	1 542	1 538	1 595	1 617
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,79	1,81	1,90	2,02	2,06
Havre, kr pr kg	1,57	1,61	1,70	1,89	1,89
Kumelk, ekskl. tilskudd, kr pr l	3,55	3,84	4,04	4,16	4,50
Kukjøtt, kr pr kg	29,68	31,66	33,26	36,00	35,63
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,99	37,89	40,86	43,14	43,80
Smågris for salg, kr pr stk.	686	851	935	864	905
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,57	22,21	22,82	23,02	23,01
Sau- og lamme kjøtt, kr pr kg	29,60	34,15	38,10	38,11	38,79
Ull, kr pr kg	32,28	32,55	32,24	29,92	28,55

Tabell 1b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	4 536	2 465	14 540	24 257	17 126
Driftsbygninger	13 070	6 589	45 885	77 076	50 110
Maskiner og redskap	12 028	17 744	18 334	31 593	22 448
Melkekvote (ku og geit)	2 937	3 722	8 036	4 505	1 920
Sum nettoinvesteringer	32 571	30 520	86 795	137 431	91 604

1) Inkl. høstet halm

Østlandet, alle bruk

Tabell 1c. Produksjonsinntekter per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	129 256	141 929	163 559	147 847	174 290
Andre planteprodukter	55 338	47 727	71 676	86 365	87 997
Planteprodukter i alt	184 594	189 656	235 235	234 212	262 287
Storfe, mjølk	140 043	158 881	177 002	176 524	184 901
Storfe, livdyr	10 585	9 298	14 388	13 929	14 556
Kuslakt	27 606	32 114	34 901	37 150	34 821
Annet storfeslakt	49 380	58 520	60 328	66 053	69 845
Smågriser	28 032	38 193	53 682	51 291	67 609
Slaktegriser	89 610	95 335	89 101	87 515	98 726
Avlsgriser	7 149	9 297	7 362	7 894	8 932
Sauer, livdyr og slakt	14 673	16 240	18 547	17 312	18 086
Ull	2 209	2 327	2 073	2 076	1 851
Fjørfe, egg og slakt	88 152	112 615	123 956	147 561	144 261
Andre inntekter, husdyrholdet	8 175	5 757	4 094	5 209	22 721
Husdyrprodukt i alt	465 614	538 577	585 434	612 514	666 309
Arealtilskudd, grovfôr	16 411	16 876	17 187	17 387	16 870
Arealtilskudd, korn	21 459	21 677	22 962	24 332	26 051
Kulturlandskapstilskudd	58 288	62 937	64 155	63 381	64 822
Produksjonstillegg, husdyr	47 372	48 655	49 904	55 080	58 708
Driftstillegg, grunntilsk., distriktstilsk.	44 111	44 662	50 478	53 100	58 176
Refunderte avlserutgifter	31 251	32 108	35 476	35 676	38 596
Andre tilskudd	24 037	30 133	32 840	35 650	41 483
Bunnfradrag	-5 002	-5 117	-4 076	-3 068	-3 093
Tilskudd i alt	237 927	251 931	268 926	281 538	301 613
Leieinntekter, traktor og redskap	15 079	17 338	17 598	18 963	19 764
Andre inntekter	6 502	6 919	6 303	10 197	8 143
Produksjonsinntekter i alt	909 716	1 004 421	1 113 496	1 157 424	1 258 116

Tabell 1d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	161 227	174 385	193 798	224 697	232 876
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	9 137	7 742	9 823	7 086	14 903
Såvarer	19 283	18 420	21 386	25 173	24 991
Handelsgjødsel og kalk	39 001	41 306	48 363	67 944	51 594
Plantevernmidler	12 099	13 447	14 043	15 512	14 725
Konserveringsmidler	3 062	3 439	4 045	3 914	2 797
Andre forbruksartikler m.v.	36 532	39 343	43 328	51 240	51 205
Kjøp av dyr	45 818	49 944	56 742	58 513	65 684
Sum variable kostnader	326 159	348 026	391 528	454 079	458 775
Leid arbeid	58 532	61 988	70 949	84 200	90 687
Drivstoff	23 756	23 627	32 294	28 038	32 223
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	6 662	8 149	9 026	8 568	10 649
Vedl.h. driftsbygninger	24 438	25 054	27 876	27 768	33 390
Vedl.h. traktor og maskiner	43 092	45 484	48 430	52 264	56 854
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 899	1 808	1 822	1 883	1 920
Avskr. Driftsbygninger	44 465	45 819	48 192	55 601	62 009
Avskr. traktor og maskiner	44 540	45 100	47 072	49 833	53 309
Maskinleie og leie av dyr	38 990	44 019	47 831	47 369	46 451
Andre faste kostnader	105 981	111 815	125 521	136 320	151 497
Sum faste kostnader	392 355	412 863	459 013	491 844	538 989
Kostnader i alt	718 514	760 889	850 541	945 923	997 764
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,23	1,27	1,34	1,41	1,35
Netto mekaniseringskostnader pr daa	445	487	549	493	519

Østlandet, alle bruk

Tabell 1e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	191 202	243 532	262 955	211 501	260 352
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	67 422	87 591	111 022	63 323	69 001
Familiens arbeidsfortjeneste	123 780	155 941	151 933	148 178	191 351
Familiens arbeidsfortj. pr årsverk	108 234	138 389	136 540	137 312	179 392
Lønnsevne	182 312	217 929	222 882	232 378	282 038
Lønnsevne pr. time	72,35	87,31	88,45	91,38	110,78
Vederlag til arb. og egenkap. pr årsv.	163 840	198 684	210 837	187 761	225 941
Vederl. til fam. arb.og egenkap.pr årsv.	144 496	183 525	195 035	161 792	207 281
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	191 202	243 532	262 955	211 501	260 352
Driftsoverskudd, skogbruk	23 632	34 410	33 693	13 896	36 185
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	43 177	53 300	66 083	50 573	47 067
Driftsoverskudd, andre næringer	29 272	37 173	34 670	45 679	52 201
Lønnsinntekt	273 377	302 460	326 604	355 317	376 271
Pensjoner og sykepenger	34 318	37 228	39 480	41 413	39 695
Gevinst/utbytte verdipapir	6 660	12 826	13 683	6 880	21 558
Årlige erstatninger og lignende	4 012	3 175	4 071	3 778	3 804
Familiens arbeid på nyanlegg	4 365	3 984	4 441	8 405	5 084
Renteinntekter	8 537	16 767	26 800	13 883	13 606
- Renteutgifter	46 601	69 079	91 008	69 624	73 484
- Kårutgifter	7 002	7 995	7 373	7 500	7 631
Nettoinntekt	564 949	667 781	714 099	674 201	774 708
Privatforbruk ekskl. skatt	387 905	417 020	448 453	456 422	474 462
Betalte skatter	162 210	162 740	185 014	201 451	202 597

Tabell 1f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	393 832	408 416	488 418	499 175	536 468
Andre krav	197 142	196 215	242 869	276 300	281 083
Omløpsmidler, jordbruk	179 981	195 065	229 523	219 044	238 090
Omløpsmidler, skogbruk	1 006	732	181	556	682
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	2 538	2 988	6 245	3 320	3 176
Omløpsmidler, andre næringer	149 547	182 754	198 488	252 390	297 303
Omløpsmidler i alt	924 046	986 170	1 165 724	1 250 785	1 356 802
Anleggsmidler, jordbruk	1 516 734	1 587 923	1 685 959	1 950 671	2 116 435
Anleggsmidler, skogbruk	213 028	222 070	222 672	244 458	265 847
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	117 001	120 176	138 955	146 753	164 034
Anleggsmidler, andre næringer	49 056	66 093	82 298	89 991	90 069
Privat hovedbygninger	546 161	583 376	577 833	585 363	617 243
Privat, annet	189 219	205 992	216 033	251 378	267 267
Anleggsmidler i alt	2 631 199	2 785 630	2 923 750	3 268 614	3 520 895
Eiendeler i alt	3 555 245	3 771 800	4 089 474	4 519 399	4 877 697
Eiendeler i jordbruket	1 696 715	1 782 988	1 915 482	2 169 715	2 354 525
Kortsiktig gjeld	285 113	294 061	329 413	340 708	352 232
Langsiktig gjeld	1 206 037	1 286 793	1 342 706	1 526 149	1 683 656
Gjeld i alt	1 491 150	1 580 854	1 672 119	1 866 857	2 035 888
Endring i året, kroner	90 357	47 461	100 030	132 128	50 397
Egenkapital	2 064 095	2 190 946	2 417 355	2 652 542	2 841 809
Egenkapitalprosent	58	58	59	59	58
Endring i året (sparing)	58 616	143 734	152 862	84 431	198 860
Arbeidskapital	638 933	692 109	836 311	910 077	1 004 570
Endring i året	51 048	101 465	78 613	15 320	104 948
1) Kalkulasjonsrente	4,0 %	5,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %

Østlandet Melkeproduksjon, flatbygder

Tabell 2a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	29	30	33	29	28
Brukers alder	50	51	50	50	51
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	71,2	71,0	81,8	69,6	81,2
Grovfôr, daa	255,4	271,1	284,1	308,4	310,3
Annet areal, daa	1,6	0,4	1,5	1,6	1,0
Jordbruksareal, daa	328,2	342,5	367,4	379,6	392,5
- herav leid areal, daa	115,0	130,9	146,0	157,4	167,4
Korn, FEm pr daa ¹⁾	305	363	399	292	382
Grovfôr, FEm pr daa	375	404	382	374	384
Jordbruksareal, FEm pr daa	360	395	386	359	383
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	20,2	21,6	22,9	23,3	24,3
Kumelk, liter omsatt	122 029	133 104	145 783	151 925	157 522
Melkekvote	125 455	137 160	148 690	156 342	161 988
Produsert melk pr årsku, kg	6 876	6 846	7 160	7 288	7 282
Storfekjøtt, kg omsatt	5 109	5 203	5 440	6 053	6 198
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 281	2 208	2 273	2 277	2 318
Ektefelle	368	342	258	222	261
Barn under 17 år	31	26	7	8	16
Sum familie	2 680	2 576	2 538	2 507	2 595
Leid arbeid, betalt	709	792	883	904	962
Leid arbeid, ubetalt	153	198	171	238	216
Sum timer i jordbruket	3 542	3 566	3 592	3 649	3 773
Sum timer i skogbruket	28	45	35	24	28
Sum timer i tilleggsnæring	112	142	138	151	150
Familiens arbeid på nyanlegg	0	42	12	65	40
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	881	1 113	1 110	1 073	1 131
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,82	1,81	1,93	1,92	2,17
Havre, kr pr kg	1,41	1,77	1,74	2,47	2,43
Kumelk, kr pr l	3,69	3,96	4,19	4,38	4,66
Kukjøtt, kr pr kg	30,18	32,29	33,64	36,87	35,39
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,96	38,65	41,26	44,56	45,03

Tabell 2b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	7 301	-723	11 212	33 242	921
Driftsbygninger	-5 992	6 625	41 333	153 394	150 413
Maskiner og redskap	39 866	-6 234	23 295	32 240	-18 595
Melkekvote (ku og geit)	10 594	10 395	24 235	11 916	11 331
Sum nettoinvesteringer	51 769	10 063	100 075	230 792	144 070

1) Inkl. nyttet halm

Østlandet melkeproduksjon, flatbygder

Tabell 2c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	32 479	34 049	52 212	40 863	58 894
Andre planteprodukter	21 359	18 782	24 241	22 532	22 426
Planteprodukter i alt	53 838	52 831	76 453	63 395	81 320
Storfe, melk	450 344	527 592	610 844	664 867	733 477
Storfe, livdyr	25 453	24 567	32 354	40 844	35 583
Kuslakt	80 970	95 305	102 050	113 765	104 773
Annet storfeslakt	93 108	134 596	131 411	148 885	158 188
Andre inntekter, husdyrholdet	376	1 188	672	173	51
Husdyrprodukt i alt	650 251	783 248	877 331	968 534	1 032 072
Arealtilskudd, grovfôr	18 295	19 759	21 070	21 762	24 023
Arealtilskudd, korn	8 556	10 114	10 312	9 722	9 070
Kulturlandskaptilskudd	55 729	66 002	71 478	69 849	72 146
Produksjonstillegg, husdyr	82 944	90 937	90 226	98 294	105 498
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstil-	73 837	75 645	84 859	98 387	115 591
Refunderede avlserutgifter	55 180	56 086	59 978	62 712	72 483
Andre tilskudd	26 211	37 389	56 664	69 204	74 212
Bunnfradrag	-5 000	-5 167	-4 121	-3 207	-3 107
Tilskudd i alt	315 752	350 765	390 466	426 723	469 916
Leieinntekter, traktor og redskap	19 308	22 516	21 720	24 494	31 479
Andre inntekter	3 855	3 092	7 653	2 372	3 757
Produksjonsinntekter i alt	1 043 004	1 212 452	1 373 623	1 485 518	1 618 544

Tabell 2d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	151 779	181 628	208 719	247 572	254 619
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	17 989	17 008	25 035	16 735	34 811
Såvarer	17 875	17 100	21 930	21 115	23 520
Handelsgjødsel og kalk	32 817	32 404	39 442	51 771	39 166
Plantevernmidler	3 268	3 291	3 368	3 695	3 515
Konserveringsmidler	6 051	8 892	11 200	9 261	9 478
Andre forbruksartikler m.v.	62 810	73 857	76 803	97 220	95 292
Kjøp av dyr	12 733	29 827	22 593	40 129	41 142
Sum variable kostnader	305 322	364 007	409 090	487 498	501 543
Leid arbeid	100 277	120 961	140 582	149 033	159 348
Drivstoff	24 572	24 229	32 427	30 146	39 475
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	8 323	10 397	11 074	7 249	15 441
Vedl.h. driftsbygninger	32 161	35 795	39 233	45 479	51 381
Vedl.h. traktor og maskiner	48 278	61 728	69 188	69 646	77 667
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 049	1 998	1 626	2 069	2 143
Avskr. Driftsbygninger	52 019	52 702	53 944	65 924	75 257
Avskr. Traktor og maskiner	52 270	50 226	57 226	62 005	62 493
Maskinleie	51 773	67 729	80 334	79 581	84 349
Andre faste kostnader	126 494	120 729	145 351	153 050	177 614
Sum faste kostnader	498 216	546 494	630 985	664 182	745 168
Kostnader i alt	803 538	910 501	1 040 075	1 151 680	1 246 711
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,48	1,50	1,73	1,70	1,65
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,43	1,53	1,69	1,53	1,58
Netto mekaniseringskostnader pr daa	532	593	669	612	632

Østlandet, melkeproduksjon, flatbygder

Tabell 2e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	239 466	301 951	333 548	333 838	371 833
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	80 698	101 788	135 397	76 060	83 793
Familiens arbeidsfortjeneste	158 768	200 163	198 151	257 778	288 040
Familiens arbeidsfortjeneste pr års-	103 398	133 129	134 953	173 261	189 055
Lønnsevne	259 045	321 124	338 733	406 811	447 388
Lønnsevne pr. time	73,14	90,05	94,30	111,49	118,58
Vederlag til arbeid og egenkap. pr	158 981	196 303	213 932	223 474	239 241
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr	133 463	171 898	187 918	196 899	216 527
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	239 466	301 951	333 548	333 838	371 833
Driftsoverskudd, skogbruk	23 218	57 796	41 818	11 935	37 727
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	27 561	33 827	42 446	41 536	52 609
Driftsoverskudd, andre næringer	50 930	47 163	19 551	32 531	71 150
Lønnsinntekt	144 943	187 372	230 651	234 179	248 708
Pensjoner og sykepenger	43 249	51 411	48 058	39 260	29 953
Gevinst/utbytte verdipapir	4 409	12 183	39 220	8 236	18 940
Årlige erstatninger og lignende	16 965	6 547	1 483	656	7 343
Familiens arbeid på nyanlegg		6 307	1 938	10 681	6 727
Renteinntekter	8 530	11 010	26 714	15 041	17 375
- Renteutgifter	59 290	76 153	101 392	69 275	67 429
- Kårutgifter	4 119	5 114	5 571	4 745	5 450
Nettoinntekt	495 862	634 300	678 459	653 873	789 486
Privatforbruk ekskl. skatt	364 010	395 976	413 148	409 675	421 040
Betalte skatter	140 764	158 515	178 527	169 534	181 780

Tabell 2f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	244 672	269 385	420 392	437 427	451 743
Andre krav	295 185	325 559	319 980	368 209	410 218
Omløpsmidler, jordbruk	165 293	176 239	214 123	207 256	205 872
Omløpsmidler, skogbruk					179
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	212	1 277	1 003	1 283	2 141
Omløpsmidler, andre næringer	161 473	179 359	204 509	277 581	195 339
Omløpsmidler i alt	866 835	951 819	1 160 007	1 291 756	1 265 492
Anleggsmidler, jordbruk	1 885 173	1 888 998	2 123 366	2 442 510	2 663 307
Anleggsmidler, skogbruk	268 527	274 796	216 282	243 773	225 351
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	84 424	80 479	96 687	91 075	91 553
Anleggsmidler, andre næringer	67 820	65 072	48 995	72 748	53 071
Privat hovedbygninger	462 333	459 257	510 351	486 912	485 905
Privat, annet	141 782	156 970	169 022	148 214	143 337
Anleggsmidler i alt	2 910 059	2 925 572	3 164 703	3 485 232	3 662 524
Eiendeler i alt	3 776 894	3 877 391	4 324 710	4 776 988	4 928 016
Eiendeler i jordbruket	2 050 466	2 065 237	2 337 489	2 649 766	2 869 179
Kortsiktig gjeld	417 929	444 778	491 188	517 932	400 646
Langsiktig gjeld	1 402 273	1 299 376	1 417 756	1 588 680	1 688 969
Gjeld i alt	1 820 202	1 744 154	1 908 944	2 106 612	2 089 615
Endring i året, kroner	103 623	-36 191	125 448	133 385	-74 325
Egenkapital	1 956 692	2 133 237	2 415 766	2 670 376	2 838 401
Egenkapitalprosent	52	55	56	56	58
Endring i året (sparing)	40 459	184 485	146 523	242 177	223 090
Arbeidskapital	448 906	507 041	668 819	773 824	864 846
Endring i året	13 154	100 020	118 737	32 623	175 188
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Østlandet Melkeproduksjon, andre bygder

Tabell 3a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	71	64	58	51	46
Brukers alder	49	49	50	50	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	8,2	10,9	12,5	19,2	22,9
Grovfôr, daa	247,2	262,9	271,8	282,3	288,7
Annet areal, daa	0,8	1,0	1,2	0,2	0,0
Jordbruksareal, daa	256,2	274,8	285,5	301,7	311,6
- herav leid areal, daa	89,4	99,8	110,0	108,9	110,4
Korn, FEm pr daa ¹⁾	325	279	338	258	327
Grovfôr, FEm pr daa	330	338	348	373	345
Jordbruksareal, FEm pr daa	330	335	347	366	344
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	15,8	17,2	18,2	18,8	19,3
Kumelk, liter omsatt	90 749	101 835	110 037	116 417	120 970
Melkekvote	92 689	100 219	115 496	121 495	123 545
Produsert melk pr årsku, kg	6 513	6 599	6 759	6 923	6 982
Storfekjøtt, kg omsatt	4 107	4 029	4 472	4 806	4 737
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 134	2 204	2 159	2 194	2 220
Ektefelle	523	488	477	432	415
Barn under 17 år	25	17	27	29	21
Sum familie	2 682	2 709	2 663	2 655	2 656
Leid arbeid, betalt	488	524	595	625	638
Leid arbeid, ubetalt	139	175	163	106	107
Sum timer i jordbruket	3 309	3 408	3 421	3 386	3 401
Sum timer i skogbruket	41	39	33	23	24
Sum timer i tilleggsnæring	110	129	108	109	96
Familiens arbeid på nyanlegg	43	29	41	118	53
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 154	1 258	1 202	1 292	1 290
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,49	1,60	1,71	1,97	2,02
Havre, kr pr kg	1,41	1,55	2,07	2,02	1,83
Kumelk, kr pr l	3,50	3,77	3,97	4,03	4,40
Kukjøtt, kr pr kg	29,12	30,96	32,75	34,73	34,63
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,55	36,87	39,45	41,87	42,04

Tabell 3b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	3 582	293	2 399	5 897	9 430
Driftsbygninger	35 728	7 807	68 959	109 628	10 319
Maskiner og redskap	16 323	34 123	32 774	41 760	45 852
Melkekvote (ku og geit)	7 391	14 984	27 369	18 550	7 444
Sum nettoinvesteringer	63 024	57 207	131 501	175 835	73 045

1) Inkl. høstet halm

Østlandet, melkeproduksjon, andre bygder

Tabell 3c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	3 456	4 318	7 306	12 198	15 024
Andre planteprodukter	11 511	15 810	16 417	21 098	14 178
Planteprodukter i alt	14 967	20 128	23 723	33 296	29 202
Storfe, melk	317 394	384 160	436 597	469 323	532 869
Storfe, livdyr	17 608	15 038	21 418	19 219	26 506
Kuslakt	48 772	61 308	70 332	80 943	78 686
Annet storfeslakt	84 083	100 579	108 505	128 299	128 215
Andre inntekter, husdyrholdet	8 550	3 384	4 736	3 426	3 280
Husdyrprodukt i alt	476 407	564 469	641 588	701 210	769 556
Arealtilskudd grovfôr	36 140	37 576	38 939	41 626	41 755
Arealtilskudd korn	1 256	1 674	1 587	2 354	3 055
Kulturlandskapstilskudd	45 301	52 628	54 511	56 074	55 476
Produksjonstillegg, husdyr	68 152	70 820	75 021	81 480	88 340
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	104 902	111 253	123 534	134 726	153 392
Refundererte avløserutgifter	51 085	55 207	61 448	60 521	63 847
Andre tilskudd	25 026	32 854	39 191	43 485	49 108
Bunnfradrag	-5 070	-5 352	-4 207	-3 157	-3 130
Tilskudd i alt	326 792	356 660	390 024	417 109	451 843
Leieinntekter, traktor og redskap	9 635	13 067	15 578	20 783	18 447
Andre inntekter	3 641	390	982	1 120	2 314
Produksjonsinntekter i alt	831 442	954 714	1 071 895	1 173 518	1 271 362

Tabell 3d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	123 969	135 239	158 635	191 168	199 420
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	12 135	13 140	15 507	9 496	34 999
Såvarer	5 813	6 214	7 575	7 346	8 780
Handelsgjødsel og kalk	25 555	28 979	34 514	45 550	39 125
Plantevernmidler	1 336	1 178	1 224	2 577	2 266
Konserveringsmidler	5 882	6 655	6 754	7 738	5 765
Andre forbruksartikler m.v.	46 440	51 590	58 472	71 247	68 016
Kjøp av dyr	16 826	17 458	20 117	23 577	23 448
Sum variable kostnader	237 956	260 453	302 798	358 699	381 819
Leid arbeid	71 253	80 967	88 847	101 540	107 172
Drivstoff	21 567	23 137	32 364	27 482	29 767
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	4 209	5 288	5 883	5 509	8 528
Vedl.h. driftsbygninger	32 579	33 686	36 268	35 628	41 592
Vedl.h. traktor og maskiner	39 797	47 920	46 572	53 129	58 968
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 225	1 244	1 311	915	961
Avskr. Driftsbygninger	37 558	40 752	46 947	50 142	51 252
Avskr. Traktor og maskiner	44 397	46 711	48 001	47 890	50 367
Maskinleie	23 308	35 450	38 186	36 995	40 838
Andre faste kostnader	95 665	95 351	110 669	116 929	129 520
Sum faste kostnader	371 558	410 506	455 048	476 159	518 965
Kostnader i alt	609 514	670 959	757 846	834 858	900 784
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,56	1,71	1,75	1,42	1,63
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,45	1,55	1,57	1,34	1,45
Netto mekaniseringskostnader pr daa	514	573	606	519	561

Østlandet, melkeproduksjon, andre bygder

Tabell 3e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	221 928	283 755	314 049	338 660	370 578
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	56 339	78 832	105 334	58 113	61 789
Familiens arbeidsfortjeneste	165 589	204 923	208 715	280 547	308 789
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	108 299	131 097	136 263	187 472	206 195
Lønnsevne	236 842	285 890	297 562	382 087	415 961
Lønnsevne pr. time	71,58	83,89	86,98	112,84	122,31
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	156 350	147 182	182 031	220 670	240 692
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	136 796	122 126	162 352	202 770	224 705
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	221 928	283 755	314 049	338 660	370 578
Driftsoverskudd, skogbruk	14 356	8 994	23 313	5 087	15 374
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	18 369	30 293	54 134	36 279	38 645
Driftsoverskudd, andre næringer	20 174	33 105	18 435	12 499	35 930
Lønnsinntekt	209 175	234 659	235 904	263 351	275 189
Pensjoner og sykepenger	31 852	30 377	37 053	38 649	23 064
Gevinst/utbytte verdipapir	3 713	13 883	7 926	145	15 138
Årlige erstatninger og lignende	3 435	4 037	5 533	4 851	4 537
Familiens arbeid på nyanlegg	6 055	4 305	6 120	18 631	8 605
Renteinntekter	6 594	21 132	21 850	12 579	11 204
- Renteutgifter	34 524	47 457	70 463	56 530	52 945
- Kårutgifter	9 014	8 831	11 013	12 141	12 702
Nettoinntekt	492 113	608 252	642 841	662 060	732 617
Privatforbruk ekskl. skatt	359 338	367 702	406 032	401 910	407 954
Betalte skatter	130 425	129 058	151 850	179 317	166 547

Tabell 3f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	382 325	407 263	473 237	437 790	526 572
Andre krav	135 295	189 726	230 514	261 714	243 002
Omløpsmidler, jordbruk	122 334	143 327	164 784	198 559	192 910
Omløpsmidler, skogbruk	1 277	113	155	1 584	435
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	2 204	2 476	2 684	4 661	5 078
Omløpsmidler, andre næringer	182 948	196 276	206 576	108 453	114 106
Omløpsmidler i alt	826 383	939 181	1 077 950	1 012 761	1 082 103
Anleggsmidler, jordbruk	1 315 249	1 476 372	1 671 146	1 848 024	1 904 239
Anleggsmidler, skogbruk	124 097	140 316	148 840	179 469	185 866
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	76 994	83 322	114 392	115 053	121 894
Anleggsmidler, andre næringer	35 325	45 150	81 533	63 936	47 097
Privat hovedbygninger	466 941	527 361	511 977	504 630	510 569
Privat, annet	147 190	162 905	177 204	160 677	205 402
Anleggsmidler i alt	2 165 796	2 435 426	2 705 092	2 871 789	2 975 067
Eiendeler i alt	2 992 179	3 374 607	3 783 042	3 884 550	4 057 170
Eiendeler i jordbruket	1 437 583	1 619 699	1 835 930	2 046 583	2 097 149
Kortsiktig gjeld	205 929	220 526	252 422	248 972	258 366
Langsiktig gjeld	881 117	971 906	1 222 902	1 180 026	1 166 306
Gjeld i alt	1 087 046	1 192 432	1 475 324	1 428 998	1 424 672
Endring i året, kroner	173 374	68 989	209 216	98 433	6 352
Egenkapital	1 905 133	2 182 175	2 307 718	2 455 552	2 632 498
Egenkapitalprosent	64	65	61	63	65
Endring i året (sparing)	55 905	154 873	112 387	116 442	170 318
Arbeidskapital	620 454	718 655	825 528	763 789	823 737
Endring i året	26 038	49 478	102 335	-10 701	35 988
1) Kalkulasjonsrente	4,0 %	5,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %

Østlandet, Korn- og melkeproduksjon Flatbygder

Tabell 4a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	14	13	11	10	8
Brukers alder	51	51	53	55	55
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	102,9	77,5	81,9	109,8	117,9
Havre, daa	53,3	56,5	68,6	59,4	129,8
Hvete, daa	195,9	208,8	224,6	188,4	171,5
Annet korn, daa	8,9	10,5	12,1	11,3	
Oljefrø og erter, daa	21,6	21,2	20,5	13,4	23,5
Korn i alt, daa	382,6	374,5	407,7	382,3	442,7
Grovfôr, daa	217,3	221,8	226,9	223,1	239,3
Annet areal i alt, daa	8,8	8,5	5,8	9,8	17,1
Jordbruksareal, daa	608,7	604,8	640,4	615,2	699,1
herav leid areal, daa	244,4	238,9	269,7	260,8	294,8
Bygg, kg pr daa	390	429	535	404	407
Havre, kg pr daa	381	459	513	425	485
Hvete, kg pr daa	466	468	533	342	445
Oljefrø og erter, kg pr daa	227	196	167	306	140
Korn ialt, FEm pr daa ¹⁾	419	445	502	360	411
Grovfôr, FEm pr daa	471	495	494	506	492
Jordbruksareal, FEm pr daa	433	457	495	407	429
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	23,8	24,1	24,1	24,3	25,0
Kumelk, liter omsatt	163 213	171 104	172 042	177 226	174 241
Melkekvote	159 873	164 086	170 949	174 797	185 157
Produsert melk pr årsku, kg	7 603	7 826	7 826	8 071	7 945
Storfekjøtt, kg omsatt	6 842	6 355	7 503	6 731	7 331
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 479	2 398	2 362	2 517	2 495
Ektefelle	284	347	419	532	377
Barn under 17 år	7	12	18	40	
Sum familie	2 770	2 757	2 799	3 089	2 872
Leid arbeid, betalt	1 003	1 017	1 034	1 054	1 241
Leid arbeid, ubetalt	130	146	156	130	189
Sum timer i jordbruket	3 903	3 920	3 989	4 273	4 302
Sum timer i skogbruket	38	59	44	44	24
Sum timer i tilleggsnæring	229	298	213	131	219
Familiens arbeid på nyanlegg	4				
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 059	888	677	650	608
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,82	1,84	1,88	1,87	2,04
Havre, kr pr kg	1,63	1,66	1,74	1,85	1,84
Hvete, kr pr kg	2,02	2,02	2,06	2,10	2,15
Kumelk, kr pr l	3,46	3,81	3,94	4,05	4,46
Kukjøtt, kr pr kg	29,22	31,31	32,29	35,45	35,36
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,82	37,69	39,81	41,97	42,39

Tabell 4b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	13 520	-8 290	5 733	69 612	-2 650
Driftsbygninger	2 520	-42 611	20 159	16 792	-40 162
Maskiner og redskap	-19 286	114 403	-26 864	98 482	85 779
Melkekvote (ku og geit)	8 033		18 798	13 149	11 678
Sum nettoinvesteringer	4 787	63 502	17 826	198 035	54 645

1) Inkl. høstet halm

Østlandet, Korn- og melkeproduksjon Flatbygder

Tabell 4c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Bygg	71 986	66 741	77 170	93 141	102 753
Havre	33 888	43 547	65 839	48 547	126 321
Hvete	196 739	202 804	239 045	141 453	175 317
Annet korn og oljefrø	22 923	23 370	24 951	19 241	15 626
Andre planteprodukter	27 312	22 948	28 743	37 704	28 263
Planteprodukter i alt	352 848	359 410	435 748	340 086	448 280
Storfe, melk	564 516	652 609	678 614	718 539	776 891
Storfe, livdyr	22 972	23 356	52 302	36 693	13 175
Kuslakt	87 428	104 400	100 779	101 518	130 303
Annet storfeslakt	131 710	157 336	179 397	187 903	188 313
Slaktegriser	740	689	693	795	1 022
Andre inntekter, husdyrholdet	0	0	0	0	3 252
Husdyrprodukt i alt	807 366	938 390	1 011 785	1 045 448	1 112 956
Arealtilskudd, grovfôr	16 650	17 621	17 792	17 888	18 157
Arealtilskudd, korn	45 056	50 348	55 120	50 096	55 031
Kulturlandskapstilskudd	112 790	126 835	126 518	118 324	124 255
Produksjonstillegg, husdyr	94 941	98 102	98 396	100 956	106 374
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	69 587	71 231	78 757	88 224	104 364
Refunderte avlserutgifter	55 100	52 278	62 672	67 916	65 478
Andre tilskudd	22 812	32 679	36 294	39 946	39 480
Bunnfradrag	-5 000	-5 000	-4 000	-3 000	-3 000
Tilskudd i alt	411 936	444 094	471 549	480 350	510 139
Leieinntekter, traktor og redskap	27 619	33 451	32 094	31 640	53 423
Andre inntekter	3 341	0	450	18 387	200
Produksjonsinntekter i alt	1 603 110	1 775 345	1 951 626	1 915 911	2 124 998

Tabell 4d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	212 571	237 978	257 429	290 835	281 926
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	21 297	14 433	24 331	9 623	24 273
<i>Fôrkostnader i alt</i>	<i>233 868</i>	<i>252 411</i>	<i>281 760</i>	<i>300 458</i>	<i>306 199</i>
Såvarer	34 030	34 283	46 297	38 277	54 631
Handelsgjødsel og kalk	89 401	85 482	100 756	146 485	110 362
Plantevernmidler	26 538	25 346	32 811	22 861	24 609
Konserveringsmidler	9 862	5 512	7 500	10 610	9 644
Andre forbruksartikler m.v.	69 542	74 243	86 611	93 534	98 882
Kjøp av dyr	5 029	17 726	8 646	26 206	42 454
Sum variable kostnader	468 270	495 003	564 381	638 431	646 781
Leid arbeid	164 454	161 957	176 905	196 957	215 867
Drivstoff	53 176	51 332	64 826	54 780	60 021
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	16 911	8 830	24 871	7 293	21 693
Vedl.h. driftsbygninger	58 055	42 624	55 371	53 202	45 699
Vedl.h. traktor og maskiner	119 861	97 321	90 687	95 108	117 610
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 313	3 211	3 621	3 358	3 236
Avskr. driftsbygninger	75 800	72 929	79 677	78 354	88 383
Avskr. traktor og maskiner	71 466	77 779	76 024	83 800	86 771
Maskinleie	66 927	102 965	101 977	78 080	92 441
Andre faste kostnader	194 624	193 910	214 642	217 669	244 611
Sum faste kostnader	824 587	812 858	888 601	868 601	976 332
Kostnader i alt	1 292 857	1 307 861	1 452 982	1 507 032	1 623 113
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,15	1,17	1,05	1,20	1,06
Netto mek.kostn. pr liter omsatt melk	1,85	1,89	1,94	1,69	1,83
Netto mekaniseringskostnader pr daa	497	457	521	488	456

Østlandet, Korn- og melkeproduksjon Flatbygder

Tabell 4e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	310 253	467 484	498 644	408 879	501 885
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	118 181	154 120	189 493	101 572	110 783
Familiens arbeidsfortjeneste	192 072	313 364	309 151	307 307	391 102
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	122 198	199 158	193 023	176 136	235 734
Lønnsevne	356 526	475 321	486 056	504 264	606 969
Lønnsevne pr. time	91,35	121,26	121,85	118,01	141,09
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	203 590	266 955	285 379	241 010	282 712
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	169 377	257 545	274 784	207 037	267 217
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	310 253	467 484	498 644	408 879	501 885
Driftsoverskudd, skogbruk	18 445	56 969	15 323	-9 046	46 319
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	75 631	81 165	86 711	76 295	71 746
Driftsoverskudd, andre næringer	25 080	40 401	26 119	31 155	75 712
Lønnsinntekt	202 005	168 406	129 287	119 180	127 368
Pensjoner og sykepenger	31 218	20 906	45 545	28 799	25 208
Gevinst/utbytte verdipapir	3 681	33 530	31 820	10 019	8 572
Årlige erstatninger og lignende	4 016	518	117	1 476	1 917
Familiens arbeid på nyanlegg	529	0	0	0	0
Renteinntekter	5 753	19 472	31 933	12 061	11 531
- Renteutgifter	65 657	93 249	95 710	69 345	87 342
- Kårutgifter	11 554	17 814	10 909	11 400	12 250
Nettoinntekt	599 400	777 788	758 880	598 073	770 666
Privatforbruk ekskl. skatt	391 220	416 170	579 845	497 449	409 605
Betalte skatter	182 480	170 513	162 330	201 623	170 544

Tabell 4f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	350 551	436 372	499 693	388 635	369 635
Andre krav	136 180	233 455	281 808	286 647	297 643
Omløpsmidler, jordbruk	342 917	408 622	491 815	443 171	533 287
Omløpsmidler, andre næringer	276 687	284 070	320 823	95 612	102 071
Omløpsmidler i alt	1 066 335	1 362 519	1 594 139	1 214 065	1 302 636
Anleggsmidler, jordbruk	2 605 193	2 742 509	2 676 272	3 031 012	3 228 728
Anleggsmidler, skogbruk	253 826	270 237	230 764	288 462	342 625
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	140 220	125 705	140 355	159 692	119 678
Anleggsmidler, andre næringer	1 014	12 407	1 109	0	0
Privat hovedbygninger	931 933	916 557	816 083	831 533	917 964
Privat, annet	187 867	254 148	331 365	302 513	475 869
Anleggsmidler i alt	4 120 053	4 321 563	4 195 948	4 613 212	5 084 864
Eiendeler i alt	5 226 388	5 684 082	5 790 087	5 827 277	6 387 500
Eiendeler i jordbruket	2 948 110	3 151 131	3 168 087	3 474 183	3 762 015
Kortsiktig gjeld	455 323	553 408	515 586	392 261	496 311
Langsiktig gjeld	1 669 445	1 646 563	1 427 997	1 821 826	2 075 464
Gjeld i alt	2 124 768	2 199 971	1 943 583	2 214 087	2 571 775
Endring i året, kroner	31 051	113 038	17 967	226 590	-3 256
Egenkapital	3 101 620	3 484 111	3 846 504	3 613 190	3 815 725
Egenkapitalprosent	59	61	66	62	60
Endring i året (sparing)	57 660	256 795	59 080	-44 474	216 388
Arbeidskapital	651 012	809 111	1 078 553	821 804	806 325
Endring i året	8 037	156 663	16 534	-79 646	8 527
1) Kalkulasjonsrente	4,0 %	5,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %

Østlandet, Kornproduksjon kombinert med svin. Flatbygder

Tabell 5a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	25	25	24	23	23
Brukers alder	50	50	49	50	49
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	103,7	102,6	93,4	100,8	108,7
Havre, daa	58,8	55,8	72,0	90,1	70,0
Hvete, daa	169,9	209,5	224,4	181,6	165,0
Annet korn, daa	14,3	13,4	2,3	16,7	21,0
Oljefrø og erter, daa	37,5	26,5	14,3	14,9	38,8
Korn i alt, daa	384,2	407,8	406,4	404,1	403,5
Grovfôr, daa	9,3	14,7	16,5	18,0	20,0
Annet areal i alt, daa	23,7	20,2	23,1	18,9	29,7
Jordbruksareal, daa	417,2	442,7	446,0	441,0	453,2
- herav leid areal, daa	175,7	194,4	193,5	190,8	189,4
Bygg, kg pr daa	444	402	484	410	443
Havre, kg pr daa	485	496	487	397	506
Hvete, kg pr daa	466	476	564	426	489
Oljefrø og erter, kg pr daa	202	225	399	269	286
Korn ialt, FEm pr daa ¹⁾	445	445	518	400	450
Grovfôr, FEm pr daa	334	331	321	362	330
Jordbruksareal, FEm pr daa	427	433	500	385	420
Husdyrproduksjon					
Antall avlsgriser	39	37	37	34	35
Antall smågriskull	96	93	101	109	103
Salgbare smågriser	960	941	1 060	1 105	1 233
Antall smågris omsatt	477	448	590	653	756
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	50 249	50 473	49 835	52 787	51 600
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	2 029	1 897	1 951	1 993	1 901
Ektefelle	417	433	512	496	523
Barn under 17 år	6	10	22	17	
Sum familie	2 452	2 340	2 485	2 506	2 424
Leid arbeid, betalt	441	525	485	599	714
Leid arbeid, ubetalt	61	59	91	74	76
Sum timer i jordbruket	2 954	2 924	3 061	3 179	3 214
Sum timer i skogbruket	30	35	32	25	24
Sum timer i tilleggsnæring	189	139	176	198	200
Familiens arbeid på nyanlegg	0	0	0	30	
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1 125	1 230	1 263	1 181	1 243
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,80	1,82	1,90	2,10	2,09
Havre, kr pr kg	1,61	1,64	1,71	1,97	1,95
Hvete, kr pr kg	2,11	2,08	2,08	2,17	2,30
Oljefrø og erter, kr pr kg	3,68	3,34	4,13	4,40	4,46
Smågris for salg, kr pr stk.	679	843	920	856	912
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,88	22,29	22,86	23,11	23,04

Tabell 5b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	2 636	2 068	58 642	1 017	42 266
Driftsbygninger	-50 639	5 324	236 428	63 199	288 176
Maskiner og redskap	16 545	1 723	-13 075	28 568	17 312
Sum nettoinvesteringer	-31 458	9 115	281 995	92 784	347 754

1) Inkl. nyttet halmavling

Østlandet, Kornproduksjon kombinert med svin. Flatbygder

Tabell 5c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Bygg	82 510	74 964	90 147	92 547	96 243
Havre	45 588	46 355	65 100	72 317	69 672
Hvete	173 318	209 469	267 735	163 979	187 055
Annet korn og oljefrø	41 943	32 184	24 481	34 310	55 593
Andre planteprodukter	54 878	29 797	52 653	61 672	74 792
Planteprodukter i alt	398 237	392 769	500 116	424 825	483 355
Smågriser	307 946	406 172	568 616	589 163	681 005
Slaktegriser	1 002 526	1 202 544	1 144 546	1 162 157	1 234 057
Avlsgriser	62 265	87 051	64 411	66 623	93 349
Andre inntekter, husdyrholdet	7 059	2 210	4 053	12 177	8 650
Husdyrprodukt i alt	1 379 796	1 697 977	1 781 626	1 830 120	2 017 061
Arealtilskudd, grovfôr	702	2 905	1 101	1 209	1 280
Arealtilskudd, korn	41 477	42 900	49 287	46 776	52 892
Kulturlandskapstilskudd	78 513	81 588	89 483	83 024	83 680
Produksjonstillegg, husdyr	34 767	41 151	40 849	37 184	44 282
Refunderede avløserutgifter	42 046	40 548	48 109	49 308	53 128
Andre tilskudd	16 606	20 058	25 200	22 291	25 786
Bunnfradrag	-5 000	-4 900	-4 000	-3 000	-3 087
Tilskudd i alt	209 111	224 250	250 029	236 792	257 961
Leieinntekter, traktor og redskap	24 523	23 139	31 608	26 858	19 555
Andre inntekter	1 752	8 045	18 625	1 478	3 393
Produksjonsinntekter i alt	2 013 419	2 346 180	2 582 004	2 520 073	2 781 325
tilskudd i % av prod innt	10 %	10 %	10 %	9 %	9 %

Tabell 5d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	648 747	656 914	750 888	872 544	876 416
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	3 909	1 184	1 550	1 074	2 551
Såvarer	38 082	31 529	40 667	36 664	40 116
Handelsgjødsel og kalk	53 209	59 030	76 822	82 140	68 371
Plantevernmidler	27 538	35 290	37 099	37 833	32 024
Konserveringsmidler	396	71	264	4 248	753
Andre forbruksartikler m.v.	81 472	80 525	80 404	92 777	102 293
Kjøp av gris	163 240	212 993	234 350	194 482	231 479
Kjøp av andre husdyr	625	160	58	0	1 806
Sum variable kostnader	1 017 218	1 077 696	1 222 102	1 321 762	1 355 809
Leid arbeid	65 170	80 863	83 874	98 140	114 080
Drivstoff	33 073	35 864	51 496	38 255	47 290
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	8 854	17 185	14 853	10 620	18 695
Vedl.h. driftsbygninger	35 336	31 319	41 772	36 097	53 579
Vedl.h. traktor og maskiner	51 085	56 437	67 132	68 996	82 244
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	939	1 445	1 573	1 485	1 693
Avskr. Driftsbygninger	96 935	103 738	114 009	123 959	152 810
Avskr. traktor og maskiner	54 763	56 576	55 616	57 356	62 064
Maskinleie	44 486	60 299	73 182	71 733	72 921
Leie av dyr	81 901	87 666	123 131	140 092	171 343
Andre faste kostnader	176 103	193 160	210 340	229 146	243 172
Sum faste kostnader	648 645	724 552	836 978	875 879	1 019 891
Kostnader i alt	1 665 863	1 802 248	2 059 080	2 197 641	2 375 700
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,98	1,08	1,09	1,31	1,36
Netto mekaniseringskostnader pr daa	420	469	543	505	573

Østlandet, Kornproduksjon kombinert med svin. Flatbygder

Tabell 5e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	347 556	543 932	522 924	322 432	405 625
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	124 140	157 640	205 313	108 555	124 656
Familiens arbeidsfortjeneste	223 416	386 292	317 611	213 877	280 969
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	164 028	297 086	227 481	152 947	207 355
Lønnsevne	288 586	467 155	401 485	312 017	395 049
Lønnsevne pr. time	97,69	159,77	131,16	98,15	122,92
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	219 613	335 201	296 459	195 550	242 717
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	210 306	346 368	292 203	170 769	227 846
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	347 556	543 932	522 924	322 432	405 625
Driftsoverskudd, skogbruk	5 534	28 270	22 615	29 948	15 860
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	36 991	48 831	37 216	61 028	71 331
Driftsoverskudd, andre næringer	368	9 652	6 257	9 538	35 172
Lønnsinntekt	246 953	291 795	303 067	309 915	336 733
Pensjoner og sykepenger	36 714	51 731	33 797	38 068	37 491
Gevinst/utbytte verdipapir	6 330	-8 699	39 337	61 267	13 762
Årlige erstatninger og lignende	0	1 446	1 356	6 273	2 050
Familiens arbeid på nyanlegg	0	0	0	4 999	0
Renteinntekter	3 879	11 120	38 734	19 233	15 173
- Renteutgifter	97 919	147 717	189 826	132 612	152 676
- Kårutgifter	4 339	8 924	3 938	5 543	4 500
Nettoinntekt	582 067	821 437	811 539	724 546	776 021
Privatforbruk ekskl. skatt	457 938	496 968	475 119	488 271	515 807
Betalte skatter	196 616	191 579	196 507	269 962	230 445

Tabell 5f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	218 314	530 197	518 977	436 594	545 026
Andre krav	591 066	251 437	320 522	309 240	310 038
Omløpsmidler, jordbruk	425 228	510 197	620 187	528 603	544 063
Omløpsmidler, skogbruk	96	68	85	317	3 043
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	4 866	3 464	2 788	5 183	3 811
Omløpsmidler, andre næringer	151 602	181 205	189 912	196 488	216 589
Omløpsmidler i alt	1 391 172	1 476 568	1 652 471	1 476 425	1 622 570
Anleggsmidler, jordbruk	2 629 592	2 691 591	2 990 947	3 089 634	3 800 607
Anleggsmidler, skogbruk	169 700	173 817	193 160	165 685	181 517
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	209 858	205 056	243 706	204 763	249 187
Anleggsmidler, andre næringer	29 453	118 085	129 924	131 987	117 220
Privat hovedbygninger	545 099	562 703	535 826	524 523	624 625
Privat, annet	232 918	238 142	251 576	423 807	422 336
Anleggsmidler i alt	3 816 620	3 989 394	4 345 139	4 540 399	5 395 492
Eiendeler i alt	5 207 792	5 465 962	5 997 610	6 016 824	7 018 062
Eiendeler i jordbruket	3 054 820	3 201 788	3 611 134	3 618 237	4 344 670
Kortsiktig gjeld	639 620	619 403	746 277	682 663	854 104
Langsiktig gjeld	2 466 413	2 497 270	2 706 228	2 737 316	3 430 794
Gjeld i alt	3 106 033	3 116 673	3 452 505	3 419 979	4 284 898
Endring i året, kroner	84 546	201 963	204 194	35 710	502 501
Egenkapital	2 101 759	2 349 289	2 545 105	2 596 845	2 733 164
Egenkapitalprosent	40	43	42	43	39
Endring i året (sparing)	-56 395	173 003	254 957	42 619	52 479
Arbeidskapital	751 552	857 165	906 194	793 762	768 466
Endring i året	16 054	322 105	13 659	-60 548	-24 124
1) Kalkulasjonsrente	4,0 %	5,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %

Østlandet, Kornproduksjon. Flatbygder

Tabell 6a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	57	63	59	68	63
Brukers alder	48	49	50	49	49
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	120,8	105,2	107,7	123,4	133,6
Havre, daa	97,2	90,2	82,5	90,7	100,2
Hvete, daa	120,3	137,7	155,0	133,8	119,1
Annet korn, daa	9,1	8,1	8,2	7,6	8,7
Oljefrø og erter, daa	22,9	22,7	25,4	17,3	22,0
Korn i alt, daa	370,3	363,9	378,8	372,8	383,6
Grovfôr, daa	11,1	9,3	7,3	5,2	7,4
Annet areal i alt, daa	7,8	8,3	4,9	7,7	5,3
Jordbruksareal, daa	389,2	381,5	391,0	385,7	396,3
- herav leid areal, daa	99,8	107,0	114,2	108,0	108,4
Bygg, kg pr daa	384	439	475	389	452
Havre, kg pr daa	396	445	470	390	446
Hvete, kg pr daa	452	482	522	337	487
Oljefrø og erter, kg pr daa	194	168	237	219	182
Korn ialt, FEm pr daa ¹⁾	387	424	469	347	429
Grovfôr, FEm pr daa	300	250	232	278	279
Jordbruksareal, FEm pr daa	380	416	459	341	421
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	787	742	777	711	660
Ektefelle	53	57	76	53	53
Barn under 17 år	5	1	3	3	4
Sum familie	845	800	856	767	717
Leid arbeid, betalt	76	45	34	31	26
Leid arbeid, ubetalt	43	56	39	43	45
Sum timer i jordbruket	964	901	929	841	788
Sum timer i skogbruket	33	37	40	35	28
Sum timer i tilleggsnæring	191	143	128	119	134
Familiens arbeid på nyanlegg	8	10	13	23	4
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 081	2 209	2 075	2 176	2 208
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,80	1,78	1,89	2,05	2,08
Havre, kr pr kg	1,57	1,61	1,70	1,89	1,88
Hvete, kr pr kg	2,08	2,02	2,03	2,18	2,17

Tabell 6b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	1 081	661	27 674	36 884	8 813
Driftsbygninger	-13 213	-9 180	25 615	58 577	-7 127
Maskiner og redskap	9 938	-10 852	-9 846	12 462	-4 732
Sum nettoinvesteringer	-2 194	-19 371	43 443	107 923	-3 046

1) Inkl. nyttet halmavling

Østlandet, Kornproduksjon. Flatbygder

Tabell 6c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Bygg	83 304	83 819	100 374	104 521	122 622
Havre	59 803	66 128	66 469	71 786	86 228
Hvete	117 985	135 836	173 547	96 193	130 870
Annet korn og oljefrø	23 887	23 207	29 117	19 918	27 755
Andre plante produkter	23 020	14 325	14 858	11 716	10 123
Plante produkter i alt	307 999	323 315	384 365	304 134	377 598
Husdyrprodukt i alt	1 291	1 114	223	152	241
Arealtilskudd, grovfôr	1 238	901	815	393	498
Arealtilskudd, korn	44 049	41 716	44 746	46 288	48 411
Kulturlandskapstilskudd	73 644	73 912	75 834	72 949	75 502
Produksjonstillegg, husdyr	1 002	883	159	70	220
Refunderte avløserutgifter	658	483	358	528	184
Andre tilskudd	20 681	20 079	18 026	17 982	20 318
Bunnfradrag	-5 000	-5 000	-4 000	-2 985	-3 048
Tilskudd i alt	136 272	132 974	135 938	135 225	142 085
Leieinntekter, traktor og redskap	16 721	17 035	13 530	17 109	16 347
Andre inntekter	6 455	10 994	9 734	11 448	8 543
Produksjonsinntekter i alt	468 738	485 432	543 791	468 068	544 814

Tabell 6d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Førkostnader i alt	795	780	260	183	307
Såvarer	28 637	28 828	32 303	33 613	32 737
Handelsgjødsel og kalk	52 761	55 618	61 170	91 370	60 510
Plantevernmidler	20 732	21 331	23 537	23 277	23 979
Konserveringsmidler	13	0	0	0	0
Andre forbruksartikler m.v.	5 773	4 108	4 368	5 009	4 497
Kjøp av dyr	21	57	0	0	0
Sum variable kostnader	108 732	110 722	121 638	153 452	122 030
Leid arbeid	10 521	5 267	4 593	5 006	3 821
Drivstoff	21 335	20 804	31 136	25 114	28 235
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 228	7 342	9 451	7 935	10 634
Vedl.h. driftsbygninger	11 375	9 793	16 393	12 802	18 026
Vedl.h. traktor og maskiner	31 135	35 211	33 369	34 268	36 865
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 071	1 784	1 989	1 675	1 433
Avskr. driftsbygninger	25 688	25 715	26 552	28 649	31 325
Avskr. traktor og maskiner	46 516	45 601	45 672	50 655	52 753
Maskinleie	23 013	28 581	31 588	25 460	27 134
Andre faste kostnader	81 492	83 019	86 107	89 687	93 303
Sum faste kostnader	258 374	263 117	286 850	281 251	303 529
Kostnader i alt	367 106	373 839	408 488	434 703	425 559
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,81	0,84	0,84	1,00	0,85
Netto mekaniseringskostnader pr daa	306	348	385	339	358

Østlandet, Kornproduksjon. Flatbygder

Tabell 6e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	101 632	111 593	135 303	33 365	119 255
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	55 947	72 110	88 570	49 624	53 649
Familiens arbeidsfortjeneste	45 685	39 483	46 733	-16 259	65 606
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	94 920	85 101	96 338	-37 034	158 849
Lønnsevne	56 206	44 750	51 326	-11 253	69 427
Lønnsevne pr. time	58,30	49,67	55,25	-13,38	88,11
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	180 594	177 998	210 723	29 557	229 459
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	174 190	176 004	209 260	19 286	228 037
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	101 632	111 593	135 303	33 365	119 255
Driftsoverskudd, skogbruk	37 936	35 532	31 604	8 579	25 325
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	88 456	116 267	65 495	60 269	45 968
Driftsoverskudd, andre næringer	35 100	56 264	70 257	87 040	74 027
Lønnsinntekt	407 704	462 407	445 277	473 325	511 124
Pensjoner og sykepenger	44 822	46 338	48 800	50 367	39 449
Gevinst/utbytte verdipapir	8 994	4 261	2 797	4 554	14 550
Årlige erstatninger og lignende	4 981	1 425	6 983	5 971	3 376
Familiens arbeid på nyanlegg	832	1 494	2 612	3 777	685
Renteinntekter	10 907	24 460	33 779	15 564	12 896
- Renteutgifter	34 969	63 495	76 468	56 048	56 218
- Kårutgifter	6 880	8 189	6 917	6 324	7 321
Nettoinntekt	699 515	788 357	759 522	680 439	783 116
Privatforbruk ekskl. skatt	446 763	495 141	515 979	492 176	505 636
Betalte skatter	225 220	204 181	236 058	215 669	232 542

Tabell 6f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	426 686	403 599	530 620	558 270	470 809
Andre krav	196 005	208 293	194 860	197 977	217 950
Omløpsmidler, jordbruk	185 466	197 245	234 493	198 881	237 598
Omløpsmidler, skogbruk	3 763	25	20	53	41
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	3 525	984	34	1 053	873
Omløpsmidler, andre næringer	78 995	98 619	109 328	265 054	532 684
Omløpsmidler i alt	894 440	908 765	1 069 355	1 221 288	1 459 955
Anleggsmidler, jordbruk	1 207 152	1 249 385	1 278 492	1 485 697	1 565 791
Anleggsmidler, skogbruk	181 829	197 137	206 967	243 892	253 818
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	131 452	132 736	202 032	205 995	242 930
Anleggsmidler, andre næringer	19 300	55 027	69 685	59 237	71 506
Privat hovedbygninger	651 949	686 144	637 145	710 981	798 580
Privat, annet	250 701	287 156	264 066	321 717	326 777
Anleggsmidler i alt	2 442 383	2 607 585	2 658 387	3 027 519	3 259 402
Eiendeler i alt	3 336 823	3 516 350	3 727 742	4 248 807	4 719 357
Eiendeler i jordbruket	1 392 618	1 446 630	1 512 985	1 684 578	1 803 389
Kortsiktig gjeld	189 016	194 200	228 711	206 120	218 476
Langsiktig gjeld	1013706	1214948	1148441	1336405	1451550
Gjeld i alt	1 202 722	1 409 148	1 377 152	1 542 525	1 670 026
Endring i året, kroner	57900	-9894	64877	132966	67803
Egenkapital	2 134 101	2 107 202	2 350 590	2 706 282	3 049 331
Egenkapitalprosent	64	60	63	64	65
Endring i året (sparing)	94 562	134 896	106 240	75 911	308 885
Arbeidskapital	705 424	714 565	840 644	1 015 168	1 241 479
Endring i året	52 941	150 362	52 426	-11 589	236 292
1) Kalkulasjonsrente	4,0 %	5,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %

Østlandet, Kornproduksjon. Andre bygder

Tabell 7a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	19	18	16	14	15
Brukers alder	52	53	52	52	53
Arealfordeling og avling					
Bygg, daa	81,1	84,2	61,0	52,4	85,4
Havre, daa	82,9	91,2	106,0	98,5	94,5
Hvete, daa	78,6	94,9	70,8	84,6	49,3
Annet korn, daa	0,0	0,0			
Oljefrø, daa	6,3	1,7		2,9	5,3
Korn i alt, daa	248,9	272,0	237,8	238,4	234,5
Grovfôr, daa	13,9	13,8	14,6	14,5	27,0
Annet areal i alt, daa	4,0	4,3	8,1	0,1	4,9
Jordbruksareal, daa	266,8	290,1	260,5	253,0	266,4
- herav leid areal, daa	55,3	67,1	38,6	38,0	39,5
Bygg, kg pr daa	296	361	463	300	305
Havre, kg pr daa	346	323	423	353	371
Hvete, kg pr daa	320	415	375	267	339
Oljefrø, kg pr daa	124	63		45	93
Korn ialt, FEm pr daa ¹⁾	295	343	387	281	307
Grovfôr, FEm pr daa	238	236	290	232	168
Jordbruksareal, FEm pr daa	293	340	381	278	293
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	797	834	828	698	687
Ektefelle	43	39	23	21	22
Barn under 17 år	3	0	0	0	0
Sum familie	843	873	851	719	709
Leid arbeid, betalt	12	27	26	32	46
Leid arbeid, ubetalt	62	69	70	47	59
Sum timer i jordbruket	917	969	947	798	814
Sum timer i skogbruket	113	93	113	96	72
Sum timer i tilleggsnæring	47	79	63	46	68
Familiens arbeid på nyanlegg	42	8	31	11	12
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	2 031	2 008	2 117	2 118	2 036
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,68	1,70	1,81	1,94	1,86
Havre, kr pr kg	1,56	1,58	1,64	1,84	1,79
Hvete, kr pr kg	1,95	2,02	1,92	2,17	2,19

Tabell 7b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	-598	3 677	2 984	-475	-1 644
Driftsbygninger	-1 759	-9 315	12 288	38 184	46 131
Maskiner og redskap	3 160	-19 154	25 856	7 616	-3 160
Sum nettoinvesteringer	803	-24 792	41 128	45 325	41 327

Østlandet, Kornproduksjon. Andre bygder

Tabell 7c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Bygg	38 664	52 173	55 328	29 770	47 967
Havre	44 363	48 858	73 991	63 584	66 152
Hvete	52 162	79 367	59 163	54 038	30 499
Annet korn og oljefrø	506	-63	3	513	2 331
Andre planteprodukter	3 348	8 010	9 656	4 999	7 048
Planteprodukter i alt	139 043	188 345	198 141	152 904	153 997
Husdyrprodukt i alt	1 762	1 989	2 462	2 547	1 699
Arealtilskudd, grovfôr	1 580	2 125	1 722	2 098	1 927
Arealtilskudd, korn	38 743	42 790	45 041	39 203	42 660
Kulturlandskapstilskudd	47 964	54 594	56 263	46 492	48 412
Produksjonstillegg, husdyr	910	1 210	1 194	1 877	1 896
Refunderede avløserutgifter	393	469	484	611	623
Andre tilskudd	23 780	23 430	28 969	17 771	19 729
Bunnfradrag	-5 000	-5 000	-4 000	-3 071	-3 000
Tilskudd i alt	108 370	119 618	129 673	104 981	112 247
Leieinntekter, traktor og redskap	12 240	18 490	9 964	5 538	12 851
Andre inntekter	0	917	1 887	2 643	620
Produksjonsinntekter i alt	261 415	329 359	342 127	268 613	281 414

Tabell 7d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Førkostnader i alt	209	199	1 203	355	496
Såvarer	18 610	18 770	16 635	19 013	20 106
Handelsgjødsel og kalk	33 408	38 147	39 832	58 000	37 861
Plantevernmidler	7 482	14 905	9 261	9 743	8 373
Konserveringsmidler	0	0	0	0	0
Andre forbruksartikler m.v.	3 235	5 638	4 647	3 281	3 809
Kjøp av dyr	0	118	0	332	113
Sum variable kostnader	62 944	77 777	71 578	90 724	70 758
Leid arbeid	1 483	3 455	3 543	5 536	7 690
Drivstoff	12 096	18 119	19 283	15 082	18 780
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	6 531	3 266	4 306	5 194	4 897
Vedl.h. driftsbygninger	8 686	12 491	10 103	6 902	8 956
Vedl.h. traktor og maskiner	24 851	24 640	27 766	26 007	30 695
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 672	1 785	2 105	2 002	1 644
Avskr. driftsbygninger	13 881	15 937	14 935	18 029	20 121
Avskr. traktor og maskiner	28 038	32 165	33 240	29 568	30 913
Maskinleie	22 364	26 573	30 189	28 598	29 439
Andre faste kostnader	54 651	60 096	51 391	54 092	56 379
Sum faste kostnader	174 253	198 527	196 861	191 010	209 514
Kostnader i alt	237 197	276 304	268 439	281 734	280 272
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,07	0,96	1,14	1,42	1,33
Netto mekaniseringskostnader pr daa	312	325	435	396	390

Østlandet, Kornproduksjon. Andre bygder

Tabell 7e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	24 218	53 055	73 688	-13 121	1 142
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	31 479	43 675	51 897	27 887	29 202
Familiens arbeidsfortjeneste	-7 261	9 380	21 791	-41 008	-28 060
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	-14 803	18 372	43 653	-98 773	-67 410
Lønnsevne	-5 778	12 835	25 334	-35 472	-20 370
Lønnsevne pr. time	-6,30	13,25	26,75	-44,45	-25,02
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	27 731	75 624	119 756	-41 150	-8 334
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	25 076	71 025	116 039	-56 203	-27 307
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	24 218	53 055	73 688	-13 121	1 142
Driftsoverskudd, skogbruk	28 471	112 512	108 481	35 362	174 134
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	18 691	19 590	328 798	56 551	17 591
Driftsoverskudd, andre næringer	29 386	26 269	9 710	7 785	13 872
Lønnsinntekt	418 808	439 563	527 445	574 084	568 224
Pensjoner og sykepenger	11 332	15 944	9 057	2 359	5 134
Gevinst/utbytte verdipapir	5 418	6 258	7 187	5 372	8 744
Årlige erstatninger og lignende	1 371	5 657	7 835	8 218	6 607
Familiens arbeid på nyanlegg	6 145	1 177	4 997	1 849	1 943
Renteinntekter	10 363	18 643	33 245	20 973	23 781
- Renteutgifter	30 965	49 332	51 711	31 129	46 793
- Kårutgifter	8 888	9 723	9 713	9 557	5 851
Nettoinntekt	514 350	639 613	1 049 019	658 746	768 528
Privatforbruk ekskl. skatt	300 642	370 561	467 249	428 298	525 104
Betalte skatter	169 229	191 152	220 114	207 709	205 165

Tabell 7f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	465 419	512 063	633 193	637 028	841 630
Andre krav	84 349	106 150	348 858	446 034	462 759
Omløpsmidler, jordbruk	60 628	67 549	103 083	83 501	73 856
Omløpsmidler, skogbruk	132	0	0	2 434	
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	579	1 726	1 789	357	3 308
Omløpsmidler, andre næringer	189 513	210 103	226 024	226 177	221 157
Omløpsmidler i alt	800 620	897 591	1 312 947	1 395 531	1 602 710
Anleggsmidler, jordbruk	720 483	794 504	799 940	864 121	917 657
Anleggsmidler, skogbruk	410 669	486 202	444 644	463 982	703 535
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	76 037	97 792	90 021	63 575	81 989
Anleggsmidler, andre næringer	83 137	84 397	85 101	94 183	85 502
Privat hovedbygninger	405 999	561 803	555 260	593 542	567 141
Privat, annet	194 436	202 397	227 728	280 945	270 672
Anleggsmidler i alt	1 890 761	2 227 095	2 202 694	2 360 348	2 626 496
Eiendeler i alt	2 691 381	3 124 686	3 515 641	3 755 879	4 229 206
Eiendeler i jordbruket	781 111	862 053	903 023	947 622	991 513
Kortsiktig gjeld	141 688	128 304	136 938	163 790	159 056
Langsiktig gjeld	807 199	928 313	651 506	755 745	1 085 701
Gjeld i alt	948 887	1 056 617	788 444	919 535	1 244 757
Endring i året, kroner	80 848	-7 508	-213 833	55 067	-4 275
Egenkapital	1 742 494	2 068 069	2 727 197	2 836 344	2 984 449
Egenkapitalprosent	65	66	78	76	71
Endring i året (sparing)	38 014	113 069	504 389	50 919	268 770
Arbeidskapital	658 932	769 287	1 176 009	1 231 741	1 443 654
Endring i året	-33 901	22 421	217 973	785	227 508
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Østlandet, Sauehold Andre bygder

Tabell 8a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	32	30	30	28	27
Brukers alder	48	50	52	52	53
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	0,8	0	0	0	0
Grovfôr, daa	156,3	159,2	166,2	173,2	175,9
Annet areal, daa	0,7	0,7	0	0,8	0,2
Jordbruksareal, daa	157,8	159,9	166,2	174,0	176,1
- herav leid areal, daa	56,8	54,9	60,6	59,9	58,3
Grovfôr, FEm pr daa	245	262	256	241	234
Jordbruksareal, FEm pr daa	245	262	256	241	234
Husdyrproduksjon					
Antall vinterfôra sauer (vfs)	104	101	101	98	101
Antall gagnslam pr vfs	1,5	1,5	1,4	1,5	1,5
Kg kjøtt pr vfs	30	31	29	31	32
Ull, kg omsatt pr vfs	5,3	6,1	4,5	5,0	5,3
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1524	1521	1473	1416	1402
Ektefelle	213	277	284	298	319
Barn under 17 år	27	26	41	26	25
Sum familie	1 764	1 824	1 798	1 740	1 746
Leid arbeid, betalt	221	274	229	219	221
Leid arbeid, ubetalt	97	77	82	102	100
Sum timer i jordbruket	2 082	2 175	2 109	2 061	2 067
Sum timer i skogbruket	35	30	40	35	33
Sum timer i tilleggsnæring	229	192	219	205	233
Familiens arbeid på nyanlegg	26	54	15	6	58
Familiens arb. i annen virksomhet i alt	1769	1892	1997	2123	2036
Oppnådde priser					
Lammekjøtt, kr pr kg	33,79	38,83	44,41	43,53	44,15
Sauerkjøtt, kr pr kg	14,14	14,96	18,94	18,87	19,36
Ull, kr pr kg	32,46	33,52	32,87	30,23	29,02

Tabell 8b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	-598	4 082	-626	4 552	3 046
Driftsbygninger	665	33 521	-556	-13 437	53 016
Maskiner og redskap	4 656	-4 622	-7 256	4 700	34 443
Sum nettoinvesteringer	4 723	32 981	-8 438	-4 185	90 505

Østlandet, Sauehold Andre bygder
Tabell 8c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	673	0	0	0	0
Andre planteprodukter	5 037	8 185	7 850	10 798	6 884
Planteprodukter i alt	5 710	8 185	7 850	10 798	6 884
Sauer, livdyr	5 205	7 225	4 762	5 462	4 500
Sau- og lammeslakt	104 766	119 795	136 700	126 952	138 686
Ull	17 638	19 032	16 096	15 854	15 586
Andre inntekter, husdyrholdet	1 923	1 263	1 119	640	14
Husdyrprodukt i alt	129 532	147 315	158 677	148 908	158 786
Arealtilskudd	27 122	26 373	27 836	30 593	30 708
Kulturlandskapstilskudd	27 869	30 253	30 771	30 233	30 841
Produksjonstillegg, husdyr	58 659	58 313	63 823	81 977	86 613
Refunderede avløserutgifter	30 227	37 831	32 313	32 545	34 749
Grunntilskudd, distriktstilskudd	30 309	27 325	36 081	30 831	31 983
Andre tilskudd	27 454	37 231	36 822	38 443	51 685
Bunnfradrag	-5 156	-5 000	-4 000	-3 000	-3 000
Tilskudd i alt	196 484	212 326	223 646	241 622	263 579
Leieinntekter, traktor og redskap	18 332	17 432	12 361	17 467	15 404
Andre inntekter	1 272	1 227	911	2	128
Produksjonsinntekter i alt	351 330	386 485	403 445	418 797	444 781

Tabell 8d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	33 499	30 419	32 376	35 886	38 356
Andre førkostnader inkl. beiteleie	9 071	8 592	8 383	6 177	10 935
Såvarer	2 297	2 301	2 200	2 432	1 830
Handelsgjødsel og kalk	17 331	16 992	18 660	22 979	17 243
Plantevernmidler	186	268	43	341	263
Konserveringsmidler	1 556	2 264	1 118	1 793	625
Andre forbruksartikler m.v.	20 139	20 111	20 369	23 341	25 611
Kjøp av sau	1 059	1 458	1 410	1 458	2 651
Kjøp av andre husdyr	24	52	870	0	341
Sum variable kostnader	85 162	82 457	85 429	94 407	97 855
Leid arbeid	30 921	39 106	34 980	34 266	36 168
Drivstoff	12 985	12 002	15 954	13 630	16 175
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 377	4 117	2 454	5 595	2 782
Vedl.h. driftsbygninger	12 414	13 268	14 168	13 342	15 966
Vedl.h. traktor og maskiner	23 837	26 445	26 649	27 107	27 015
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	526	616	626	714	730
Avskr. driftsbygninger	19 109	19 913	20 312	20 655	23 789
Avskr. traktor og maskiner	24 298	24 841	24 894	26 070	29 565
Maskinleie	15 769	14 812	17 161	22 366	20 365
Andre faste kostnader	53 963	54 873	60 523	60 668	67 118
Sum faste kostnader	197 199	209 993	217 721	224 413	239 673
Kostnader i alt	282 361	292 450	303 150	318 820	337 528
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,74	1,73	2,00	1,87	2,07
Netto mekaniseringskostnader pr daa	426	452	512	451	483

Østlandet, Sauehold Andre bygder

Tabell 8e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	68 969	94 035	100 295	99 977	107 253
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	28 885	38 032	45 016	23 499	24 967
Familiens arbeidsfortjeneste	40 084	56 003	55 279	76 478	82 286
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	39 739	54 353	54 250	76 603	82 241
Lønnsevne	71 005	95 109	90 259	110 744	118 454
Lønnsevne pr. time	34,10	43,73	42,80	53,73	57,31
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	81 662	104 989	107 887	111 947	120 054
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	60 705	82 168	86 699	90 935	98 278
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	68 969	94 035	100 295	99 977	107 253
Driftsoverskudd, skogbruk	7 255	16 909	10 191	5 182	13 569
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	31 329	38 078	41 235	44 010	53 217
Driftsoverskudd, andre næringer	25 686	20 673	26 888	34 455	30 586
Lønnsinntekt	329 305	350 825	396 390	426 689	415 650
Pensjoner og sykepenger	43 120	37 733	44 530	32 042	75 474
Gevinst/utbytte verdipapir	6 878	2 387	2 366	-469	4 123
Årlige erstatninger og lignende	1 081	1 024	2 306	1 551	1 499
Familiens arbeid på nyanlegg	3 641	7 723	2 345	990	14 931
Renteinntekter	8 686	15 377	25 676	13 795	13 742
- Renteutgifter	19 273	23 603	35 079	25 174	25 244
- Kårutgifter	4 398	4 781	4 024	4 719	4 288
Nettoinntekt	502 279	556 380	613 119	628 329	700 512
Privatforbruk ekskl. skatt	354 869	351 705	399 666	424 512	446 151
Betalte skatter	137 806	130 300	150 095	158 185	168 067

Tabell 8f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	470 977	574 940	627 127	588 923	671 469
Andre krav	140 495	102 411	172 862	190 658	273 339
Omløpsmidler, jordbruk	35 888	36 955	44 408	47 271	45 855
Omløpsmidler, skogbruk	78	13	43	0	0
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	3 489	1 530	3 161	3 411	3 217
Omløpsmidler, andre næringer	67 144	51 802	64 139	77 979	97 005
Omløpsmidler i alt	718 071	767 651	911 740	908 242	1 090 885
Anleggsmidler, jordbruk	687 234	744 760	713 185	731 829	831 433
Anleggsmidler, skogbruk	100 750	80 552	91 897	96 208	83 665
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	72 161	68 529	69 374	62 258	47 718
Anleggsmidler, andre næringer	19 779	25 073	19 471	41 936	69 432
Privat hovedbygninger	521 953	541 202	567 092	528 677	538 258
Privat, annet	142 488	156 325	179 997	196 686	216 136
Anleggsmidler i alt	1 544 365	1 616 441	1 641 016	1 657 594	1 786 642
Eiendeler i alt	2 262 436	2 384 092	2 552 756	2 565 836	2 877 527
Eiendeler i jordbruket	723 122	781 715	757 593	779 100	877 288
Kortsiktig gjeld	59 488	65 414	71 403	57 312	71 198
Langsiktig gjeld	503 295	536 053	576 354	595 020	663 223
Gjeld i alt	562 783	601 467	647 757	652 332	734 421
Endring i året, kroner	-6 907	43 772	48 190	-1 181	60 654
Egenkapital	1 699 653	1 782 625	1 904 999	1 913 504	2 143 106
Egenkapitalprosent	75	75	75	75	74
Endring i året (sparing)	112 932	117 807	149 671	36 878	184 869
Arbeidskapital	658 583	702 237	840 337	850 930	1 019 687
Endring i året	83 041	60 933	131 820	54 824	115 670
1) Kalkulasjonsrente	4,0 %	5,0 %	6,0 %	3,0 %	3,0 %

Fylkestall, Østfold, alle driftsformer

Tabell 9a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	56	57	53	53	47
Brukers alder	52	52	51	51	51
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	333,3	332,1	354,1	359,4	338,8
Grovfôr, daa	86,6	86,3	73,3	80,2	92,3
Annet areal, daa	13	13,0	6,6	9,2	13,9
Jordbruksareal, daa	432,9	431,4	434,0	448,8	445,0
- herav leid areal, daa	160,5	161,5	166,0	171,2	168,6
Korn, FEm pr daa ¹⁾	447	434	496	368	444
Grovfôr, FEm pr daa	373	429	429	440	440
Jordbruksareal, FEm pr daa	436	423	503	380	439
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	5,4	5,1	5,5	5,2	5,7
Kumelk, liter omsatt	32 327	31 946	35 228	35 624	37 345
Melkekvote	33 673	32 261	35 495	36 311	39 104
Produsert melk pr årsku, kg	6 757	6 859	7 128	7 515	7 439
Storfekjøtt, kg omsatt	1 862	1 778	1 838	1 850	1 914
Antall avlsgriser/smågriskull fra 2007	7,4	15,5	14,2	15,0	12,0
Salgbare smågriser	155	150	150	151	167
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	7 680	7 847	8 100	8 166	6 091
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 654	1 540	1 475	1 480	1 418
Ektefelle	226	289	289	261	218
Barn under 17 år	6	5	11	9	10
Sum familie	1 886	1 834	1 775	1 750	1 646
Leid arbeid, betalt	368	379	390	399	459
Leid arbeid, ubetalt	93	103	88	87	120
Sum timer i jordbruket	2 347	2 316	2 253	2 236	2 225
Sum timer i skogbruket	31	50	42	41	37
Sum timer i tilleggsnæring	122	150	116	123	159
Familiens arbeid på nyanlegg	1	3	25	47	13
Familiens arb. i annen virksomhet	1 600	1 480	1 545	1 573	1 695
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,77	1,78	1,84	2,01	2,03
Havre, kr pr kg	1,58	1,62	1,69	1,94	1,92
Hvete, kr pr kg	2,06	2,04	2,04	2,15	2,24
Kumelk, kr pr l	3,65	3,92	4,11	4,24	4,55
Kukjøtt, kr pr kg	29,99	32,11	33,25	36,34	35,43
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,99	38,21	40,04	43,71	42,47
Smågris for salg, kr pr stk.	670	812	906	823	879
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,44	22,25	22,97	23,31	23,08

Tabell 9b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	7 047	810	20 626	54 887	4 223
Driftsbygninger	-4 719	-2 995	51 371	102 966	61 530
Maskiner og redskap	20 652	39 862	22 467	16 291	-9 743
Melkekvote (ku og geit)	4 541	1 825	2 850	12 243	5 790
Sum nettoinvesteringer	27 521	39 501	97 314	186 387	61 800

1) Inkl. nyttet halm

Fylkestall for Østfold, alle driftsformer

Tabell 9c. Produksjonsinntekter per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	299	280 489	361 449	290 328	328 257
Andre planteprodukter	38 998	48 509	39 790	58 907	74 775
Planteprodukter i alt	338	328 998	401 239	349 235	403 032
Storfe, melk	118	125 227	144 811	151 212	169 920
Storfe, livdyr	15 680	9 409	7 732	13 670	14 751
Kuslakt	18 865	24 446	24 347	24 731	28 516
Annet storfeslakt	40 610	51 175	50 684	52 412	45 797
Smågriser	38 878	57 306	59 667	51 622	101 665
Slaktegriser	159	181 725	185 603	188 765	137 213
Avlsgriser	17 495	18 732	21 241	16 357	18 972
Fjørfe, egg og slakt	203	271 447	283 508	316 059	308 977
Andre inntekter, husdyrholdet	6 248	1 023	1 751	510	1 855
Husdyrprodukt i alt	619	740 488	779 344	815 338	827 666
Arealtilskudd, grovfôr	5 320	6 275	4 996	6 450	5 410
Arealtilskudd, korn	35 679	34 885	36 761	37 322	39 499
Kulturlandskapstilskudd	78 553	84 423	83 651	78 968	82 518
Produksjonstillegg, husdyr	35 122	38 014	36 017	38 579	41 079
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	18 367	17 235	19 588	23 439	26 940
Refunderede avløserutgifter	22 886	27 466	28 272	27 761	34 227
Andre tilskudd	26 584	30 517	27 114	27 806	39 794
Bunnfradrag	-4 926	-5 174	-4 175	-2 943	-3 064
Tilskudd i alt	217	233 640	232 224	237 382	266 403
Leieinntekter, traktor og redskap	15 083	18 845	20 387	23 258	23 027
Andre inntekter	3 710	15 697	8 027	8 990	8 572
Produksjonsinntekter i alt	1 193	1 337 668	1 441 221	1 434 203	1 528 700

Tabell 9d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	250	286 478	323 371	355 969	337 867
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	5 169	7 130	7 413	3 987	13 234
Såvarer	28 390	28 955	35 811	33 761	37 240
Handelsgjødsel og kalk	60 659	60 934	72 622	101 289	72 674
Plantevernmidler	21 652	23 609	28 119	26 068	23 420
Konserveringsmidler	1 954	1 803	2 877	3 919	1 295
Andre forbruksartikler m.v.	39 304	41 592	44 208	46 758	48 529
Kjøp av dyr	68 552	76 802	88 351	88 905	89 303
Sum variable kostnader	476	527 304	602 772	660 656	623 562
Leid arbeid	56 164	59 878	63 405	62 038	76 990
Drivstoff	33 672	33 592	42 752	39 953	38 794
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	8 238	11 258	12 094	10 913	13 184
Vedl.h. driftsbygninger	26 639	24 379	29 641	30 041	35 634
Vedl.h. traktor og maskiner	56 364	56 630	58 205	60 313	63 306
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 057	1 985	2 077	2 331	2 737
Avskr. driftsbygninger	56 469	59 048	56 911	71 117	84 183
Avskr. traktor og maskiner	48 765	49 894	52 162	55 022	57 900
Maskinleie	52 378	54 229	58 774	62 977	63 130
Andre faste kostnader	132	149 900	153 461	174 453	198 482
Sum faste kostnader	473	500 793	529 482	569 158	634 340
Kostnader i alt	949	1 028 097	1 132 254	1 229 814	1 257 902
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	0,96	1,01	1,00	1,23	1,10
Netto mekaniseringskostnader pr daa	420	448	504	468	484

Fylkestall for Østfold, alle driftsformer

Tabell 9e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	244 315	309 553	308 967	204 389	270 798
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	86 657	112 786	138 487	83 131	92 627
Familiens arbeidsfortjeneste	157 658	196 767	170 480	121 258	178 171
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	146 983	187 423	168 833	121 786	186 141
Lønnsevne	213 820	256 645	233 881	183 296	255 161
Lønnsevne pr. time	91,10	110,80	103,81	81,97	114,68
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	228 558	212 938	255 272	171 379	240 244
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	218 697	197 612	245 919	146 294	222 251
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	244 315	309 553	308 967	204 389	270 798
Driftsoverskudd, skogbruk	17 038	26 013	34 608	3 807	15 980
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	54 256	52 906	76 773	59 995	44 540
Driftsoverskudd, andre næringer	48 507	55 222	61 814	74 690	54 982
Lønnsinntekt	291 203	292 105	321 212	366 516	411 325
Pensjoner og sykepenger	46 545	53 416	46 794	63 232	54 902
Gevinst/utbytte verdipapir	7 047	10 919	15 909	8 932	11 515
Årlige erstatninger og lignende	5 824	3 174	1 282	6 713	3 825
Familiens arbeid på nyanlegg	132	515	4 564	7 750	2 258
Renteinntekter	7 902	11 429	32 133	13 619	11 458
- Renteutgifter	56 261	88 423	112 263	102 999	97 694
- Kårutgifter	4 427	5 676	4 464	5 136	5 579
Nettoinntekt	662 081	721 154	787 329	701 508	778 310
Privatforbruk ekskl. skatt	433 601	448 339	482 682	449 481	512 381
Betalte skatter	179 556	183 412	192 001	214 732	225 690

Tabell 9f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	326 683	332 371	454 258	464 263	429 054
Andre krav	195 118	252 122	311 309	325 739	301 953
Omløpsmidler, jordbruk	263 379	279 106	336 736	296 638	304 688
Omløpsmidler, andre næringer	102 945	120 533	130 145	143 992	134 479
Omløpsmidler i alt	888 125	984 133	1 232 448	1 230 632	1 170 174
Anleggsmidler, jordbruk	1 916 638	2 005 881	2 053 910	2 548 790	2 816 498
Anleggsmidler, skogbruk	209 459	237 167	248 870	274 997	301 004
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	175 972	157 345	148 498	185 347	200 921
Anleggsmidler, andre næringer	89 219	118 665	126 861	101 402	109 699
Privat hovedbygninger	551 343	589 638	554 031	577 056	621 107
Privat, annet	197 561	218 447	239 344	291 619	308 435
Anleggsmidler i alt	3 140 192	3 327 143	3 371 514	3 979 211	4 357 664
Eiendeler i alt	4 028 317	4 311 276	4 603 962	5 209 843	5 527 838
Eiendeler i jordbruket	2 180 016	2 226 442	2 390 646	2 845 428	3 121 186
Kortsiktig gjeld	390 827	396 607	413 174	408 005	384 501
Langsiktig gjeld	1 482 281	1 688 674	1 664 265	2 056 579	2 200 292
Gjeld i alt	1 873 108	2 085 281	2 077 439	2 464 584	2 584 793
Endring i året, kroner	66 730	42 764	122 956	145 942	6 866
Egenkapital	2 155 209	2 225 995	2 526 523	2 745 259	2 943 045
Egenkapitalprosent	54	52	55	53	53
Endring i året (sparing)	54 067	133 509	199 807	69 451	65 689
Arbeidskapital	497 298	587 526	819 274	822 627	785 673
Endring i året	106 998	128 953	123 451	19 682	-13 084
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Fylkestall for Akershus, alle driftsformer

Tabell 10a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	32	32	33	31	30
Brukers alder	52	52	53	52	50
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	395,2	340,4	308,2	344,8	365,2
Grovfôr, daa	74,6	75,8	85,5	82,3	90,3
Annet areal, daa	14,6	3,5	6,8	5,2	2,4
Jordbruksareal, daa	484,4	419,8	400,5	432,3	457,9
- herav leid areal, daa	127,3	100,7	102,3	102,7	108,6
Korn, FEm pr daa ¹⁾	362	420	438	327	388
Grovfôr, FEm pr daa	375	402	376	370	366
Jordbruksareal, FEm pr daa	366	416	426	336	385
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	5,2	5,1	5,7	5,0	5,2
Kumelk, liter omsatt	34693	35 356	38 379	34 802	34 887
Melkekvote	35485	36 242	41 233	37 301	39 966
Produsert melk pr årsku, kg	7521	7 681	7 389	7 604	7 389
Storfekjøtt, kg omsatt	1625	1 255	1 713	1 445	1 574
Antall avlsgriser/smågriskull fra 2007	4,4	10,7	9,8	11,8	10,2
Salgbare smågriser	99	108	93	104	104
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	4955	2 365	2 240	3 090	3 636
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1490	1 379	1 327	1 325	1 346
Ektefelle	349	354	357	295	328
Barn under 17 år	10	8	6	13	3
Sum familie	1 849	1 741	1 690	1 633	1 677
Leid arbeid, betalt	470	327	361	413	403
Leid arbeid, ubetalt	86	120	92	102	120
Sum timer i jordbruket	2 405	2 188	2 143	2 148	2 200
Sum timer i skogbruket	38	40	27	19	20
Sum timer i tilleggsnæring	360	291	225	194	228
Familiens arbeid på nyanlegg	34	33	6	33	10
Familiens arb. i annen virksomhet	1499	1 554	1 708	1 695	1 626
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,74	1,77	1,86	2,02	2,04
Havre, kr pr kg	1,59	1,61	1,78	1,87	1,95
Hvete, kr pr kg	2,01	1,98	2,00	2,13	2,17
Kumelk, kr pr l	3,59	3,93	4,21	4,34	4,76
Kukjøtt, kr pr kg	29,65	31,01	33,64	35,40	34,24
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,54	37,47	39,27	41,72	41,95
Smågris for salg, kr pr stk.	667	832	932	842	884
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,08	22,64	23,24	23,23	23,30

Tabell 10b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	-3 301	-1 998	55 625	93 916	20 047
Driftsbygninger	33 100	-5 593	6 819	206 621	-27 382
Maskiner og redskap	17 437	35 991	-13 346	33 212	14 167
Melkekvote (ku og geit)	1 493	0	4 400	2 192	1 339
Sum nettoinvesteringer	48 729	28 400	53 498	335 941	8 171

1)Inkl. nyttet halm

Fylkestall for Akershus, alle driftsformer

Tabell 10c. Produksjonsinntekter per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	267 154	281 471	278 329	259 419	322 009
Andre planteprodukter	89741	22 821	22 215	18 184	22 394
Planteprodukter i alt	356 895	304 293	300 544	277 603	344 403
Storfe, melk	124 407	138 989	161 676	151 040	165 953
Storfe, livdyr	11 780	12 691	21 982	15 722	7 662
Kuslakt	24 690	23 752	26 981	24 113	25 943
Annet storfeslakt	29 719	27 910	35 350	43 301	40 367
Smågriser	47 351	55 867	56 425	51 111	41 730
Slaktegriser	85 801	55 535	57 713	62 788	92 945
Avlsgriser	23 203	25 524	19 159	27 713	12 695
Fjørfe, egg og slakt	25 535	68 827	57 916	59 178	108 684
Andre inntekter, husdyrholdet	937	172	172	55	867
Husdyrprodukt i alt	373 423	409 267	437 374	435 021	496 846
Arealtilskudd, grovfôr	6 392	6 593	7 666	7 191	6 942
Arealtilskudd, korn	53 343	47 680	47 659	53 247	55 153
Kulturlandskaptilskudd	87 472	80 842	80 274	82 683	84 074
Produksjonstillegg, husdyr	30 268	31 667	33 913	34 352	35 104
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	17 916	18 914	25 452	25 153	28 562
Refunderede avløserutgifter	21 448	16 725	26 463	23 155	22 761
Andre tilskudd	28015	27 576	36 842	35 245	41 356
Bunnfradrag	-5000	-5 000	-4 000	-3 032	-3 000
Tilskudd i alt	239 854	224 997	254 269	257 994	270 952
Leieinntekter, traktor og redskap	22633	14 616	15 352	17 261	22 992
Andre inntekter	7656	10 085	6 641	10 343	12 668
Produksjonsinntekter i alt	1 000 461	963 258	1 014 180	998 222	1 147 861

Tabell 10d. Kostnader per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	126 082	123 472	133 565	163 917	177 032
Andre førkostnader inkl. beiteleie	3 343	1 535	6 898	2 303	4 443
Såvarer	36 377	26 045	26 843	37 308	39 081
Handelsgjødsel og kalk	57 204	53 393	48 634	82 642	68 577
Plantevernmidler	20 458	20 651	17 745	20 498	20 962
Konserveringsmidler	2 792	922	1 496	1 847	2 787
Andre forbruksartikler m.v.	39 467	35 891	43 032	43 741	39 398
Kjøp av dyr	38872	17 933	17 742	33 968	23 140
Sum variable kostnader	324 595	279 843	295 955	386 224	375 420
Leid arbeid	65 530	50 256	59 073	63 211	65 695
Drivstoff	30 255	28 435	34 078	27 036	38 295
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	9 211	7 276	11 167	10 952	24 034
Vedl.h. driftsbygninger	26 222	26 466	28 072	30 744	29 716
Vedl.h. traktor og maskiner	57 068	50 080	53 990	48 213	54 331
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 281	2 489	2 058	1 817	1 310
Avskr. driftsbygninger	55 928	51 309	52 300	62 621	65 428
Avskr. traktor og maskiner	60 953	59 076	53 154	63 801	66 783
Maskinleie	66 144	51 746	49 177	35 184	41 304
Andre faste kostnader	125686	118 879	130 312	130 979	145 466
Sum faste kostnader	500 278	446 012	473 381	474 558	532 362
Kostnader i alt	824 873	725 855	769 336	860 782	907 782
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,09	1,12	1,17	1,18	1,10
Netto mekaniseringskostnader pr daa	397	467	499	395	423

Fylkestall for Akershus, alle driftsformer

Tabell 10e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	175 588	237 403	244 844	137 440	240 079
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	82305	100 828	122 411	73 728	81 623
Familiens arbeidsfortjeneste	93 283	136 575	122 433	63 712	158 456
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	88 944	135 435	126 761	67 751	162 689
Lønnsevne	158 813	186 831	181 506	126 923	224 151
Lønnsevne pr. time	66,03	85,40	84,70	59,09	101,89
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	160 210	206 786	217 435	139 203	222 124
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	136 643	193 322	200 322	105 120	204 488
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	175 588	237 403	244 844	137 440	240 079
Driftsoverskudd, skogbruk	43891	23 215	36 141	18 256	20 050
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	138540	205 456	81 477	72 413	73 952
Driftsoverskudd, andre næringer	30430	57 808	30 898	75 602	72 567
Lønnsinntekt	304426	364 163	392 501	398 831	421 564
Pensjoner og sykepenger	14754	36 858	27 221	31 975	27 715
Gevinst/utbytte verdipapir	3275	1 223	14 048	21 406	43 301
Årlige erstatninger og lignende	13977	7 078	2 565	5 413	6 983
Familiens arbeid på nyanlegg	5095	4 991	906	5 476	1 645
Renteinntekter	7289	33 815	31 524	12 812	9 049
- Renteutgifter	63899	89 462	111 735	76 202	81 724
- Kårutgifter	8035	8 281	7 068	6 044	6 295
Nettoinntekt	665 331	874 268	743 322	697 378	828 886
Privatforbruk ekskl. skatt	451083	463 914	526 751	539 803	509 364
Betalte skatter	221634	204 991	264 850	219 731	227 158

Tabell 10f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	326 645	454 331	456 959	500 012	371 446
Andre krav	214 621	236 125	173 618	243 679	241 182
Omløpsmidler, jordbruk	248 532	246 567	272 229	277 527	327 396
Omløpsmidler, andre næringer	368 021	396 082	373 723	206 426	743 716
Omløpsmidler i alt	1 157	1 333 104	1 276 529	1 227 644	1 683 740
Anleggsmidler, jordbruk	1 826	1 810 701	1 808 353	2 336 532	2 417 022
Anleggsmidler, skogbruk	326 811	327 992	305 766	354 628	359 090
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	238 637	230 885	315 423	335 186	394 637
Anleggsmidler, andre næringer	15 623	21 014	25 396	33 149	38 847
Privat hovedbygninger	763 067	699 489	673 767	806 593	875 958
Privat, annet	361095	362 991	383 356	418 238	390 590
Anleggsmidler i alt	3 531	3 453 073	3 512 061	4 284 326	4 476 144
Eiendeler i alt	4 689	4 786 177	4 788 590	5 511 970	6 159 884
Eiendeler i jordbruket	2 075	2 057 268	2 080 582	2 614 059	2 744 418
Kortsiktig gjeld	344 549	290 144	274 603	360 506	335 158
Langsiktig gjeld	1603701	1 464 889	1 585 372	1 987 945	2 105 716
Gjeld i alt	1 948	1 755 034	1 859 975	2 348 451	2 440 874
Endring i året, kroner	194425	-53 764	101 824	402 575	4 756
Egenkapital	2 741	3 031 143	2 928 615	3 163 519	3 719 010
Egenkapitalprosent	58	63	61	57	60
Endring i året (sparing)	13767	343 565	37 211	145 075	608 062
Arbeidskapital	813 270	1 042 960	1 001 926	867 138	1 348 582
Endring i året	-5331	238 406	-34 288	-75 452	478 789
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Fylkestall for Hedmark, alle driftsformer

Tabell 11a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	78	78	75	70	73
Brukers alder	48	48	49	49	49
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	127,0	123,1	121,1	134,9	140,2
Grovfôr, daa	157,8	169,8	187,3	194,5	190,8
Annet areal, daa	11,3	10,6	9,1	8,4	12,8
Jordbruksareal, daa	296,1	303,5	317,5	337,8	343,8
- herav leid areal, daa	84,1	85,7	98,4	110,5	106,5
Korn, FEm pr daa ¹⁾	409	457	504	376	432
Grovfôr, FEm pr daa	349	348	354	356	324
Jordbruksareal, FEm pr daa	385	398	417	367	378
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	8,0	8,2	8,8	8,2	7,6
Kumelk, liter omsatt	47 943	50 023	54 651	51 858	48 112
Melkevøte	49 284	49 949	59 315	54 662	50 959
Produsert melk pr årsku, kg	6 728	6 763	6 994	7 079	7 053
Storfekjøtt, kg omsatt	2 537	2 399	2 629	2 583	2 478
Antall avlsgriser/smågriskull fra 2007	3,7	8,9	9,0	10,0	12,6
Salgbare smågriser	89	90	96	95	139
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	3 677	2 985	3 335	3 650	3 621
Antall vinterfôra sauer (vfs)	20	23	24	24	23
Kg kjøtt pr vfs	30	26	28	27	27
Ull, kg omsatt pr vfs	5,0	5,6	4,0	5,3	4,2
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1749	1 742	1 725	1 688	1 625
Ektefelle	311	328	328	314	296
Barn under 17 år	31	27	41	32	19
Sum familie	2 091	2 097	2 094	2 034	1 940
Leid arbeid, betalt	473	476	498	531	559
Leid arbeid, ubetalt	122	140	165	143	125
Sum timer i jordbruket	2 686	2 713	2 757	2 708	2 624
Sum timer i skogbruket	33	35	27	26	27
Sum timer i tilleggsnæring	105	108	104	99	107
Familiens arbeid på nyanlegg	40	46	39	73	29
Familiens arb. i annen virksomhet	1 519	1 657	1 624	1 794	1 774
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,87	1,91	1,96	2,12	2,21
Havre, kr pr kg	1,54	1,55	1,64	1,93	1,91
Kumelk, kr pr l	3,47	3,78	4,01	4,11	4,42
Kukjøtt, kr pr kg	29,49	31,10	32,74	36,20	35,55
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,22	37,43	40,44	42,20	43,70
Smågris for salg, kr pr stk.	695	864	907	858	892
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,18	22,52	22,66	22,80	23,01
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	29,08	32,44	36,48	36,63	36,19
Ull, kr pr kg	31,53	26,87	32,55	28,69	29,46

Tabell 11b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	8 700	2 101	2 470	746	37 415
Driftsbygninger	25 402	16 839	88 458	72 593	13 008
Maskiner og redskap	17 742	22 894	27 866	51 082	26 729
Melkevøte (ku og geit)	1 386	4 761	15 587	1 118	2 361
Sum nettoinvesteringer	53 230	46 595	134 381	125 539	79 513

1) Inkl. nyttet halm

Fylkestall for Hedmark, alle driftsformer
Tabell 11c. Produksjonsinntekter per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	103 144	119 003	126 075	115 749	129 707
Andre planteprodukter	59 257	60 050	54 651	56 434	72 005
Planteprodukter i alt	162 401	179 053	180 726	172 183	201 712
Storfe, melk	166 573	166 573	219 297	213 079	212 429
Storfe, livdyr	8 771	9 250	16 818	13 067	16 726
Kuslakt	30 032	36 698	40 761	46 637	42 894
Annet storfeslakt	52 742	62 096	66 846	68 988	67 969
Smågriser	47 676	58 907	68 230	61 386	90 551
Slaktegriser	65 927	73 051	72 257	80 391	88 557
Avlsgriser	3 507	4 669	2 522	3 457	8 831
Sauer, livdyr og slakt	22 689	27 565	32 540	32 239	29 113
Ull	3 177	3 903	3 251	4 158	3 288
Fjørfe, egg og slakt	73 976	75 217	90 868	95 540	49 506
Andre inntekter, husdyrholdet	15 078	10 782	503	2 005	31 868
Husdyrprodukt i alt	490 148	528 710	613 893	620 947	641 732
Arealtilskudd, grovfôr	21 953	22 643	24 149	25 884	23 859
Arealtilskudd, korn	13 827	14 322	16 088	15 586	18 253
Kulturlandskapstilskudd	54 213	58 631	61 073	62 001	63 443
Produksjonstillegg, husdyr	54 203	56 570	60 537	68 765	69 583
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	57 573	59 241	67 911	71 145	71 924
Refunderte avløserutgifter	33 804	39 259	43 056	42 998	41 315
Andre tilskudd	23 427	32 029	38 920	46 740	50 518
Bunnfradrag	-5 000	-5 192	-4 107	-3 114	-3 041
Tilskudd i alt	254 000	277 503	307 627	330 005	335 854
Leieinntekter, traktor og redskap	7 117	11 036	10 997	11 443	12 231
Andre inntekter	3 997	3 939	3 387	18 305	5 227
Produksjonsinntekter i alt	917 663	1 000	1 116 630	1 152 883	1 196 756

Tabell 11d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	157 046	144 947	181 314	198 530	209 612
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	8 787	19 602	6 919	3 874	14 633
Såvarer	14 956	16 041	17 195	19 494	20 371
Handelsgjødsel og kalk	35 627	38 072	43 415	58 630	49 752
Plantevernmidler	10 778	10 983	10 667	11 734	12 707
Konserveringsmidler	4 800	4 141	5 219	4 841	4 578
Andre forbruksartikler m.v.	39 733	42 255	45 756	54 009	53 745
Kjøp av dyr	43 827	42 788	59 802	55 732	51 770
Sum variable kostnader	315 554	318	370 287	406 844	417 168
Leid arbeid	67 869	71 180	75 769	82 395	92 440
Drivstoff	24 054	23 304	30 961	28 928	30 530
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 855	6 549	7 090	6 243	9 712
Vedl.h. driftsbygninger	28 733	29 447	29 400	28 759	36 381
Vedl.h. traktor og maskiner	43 991	45 663	48 535	54 033	57 617
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 976	1 918	1 995	2 034	2 211
Avskr. driftsbygninger	47 448	48 187	53 247	56 146	61 668
Avskr. traktor og maskiner	45 235	44 719	46 503	50 600	52 252
Maskinleie	42 206	47 228	49 273	49 273	49 175
Andre faste kostnader	106 307	117 241	132 445	140 679	162 559
Sum faste kostnader	413 674	435	475 218	499 090	554 545
Kostnader i alt	729 228	754 266	845 505	905 934	971 713
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,34	1,37	1,40	1,48	1,47
Netto mekaniseringskostnader pr daa	516	546	585	544	554

Fylkestall for Hedmark, alle driftsformer

Tabell 11e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	188 435	268 422	271 125	246 949	225 043
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	70602	90 958	117 943	63 927	70 153
Familiens arbeidsfortjeneste	117 833	177 464	153 182	183 022	154 890
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	98 239	146 345	125 099	155 111	138 388
Lønnsevne	185 702	248 644	228 951	265 417	247 330
Lønnsevne pr. time	69,14	91,65	83,04	98,01	94,26
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	153 595	200 451	193 828	193 405	187 886
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	129 840	184 359	174 676	170 750	156 156
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	188 435	268 422	271 125	246 949	225 043
Driftsoverskudd, skogbruk	25 652	43 461	21 992	15 712	38 854
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	17 545	21 889	22 768	29 558	25 615
Driftsoverskudd, andre næringer	16 491	20 721	29 720	26 855	24 706
Lønnsinntekt	296 685	326 988	342 088	397 554	419 146
Pensjoner og sykepenger	26 375	32 810	34 312	26 885	34 339
Gevinst/utbytte verdipapir	3 512	7 337	5 041	3 397	11 044
Årlige erstatninger og lignende	1 381	2 435	2 689	1 350	1 756
Familiens arbeid på nyanlegg	5 543	6 745	6 002	11 375	4 624
Renteinntekter	8 265	15 561	26 711	13 058	12 864
- Renteutgifter	51 431	73 430	101 766	75 274	83 236
- Kårutgifter	10 744	13 440	11 136	11 073	10 739
Nettoinntekt	527 709	659 499	649 546	686 346	704 016
Privatforbruk ekskl. skatt	361 122	419 210	436 492	467 261	455 655
Betalte skatter	143 719	147 918	167 593	201 292	192 943

Tabell 11f. Balanse og arbeidskapital 31.12

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	456 486	427 554	469 616	490 495	502 819
Andre krav	119 723	138 591	222 530	192 623	203 959
Omløpsmidler, jordbruk	223 038	239 655	253 323	253 223	279 758
Omløpsmidler, andre næringer	75 824	127 465	134 225	116 176	139 586
Omløpsmidler i alt	875 071	933 265	1 079 694	1 052 517	1 126 122
Anleggsmidler, jordbruk	1 563 810	1 624 141	1 801 525	1 943 561	2 108 426
Anleggsmidler, skogbruk	174 231	210 381	190 961	202 801	263 057
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	67 495	1 665	116 102	86 382	78 360
Anleggsmidler, andre næringer	18 440	966	36 272	51 960	45 452
Privat hovedbygninger	554 008	608 604	617 644	581 891	622 960
Privat, annet	186 333	189 213	183 317	209 886	215 007
Anleggsmidler i alt	2 564 317	2 634 971	2 945 821	3 076 481	3 333 262
Eiendeler i alt	3 439 388	3 568 236	4 025 515	4 128 998	4 459 384
Eiendeler i jordbruket	1 786 848	1 863 797	2 054 848	2 196 784	2 388 184
Kortsiktig gjeld	309 177	316 274	377 839	381 167	392 370
Langsiktig gjeld	1 146 033	1 198 113	1 462 827	1 407 975	1 696 788
Gjeld i alt	1 455 210	1 514 386	1 840 666	1 789 142	2 089 158
Endring i året, kroner	109 426	1 273 496	215 911	111 617	59 814
Egenkapital	1 984 178	2 053 849	2 184 849	2 339 856	2 370 226
Egenkapitalprosent	58	58	54	57	53
Endring i året (sparing)	56 219	126 087	79 985	53 771	115 485
Arbeidskapital	565 894	616 991	701 855	671 350	733 752
Endring i året	9 852	59 474	66 277	-29 222	91 739
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Fylkestall for Oppland, alle driftsformer

Tabell 12a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	70	67	61	59	57
Brukers alder	49	50	50	51	51
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	45,8	44,5	49,6	55,3	61,4
Grovfôr, daa	198,1	218,0	220,2	219,9	224,2
Annet areal, daa	5,2	5,1	2,5	3,0	4,1
Jordbruksareal, daa	249,1	267,6	272,3	278,2	289,7
- herav leid areal, daa	69,6	81,9	90,6	88,4	95,2
Korn, FEm pr daa ¹⁾	287	397	428	349	360
Grovfôr, FEm pr daa	312	322	335	338	340
Jordbruksareal, FEm pr daa	310	337	354	341	346
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	8,6	9,0	9,2	8,9	9,5
Kumelk, liter omsatt	48 485	52 752	55 801	54 763	58 127
Melkekvote	49 785	52 204	59 480	54 887	59 267
Produsert melk pr årsku, kg	6 431	6 547	6 719	6 790	6 872
Storfekjøtt, kg omsatt	3 923	3 539	3 565	4 313	4 580
Antall avlsgriser/smågriskull fra 2007	0,2	0,4	0,0	0,0	0,0
Salgbare smågriser	4	4	5	0	1
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	532	570	251	13	43
Antall vinterfôra sauer (vfs)	23	23	22	22	22
Kg kjøtt pr vfs	30	32	31	33	30
Ull, kg omsatt pr vfs	4,6	4,9	5,3	6,0	5,0
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1943	1 911	1 826	1 789	1 846
Ektefelle	360	324	358	311	310
Barn under 17 år	38	32	15	16	11
Sum familie	2 341	2 268	2 199	2 116	2 167
Leid arbeid, betalt	380	462	471	525	527
Leid arbeid, ubetalt	132	129	141	130	134
Sum timer i jordbruket	2 853	2 859	2 811	2 771	2 828
Sum timer i skogbruket	22	25	34	27	22
Sum timer i tilleggsnæring	140	160	133	97	114
Familiens arbeid på nyanlegg	16	6	14	40	22
Familiens arb. i annen virksomhet	1207	1 345	1 418	1 458	1 491
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,77	1,79	1,93	1,91	1,93
Kumelk, kr pr l	3,50	3,81	3,96	4,14	4,48
Kukjøtt, kr pr kg	29,34	31,62	33,25	35,76	36,07
Annet storfekjøtt, kr pr kg	36,52	37,10	41,44	43,26	43,81
Smågris for salg, kr pr stk.	605	685	836		
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,10	21,96	22,37	21,78	23,04
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	30,48	36,47	40,18	38,71	40,73
Ull, kr pr kg	33,14	33,94	31,26	29,56	26,46

Tabell 12b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	7 560	-286	334	2 912	7 176
Driftsbygninger	5 123	30 556	-8 954	71 079	30 731
Maskiner og redskap	25 752	13 720	14 686	35 723	43 432
Melkekvote (ku og geit)	4 863	2 055	8 967	2 803	2 097
Sum nettoinvesteringer	43 298	46 045	15 033	112 517	83 436

1) Inkl. nyttet halm

Fylkestall for Oppland, alle driftsformer
Tabell 12c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	21 692	31 749	42 040	40 303	44 743
Andre planteprodukter	29 483	31 482	39 090	32 742	35 991
Planteprodukter i alt	51 175	63 231	81 130	73 045	80 734
Storfe, melk	169 922	200 840	221 212	226 595	260 425
Storfe, livdyr	15 344	10 852	22 272	24 242	19 646
Kuslakt	40 329	46 866	52 070	59 880	54 866
Annet storfeslakt	85 489	99 574	98 844	121 705	148 464
Smågriser	545	-281	1 018	0	0
Slaktegriser	10 583	12 600	5 257	284	992
Avlsgriser	260	604	606	-32	35
Sauer, livdyr og slakt	24 775	30 111	32 638	32 030	31 257
Ull	3 307	3 757	4 034	3 675	2 519
Fjørfe, egg og slakt	15 902	20 294	21 916	24 835	40 969
Andre inntekter, husdyrholdet	5 458	3 395	3 255	3 163	6 598
Husdyrprodukt i alt	371 914	428 612	463 122	496 377	565 771
Arealtilskudd, grovfôr	26 778	28 149	28 708	29 022	29 684
Arealtilskudd, korn	7 803	8 557	9 161	10 217	10 506
Kulturlandskapstilskudd	44 213	51 083	53 085	50 971	49 744
Produksjonstillegg, husdyr	66 377	66 827	70 617	81 809	88 384
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	71 516	71 887	79 095	88 734	100 451
Refunderte avlserutgifter	44 072	46 284	47 155	47 375	54 688
Andre tilskudd	20 812	31 780	33 745	36 308	46 456
Bunnfradrag	-5 071	-5 104	-4 131	-3 220	-3 263
Tilskudd i alt	276 500	299 462	317 435	341 216	376 650
Leieinntekter, traktor og redskap	12 961	17 852	16 733	14 973	19 156
Andre inntekter	13 835	8 259	4 903	5 823	4 433
Produksjonsinntekter i alt	726 385	817 415	883 323	931 434	1 046 744

Tabell 12d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	101 750	103 494	118 209	128 483	148 445
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	14 765	18 926	17 263	18 763	23 620
Såvarer	8 985	10 256	10 184	11 178	11 479
Handelsgjødsel og kalk	24 921	28 946	35 901	45 943	35 409
Plantevernmidler	3 041	3 083	2 823	3 490	3 703
Konserveringsmidler	3 731	5 152	5 506	4 482	2 706
Andre forbruksartikler m.v.	36 662	40 183	40 815	49 343	49 341
Kjøp av dyr	20 486	26 362	23 631	43 280	51 148
Sum variable kostnader	214 341	236 400	254 332	304 962	325 851
Leid arbeid	56 401	68 500	70 467	79 138	81 100
Drivstoff	19 204	18 534	26 930	21 686	26 358
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 979	6 880	6 354	7 797	8 405
Vedl.h. driftsbygninger	25 566	27 305	25 640	25 329	32 201
Vedl.h. traktor og maskiner	35 088	42 004	38 758	44 947	52 975
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 495	1 465	1 486	1 647	1 602
Avskr. driftsbygninger	30 998	33 364	34 188	37 031	40 452
Avskr. traktor og maskiner	37 206	37 219	41 028	39 991	46 361
Maskinleie	26 909	38 568	40 669	42 513	42 564
Andre faste kostnader	84 419	87 689	100 073	99 480	113 618
Sum faste kostnader	323 265	361 528	385 593	399 559	445 636
Kostnader i alt	537 606	597 928	639 925	704 521	771 487
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,51	1,48	1,56	1,52	1,57
Netto mekaniseringskostnader pr daa	468	499	551	520	542

Fylkestall for Oppland, alle driftsformer

Tabell 12e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	188 779	219 487	243 398	226 913	275 257
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	47 638	64 008	81 697	43 438	48 441
Familiens arbeidsfortjeneste	141 141	155 479	161 701	183 475	226 816
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	105 299	119 709	127 495	150 717	181 867
Lønnsevne	197 542	223 979	232 168	262 613	307 916
Lønnsevne pr. time	69,24	78,35	82,59	94,77	108,88
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	148 924	172 137	188 122	189 812	221 023
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	129 729	152 612	170 428	169 172	206 616
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	188 779	219 487	243 398	226 913	275 257
Driftsoverskudd, skogbruk	19 058	24 914	30 728	13 464	30 692
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	27 626	35 079	57 189	53 901	47 156
Driftsoverskudd, andre næringer	31 066	45 122	40 050	51 797	58 259
Lønnsinntekt	213 342	236 898	256 748	275 143	290 004
Pensjoner og sykepenger	39 827	39 150	53 607	58 647	58 656
Gevinst/utbytte verdipapir	9 287	15 384	5 802	-18 570	1 399
Årlige erstatninger og lignende	3 939	2 858	5 023	4 777	4 252
Familiens arbeid på nyanlegg	2 329	1 093	2 129	6 264	5 143
Renteinntekter	10 029	18 357	27 783	17 012	17 158
- Renteutgifter	27 889	41 547	55 621	43 534	44 920
- Kårutgifter	5 899	6 201	7 707	8 549	8 608
Nettoinntekt	511 494	590 594	659 129	637 265	734 448
Privatforbruk ekskl. skatt	365 005	367 238	382 803	409 466	428 852
Betalte skatter	137 489	137 566	170 176	185 842	183 972

Tabell 12f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	474 781	446 752	586 787	585 071	655 727
Andre krav	136 592	192 435	219 601	298 696	324 370
Omløpsmidler, jordbruk	120 815	134 913	171 794	162 380	181 000
Omløpsmidler, andre næringer	128 670	169 520	205 628	400 253	387 445
Omløpsmidler i alt	860 858	943 620	1 183 810	1 446 400	1 548 542
Anleggsmidler, jordbruk	1 086 872	1 182 624	1 220 551	1 339 999	1 484 435
Anleggsmidler, skogbruk	106 931	118 796	118 930	121 379	144 024
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	61 477	77 997	80 663	74 425	82 596
Anleggsmidler, andre næringer	33 792	39 875	82 667	81 491	114 088
Privat hovedbygninger	436 387	432 233	431 627	433 172	434 840
Privat, annet	150 722	159 356	176 354	177 368	190 192
Anleggsmidler i alt	1 876 181	2 010 880	2 110 792	2 227 834	2 450 175
Eiendeler i alt	2 737 039	2 954 500	3 294 602	3 674 234	3 998 717
Eiendeler i jordbruket	1 207 687	1 317 538	1 392 345	1 502 379	1 665 435
Kortsiktig gjeld	201 957	229 578	251 497	265 708	298 042
Langsiktig gjeld	724 418	742 351	834 813	859 043	892 055
Gjeld i alt	926 375	971 929	1 086 310	1 124 751	1 190 097
Endring i året, kroner	27749	-112 240	73 931	82 819	-2 177
Egenkapital	1 810 664	1 982 571	2 208 292	2 549 483	2 808 620
Egenkapitalprosent	66	67	67	69	70
Endring i året (sparing)	47 005	139 553	185 205	74 220	74 220
Arbeidskapital	658 901	714 042	932 313	1 180 692	1 250 500
Endring i året	49 265	182 677	164 949	45 799	40 670
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Fylkestall for Buskerud, alle driftsformer

Tabell 13a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	55	55	54	51	47
Brukers alder	50	50	51	50	51
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	123,1	128,1	124,6	147,9	163,5
Grovfôr, daa	143,0	142,0	145,4	139,2	139,7
Annet areal, daa	10,6	10,0	12,9	17,8	19,0
Jordbruksareal, daa	276,7	280,0	282,9	304,9	322,2
- herav leid areal, daa	85,4	89,2	95,5	103,4	102,9
Korn, Fem pr daa ¹⁾	275	324	357	276	367
Grovfôr, Fem pr daa	301	307	290	331	305
Jordbruksareal, Fem pr daa	288	306	319	302	337
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	5,9	5,5	5,2	5,4	4,4
Kumelk, liter omsatt	35 750	34 120	33 462	34 294	30 185
Melkekvote	37 967	36 705	36 741	37 477	29 913
Produsert melk pr årsku, kg	6 678	6 764	7 008	6 983	7 436
Storfekjøtt, kg omsatt	2 420	2 068	2 437	2 252	2 489
Antall avlsgriser /grisekull fra 2007	0,9	2,0	2,0	2,0	2,0
Salgbare smågriser	16	21	23	25	24
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	175	105	103	169	249
Antall vinterfôra sauer (vfs)	15	11	13	12	13
Kg kjøtt pr vfs	35	34	35	34	39
Ull, kg omsatt pr vfs	5,8	7,0	5,2	4,5	5,8
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 622	1 560	1 484	1 465	1 367
Ektefelle	309	310	349	269	356
Barn under 17 år	3	3	2	6	6
Sum familie	1 934	1 872	1 835	1 740	1 729
Leid arbeid, betalt	414	418	656	725	730
Leid arbeid, ubetalt	55	61	57	89	31
Sum timer i jordbruket	2 403	2 352	2 548	2 554	2 490
Sum timer i skogbruket	54	67	62	54	39
Sum timer i tilleggsnæring	125	128	141	168	156
Familiens arbeid på nyanlegg	40	36	57	36	29
Familiens arb. i annen virksomhet	1 369	1 506	1 457	1 549	1 572
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,78	1,71	1,78	1,91	1,90
Havre, kr pr kg	1,53	1,60	1,62	1,80	1,74
Hvete, kr pr kg	1,98	2,01	2,04	2,24	2,12
Kumelk, kr pr l	3,50	3,75	3,95	4,06	4,41
Kukjøtt, kr pr kg	29,65	31,50	33,76	35,81	35,73
Annet storfekjøtt, kr pr kg	36,28	40,79	42,43	44,80	46,72
Smågris for salg, kr pr stk.	637	800	893	809	836
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	18,95	20,65	22,17	21,00	23,29
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	29,82	34,42	37,54	41,68	40,24
Ull, kr pr kg	34,13	36,73	33,55	34,41	29,73

Tabell 13b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	3 445	7 605	2 833	21 157	8 685
Driftsbygninger	6 031	-9 293	55 874	43 128	61 915
Maskiner og redskap	1 633	648	54 975	16 090	33 218
Melkekvote (ku og geit)	1 482	1 903	2 932	3 419	-2 704
Sum nettoinvesteringer	12 591	863	116 614	83 794	101 114

1) Inkl. nyttet halmavling

Fylkestall for Buskerud, alle driftsformer
Tabell 13c. Produksjonsinntekter pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	62 841	76 213	89 786	92 785	125 168
Andre planteprodukter	32 925	45 289	150 734	169 497	157 454
Planteprodukter i alt	95 766	121 502	240 520	262 282	282 622
Storfe, melk	125 150	127 864	132 010	139 335	133 149
Storfe, livdyr	7 510	10 061	12 715	10 451	14 908
Kuslakt	30 491	30 172	32 827	34 338	32 134
Annet storfeslakt	49 132	57 666	61 615	66 295	75 515
Smågriser	8 750	16 571	21 619	18 357	19 106
Slaktegriser	3 125	2 162	2 364	4 882	4 472
Avlsgriser	2 165	1 989	2 194	1 964	2 240
Sauer, livdyr og slakt	17 195	15 574	19 627	16 434	20 778
Ull	2 958	2 901	2 293	1 893	2 017
Fjørfe, egg og slakt	41 588	39 101	46 078	87 125	99 902
Andre inntekter, husdyrholdet	5 485	6 131	7 451	8 087	11 800
Husdyrprodukt i alt	293 549	310 192	340 793	389 161	416 021
Arealtilskudd grovfôr	18 347	17 968	18 068	16 656	16 091
Arealtilskudd, korn	18 633	19 674	19 306	22 305	25 396
Kulturlandskapstilskudd	49 751	54 725	54 826	54 933	59 150
Produksjonstillegg, husdyr	47 849	46 744	46 684	51 155	55 034
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	46 187	44 832	50 867	48 066	51 867
Refunderte avlserutgifter	25 609	23 862	29 048	32 128	31 733
Andre tilskudd	25 442	24 637	28 784	29 453	32 490
Bunnfradag	-5 000	-5 209	-4 000	-3 020	-3 000
Tilskudd i alt	226 818	227 233	243 583	251 676	268 761
Leieinntekter, traktor og redskap	12 889	14 301	16 907	26 204	21 458
Andre inntekter	8 178	8 380	4 401	7 185	18 407
Produksjonsinntekter i alt	637 200	681 609	846 204	936 508	1 007 269

Tabell 13d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	85 233	84 822	94 873	134 913	137 897
Andre fôrkostnader inkl. beiteleie	13 729	13 943	14 277	8 891	17 124
Såvarer	13 651	13 356	17 653	23 092	26 883
Handelsgjødsel og kalk	29 062	33 634	39 931	63 536	47 533
Plantevernmidler	7 891	8 716	9 975	10 756	11 677
Konserveringsmidler	2 016	3 326	5 015	4 290	1 528
Andre forbruksartikler m.v.	25 599	29 209	42 601	46 688	47 167
Kjøp av dyr	16 353	23 638	27 274	24 220	29 830
Sum variable kostnader	193 534	210 643	251 599	316 386	319 639
Leid arbeid	52 623	57 151	93 519	112 420	110 620
Drivstoff	17 819	19 938	29 197	26 100	31 908
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	7 780	8 471	11 919	7 666	6 379
Vedl.h. driftsbygninger	18 007	16 920	26 980	23 656	29 281
Vedl.h. traktor og maskiner	39 648	41 916	51 490	58 062	56 832
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	1 939	1 867	1 946	1 813	1 806
Avskr. driftsbygninger	29 419	29 008	30 858	41 001	46 564
Avskr. traktor og maskiner	38 267	41 444	47 344	50 666	56 594
Maskinleie	20 701	29 060	30 054	31 446	36 249
Andre faste kostnader	86 579	81 965	95 446	108 487	117 071
Sum faste kostnader	312 782	327 740	418 753	461 317	493 304
Kostnader i alt	506 316	538 383	670 352	777 703	812 943
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,45	1,54	1,92	1,66	1,61
Netto mekaniseringskostnader pr daa	419	481	614	502	542

Fylkestall for Buskerud, alle driftsformer

Tabell 13e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	130 884	143 226	175 852	158 805	194 326
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	52 581	67 792	87 556	52 732	57 806
Familiens arbeidsfortjeneste	78 303	75 434	88 296	106 073	136 520
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	72 634	71 971	86 103	107 001	143 113
Lønnsevne	130 926	132 585	181 815	218 493	247 140
Lønnsevne pr. time	54,48	56,38	71,36	85,55	99,25
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	127 487	138 580	176 331	180 064	207 686
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	105 210	114 008	146 273	138 037	177 865
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	130 884	143 226	175 852	158 805	194 326
Driftsoverskudd, skogbruk	39 818	54 293	46 419	20 252	57 805
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	26 753	32 181	130 826	43 520	41 157
Driftsoverskudd, andre næringer	22 673	26 787	27 994	29 932	54 837
Lønnsinntekt	268 600	315 623	338 493	382 098	387 361
Pensjoner og sykepenger	43 283	24 337	34 866	31 432	25 686
Gevinst/utbytte verdipapir	7 782	33 875	31 293	13 643	54 558
Årlige erstatninger og lignende	4 279	4 507	11 219	4 203	4 482
Familiens arbeid på nyanlegg	6 380	5 471	8 978	5 818	8 191
Renteinntekter	8 560	17 778	20 177	10 105	14 324
- Renteutgifter	35 285	48 968	59 420	44 822	50 283
- Kårutgifter	7 411	7 304	7 435	7 985	7 865
Nettoinntekt	516 316	601 806	759 262	647 001	784 579
Privatforbruk ekskl. skatt	353 120	385 912	462 131	406 967	491 628
Betalte skatter	164 475	156 961	170 558	183 407	199 649

Tabell 13f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	427 631	428 729	524 194	515 595	624 600
Andre krav	169 694	169 903	258 917	303 166	360 568
Omløpsmidler, jordbruk	91 782	98 663	120 999	133 643	133 792
Omløpsmidler, andre næringer	149 914	196 497	204 987	217 528	188 920
Omløpsmidler i alt	839 021	893 791	1 109 097	1 169 932	1 307 880
Anleggsmidler, jordbruk	1 226 299	1 266 405	1 403 882	1 666 104	1 838 129
Anleggsmidler, skogbruk	263 943	282 772	272 117	318 669	328 742
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	128 402	133 799	126 387	150 684	202 365
Anleggsmidler, andre næringer	96 083	97 195	132 780	138 538	111 615
Privat hovedbygninger	599 461	648 209	654 734	677 151	678 679
Privat, annet	177046	201 411	198 165	188 797	206 938
Anleggsmidler i alt	2 491 234	2 629 791	2 788 065	3 139 943	3 366 468
Eiendeler i alt	3 330 255	3 523 582	3 897 162	4 309 875	4 674 348
Eiendeler i jordbruket	1 318 081	1 365 068	1 524 881	1 799 747	1 971 921
Kortsiktig gjeld	176 044	148 508	253 944	214 249	245 479
Langsiktig gjeld	1121790	1 181 102	1 078 783	1 255 713	1 324 383
Gjeld i alt	1 297 834	1 329 611	1 332 727	1 469 962	1 569 862
Endring i året, kroner	102067	12 887	27 683	50 742	85 971
Egenkapital	2 032 421	2 193 972	2 564 435	2 839 913	3 104 486
Egenkapitalprosent	61	62	66	66	66
Endring i året (sparing)	132 910	140 147	218 522	117 419	174 699
Arbeidskapital	662 977	745 283	855 153	955 683	1 062 401
Endring i året	59304	123 056	27 218	55 971	60 099
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Fylkestall for Vestfold, alle driftsformer

Tabell 14a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	38	37	34	38	39
Brukers alder	47	48	48	47	48
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	237,0	254,4	250,0	263,3	261,3
Grovfôr, daa	53,2	57,1	55,0	55,1	52,7
Annet areal, daa	34,9	33,7	45,7	45,4	41,4
Jordbruksareal, daa	325,1	345,1	350,7	363,8	355,4
- herav leid areal, daa	138,1	155,5	156,3	157,3	132,6
Korn, FEm pr daa ¹⁾	368,0	408	487	371	474
Grovfôr, FEm pr daa	417,0	373	384	395	406
Jordbruksareal, FEm pr daa	372,0	386	456	361	430
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	4,2	4,5	4,4	4,1	4,0
Kumelk, liter omsatt	27212	29 886	29 948	27 679	27 244
Melkekvote	27270	29 163	28 497	26 909	26 953
Produsert melk pr årsku, kg	7380	7 461	7 688	7 779	7 667
Storfekjøtt, kg omsatt	1082	1 117	1 185	1 024	1 096
Antall avlsgriser/smågriskull fra 2007	6,0	11	13	14	17
Salgbare smågriser	120	106	130	151	176
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	15503	14 503	14 874	13 166	15 546
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1440	1 409	1 494	1 460	1 404
Ektefelle	283	245	242	236	279
Barn under 17 år		9	1	3	1
Sum familie	1 723	1 663	1 737	1 699	1 684
Leid arbeid, betalt	372	351	388	857	889
Leid arbeid, ubetalt	9	31	52	39	29
Sum timer i jordbruket	2 104	2 045	2 177	2 595	2 602
Sum timer i skogbruket	85	95	77	68	67
Sum timer i tilleggsnæring	167	179	195	189	146
Familiens arbeid på nyanlegg	65	18	0	23	5
Familiens arb. i annen virksomhet	1 568	1 657	1 577	1 542	1 588
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,76	1,75	1,86	2,02	2,05
Havre, kr pr kg	1,55	1,69	1,70	1,86	1,90
Hvete, kr pr kg	2,09	2,04	2,03	2,18	2,23
Kumelk, kr pr l	3,65	3,94	4,09	4,11	4,46
Kukjøtt, kr pr kg	29,86	34,65	33,42	35,80	36,06
Annet storfekjøtt, kr pr kg	36,54	37,23	39,41	42,05	41,78
Smågris for salg, kr pr stk.	655	822	846	802	867
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	20,90	21,59	22,68	22,86	22,93

Tabell 14b. Nettoinvesteringer

År	2 006	2 007	2 008	2 009	2 010
Jord, grøfter og vannanlegg	-830	9 123	40 487	19 666	26 380
Driftsbygninger	40 566	-51 112	59 172	56 765	-21 248
Maskiner og redskap	-14 123	8 668	-33 751	65 442	20 737
Melkekvote (ku og geit)	3 026	0	3 191	4 436	1 832
Sum nettoinvesteringer	28 639	-33 321	69 099	146 309	27 701

1) Inkl. nyttet halm

Fylkestall for Vestfold, alle driftsformer
Tabell 14c. Produksjonsinntekter per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	171 715	208 666	244 015	217 116	265 623
Andre planteprodukter	131 000	84 669	161 424	229 457	209 282
Planteprodukter i alt	302 715	293 334	405 439	446 573	474 905
Storfe, melk	99 426	117 693	122 587	113 720	121 423
Storfe, livdyr	4 437	3 010	4 803	5 401	5 749
Kuslakt	16 673	20 288	21 254	17 240	14 959
Annet storfeslakt	18 727	27 975	27 833	25 464	29 751
Smågriser	12 546	9 693	25 388	47 522	48 185
Slaktegriser	311 822	325 358	339 142	285 763	360 343
Avlsgriser	6 215	18 452	5 935	9 945	8 753
Fjørfe, egg og slakt	253 447	325 352	391 333	437 570	428 886
Andre inntekter, husdyrholdet	4 017	4 620	3 228	7 868	69 648
Husdyrprodukt i alt	727 310	852 440	941 503	950 493	1 087 697
Arealtilskudd, grovfôr	3 700	4 315	4 023	3 605	3 585
Arealtilskudd, korn	24 961	26 886	29 770	29 950	31 921
Kulturlandskapstilskudd	60 807	65 500	70 318	67 211	69 662
Produksjonstillegg, husdyr	28 160	29 399	28 618	30 030	36 807
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	13 821	14 752	15 327	14 666	17 538
Refunderte avløserutgifter	25 413	22 318	24 275	27 082	31 774
Andre tilskudd	19 042	32 165	25 309	34 558	31 942
Bunnfradrag	-5 000	-4 932	-4 000	-3 053	-3 179
Tilskudd i alt	170 904	190 403	193 640	204 049	220 050
Leieinntekter, traktor og redskap	26 812	24 375	28 614	21 468	23 274
Andre inntekter	3 034	7 573	5 230	12 865	3 653
Produksjonsinntekter i alt	1 230 775	1 368 125	1 574 426	1 635 448	1 809 579

Tabell 14d. Kostnader pr bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	306 512	338 979	387 250	440 974	458 822
Andre førkostnader inkl. beiteleie	4 012	8 159	5 523	2 677	12 030
Såvarer	34 312	28 668	36 225	46 871	34 162
Handelsgjødsel og kalk	47 239	48 163	68 945	85 359	58 227
Plantevernmidler	21 123	26 524	27 789	33 724	27 096
Konserveringsmidler	1 522	2 300	1 580	2 681	2 470
Andre forbruksartikler m.v.	39 276	46 223	40 660	63 908	67 030
Kjøp av dyr	129 994	154 310	166 907	136 156	180 436
Sum variable kostnader	583 990	653 327	734 879	812 350	840 273
Leid arbeid	52 576	53 020	57 055	121 069	124 380
Drivstoff	23 558	22 649	36 131	25 720	35 498
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	5 539	11 432	5 649	8 511	10 419
Vedl.h. driftsbygninger	22 044	21 199	26 076	33 931	39 400
Vedl.h. traktor og maskiner	37 406	38 733	46 108	47 237	60 402
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	612	555	523	545	523
Avskr. driftsbygninger	60 552	61 470	67 932	76 021	79 729
Avskr. traktor og maskiner	50 387	50 227	47 010	48 358	52 421
Maskinleie	35 308	48 964	62 721	59 442	47 417
Andre faste kostnader	128 680	130 566	140 735	168 661	171 492
Sum faste kostnader	416 662	438 814	489 940	589 495	621 681
Kostnader i alt	1 000 652	1 092 142	1 224 819	1 401 845	1 461 954
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,12	1,13	1,15	1,30	1,21
Netto mekaniseringskostnader pr daa	416	443	524	469	522

Fylkestall, Vestfold, alle driftsformer

Tabell 14e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	230 123	275 983	349 607	233 603	347 625
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	85 335	107 895	137 875	76 236	80 025
Familiens arbeidsfortjeneste	144 788	168 088	211 732	157 367	267 600
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	154 234	183 109	218 360	167 055	288 221
Lønnsevne	197 364	221 108	268 787	278 436	391 980
Lønnsevne pr. time	93,80	108,13	123,47	107,30	150,65
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	218 256	250 932	288 340	218 503	299 164
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	209 127	245 179	292 035	197 724	320 458
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	230 123	275 983	349 607	233 603	347 625
Driftsoverskudd, skogbruk	7 149	35 290	41 819	19 926	54 784
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	56 068	52 307	50 406	67 809	77 194
Driftsoverskudd, andre næringer	39 562	42 741	21 694	34 582	57 760
Lønnsinntekt	276 574	315 624	343 695	328 175	356 939
Pensjoner og sykepenger	28 619	37 822	36 720	36 490	31 076
Gevinst/utbytte verdipapir	12 277	6 261	29 407	65 783	35 279
Årlige erstatninger og lignende	796	1 817	1 793	2 041	4 951
Familiens arbeid på nyanlegg	9 049	2 782	0	3 719	842
Renteinntekter	9 049	11 153	23 450	17 408	17 167
- Renteutgifter	61 983	96 089	132 250	96 007	103 230
- Kårutgifter	6 097	7 356	5 127	4 583	4 535
Nettoinntekt	601 186	678 334	761 214	708 946	875 852
Privatforbruk ekskl. skatt	437 685	460 625	460 231	520 323	523 790
Betalte skatter	180 345	190 893	195 479	227 159	210 364

Tabell 14f. Balanse og arbeidskapital pr 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	255 569	389 569	416 767	477 788	587 808
Andre krav	509 416	233 596	292 902	369 872	290 665
Omløpsmidler, jordbruk	216 982	237 124	316 594	264 523	268 246
Omløpsmidler, andre næringer	169 285	229 886	289 076	554 770	534 262
Omløpsmidler i alt	1 151 252	1 090 175	1 315 339	1 666 953	1 680 981
Anleggsmidler, jordbruk	1 914 719	1 925 337	2 050 256	2 304 232	2 424 409
Anleggsmidler, skogbruk	356 144	363 859	330 280	325 086	322 310
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	141 420	131 154	152 426	148 035	155 117
Anleggsmidler, andre næringer	41 405	116 170	114 930	154 223	152 924
Privat hovedbygninger	575 913	716 102	704 855	644 049	681 030
Privat, annet	163 448	196 901	192 146	357 739	400 867
Anleggsmidler i alt	3 193 049	3 449 523	3 544 893	3 933 364	4 136 657
Eiendeler i alt	4 344 301	4 539 698	4 860 232	5 600 317	5 817 638
Eiendeler i jordbruket	2 131 701	2 162 460	2 366 850	2 568 755	2 692 655
Kortsiktig gjeld	398 594	420 629	410 771	537 258	501 484
Langsiktig gjeld	1 698 785	1 819 704	1 801 981	2 317 521	2 408 669
Gjeld i alt	2 097 379	2 240 333	2 212 752	2 854 779	2 910 153
Endring i året, kroner	62 913	219 830	2 514	298 731	-94 468
Egenkapital	2 246 922	2 299 365	2 647 480	2 745 538	2 907 485
Egenkapitalprosent	52	51	54	49	50
Endring i året (sparing)	32 800	83 358	214 332	104 446	252 932
Arbeidskapital	752 658	669 546	904 568	1 129 695	1 179 497
Endring i året	1 882	116 379	143 827	89 274	105 055
1) Kalkulasjonsrente	4 %	5 %	6 %	3 %	3 %

Fylkestall for Telemark, alle driftsformer

Tabell 15a. Produksjonstekniske data og oppnådde priser

År	2006	2007	2008	2009	2010
Antall bruk	27	24	24	22	20
Brukers alder	48	49	50	51	52
Arealfordeling og avling					
Korn, daa	68,8	78,9	71,7	70,7	68,4
Grovfôr, daa	168,4	172,5	176,1	188,3	176,6
Annet areal, daa	2,3	2,5	2,5	2,6	2,6
Jordbruksareal, daa	239,5	253,8	250,3	261,6	247,6
- herav leid areal, daa	145,0	160,2	159,0	149,2	152,9
Korn, FEm pr daa ¹⁾	349	386	364	298	408
Grovfôr, FEm pr daa	294	315	305	293	271
Jordbruksareal, FEm pr daa	311	334	323	294	309
Husdyrproduksjon					
Antall årskyr	6,5	7,7	8,2	7,8	6,0
Kumelk, liter omsatt	37 129	46 559	48 873	51 147	38 200
Melkekvote	42 032	49 680	58 114	61 720	48 605
Produsert melk pr årsku, kg	6 675	6 265	6 728	7 370	7 005
Storfekjøtt, kg omsatt	1 456	1 676	1 759	1 748	1 127
Antall avlsgriser/smågriskull fra 2007	3,5	15	22	22	26
Salgbare smågriser	132	164	260	197	333
Svinekjøtt slaktegris, kg omsatt	4 458	3 035	738	32	99
Antall vinterfôra sauer (vfs)	26	16	17	18	20
Kg kjøtt pr vfs	22	23	24	32	33
Ull, kg omsatt pr vfs	5,3	5,4	5,0	4,3	7,5
Arbeidsforbruk, timer					
Bruker	1 492	1 601	1 555	1 559	1 612
Ektefelle	525	500	516	581	637
Barn under 17 år	20	16	34	7	8
Sum familie	2 037	2 117	2 105	2 147	2 257
Leid arbeid, betalt	365	411	365	322	372
Leid arbeid, ubetalt	93	110	104	113	118
Sum timer i jordbruket	2 495	2 638	2 574	2 582	2 747
Sum timer i skogbruket	44	41	46	30	39
Sum timer i tilleggsnæring	220	188	249	198	174
Familiens arbeid på nyanlegg	24	57	39	154	103
Familiens arb. i annen virksomhet	1 521	1 472	1 452	1 446	1 376
Oppnådde priser					
Bygg, kr pr kg	1,65	1,72	1,92	1,95	1,91
Havre, kr pr kg	1,55	1,51	1,59	1,93	1,74
Kumelk, kr pr l	3,70	3,96	4,15	4,25	4,67
Kukjøtt, kr pr kg	32,00	31,20	33,72	37,08	35,31
Annet storfekjøtt, kr pr kg	35,06	37,22	39,95	42,51	40,93
Smågris for salg, kr pr stk.	746	935	1 007	935	982
Svinekjøtt slaktegris, kr pr kg	21,25	25,38	24,32		20,50
Sau- og lammekjøtt, kr pr kg	28,55	34,40	39,53	37,75	39,12
Ull, kr pr kg	31,54	33,67	34,59	30,61	29,03

Tabell 15b. Nettoinvesteringer

År	2006	2007	2008	2009	2010
Jord, grøfter og vannanlegg	-1 465	-834	8 023	-521	-809
Driftsbygninger	-13 162	70 736	52 520	-23 707	441 579
Maskiner og redskap	-6 380	-11 442	23 624	-29 416	13 102
Melkekvote (ku og geit)	3 656	24 375	16 877	7 104	2 620
Sum nettoinvesteringer	-17 351	82 835	101 044	-46 540	456 492

1)Inkl. nyttet halm

Fylkestall for Telemark, alle driftsformer
Tabell 15c. Produksjonsinntekter per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Korn	43 092	52 445	46 772	45 926	60 158
Andre planteprodukter	43 348	37 179	41 101	47 733	24 345
Planteprodukter i alt	86 440	89 625	87 873	93 659	84 503
Storfe, melk	137 420	184 592	202 949	217 511	178 207
Storfe, livdyr	6 419	8 274	8 359	9 898	18 352
Kuslakt	18 713	28 077	31 146	35 212	21 407
Annet storfeslakt	31 196	39 594	40 847	41 926	18 216
Smågriser	58 226	102 807	237 309	239 033	287 211
Slaktegriser	86 440	105 507	25 825	-15 823	43 958
Avlsgriser	6 517	7 195	6 445	5 158	21 493
Sauer, livdyr og slakt	22 162	20 125	23 519	22 450	31 866
Ull	4 198	2 915	2 611	2 389	4 327
Fjørfe, egg og slakt	12 649	13 538	21 615	0	0
Andre inntekter, husdyrholdet	26 873	24 122	28 156	34 873	58 982
Husdyrprodukt i alt	410 813	536 747	628 781	592 627	684 019
Arealtilskudd, grovfôr	22 348	22 408	22 823	25 369	24 396
Arealtilskudd, korn	12 451	12 721	13 668	12 978	13 658
Kulturlandskapstilskudd	43 774	49 996	48 955	49 267	46 252
Produksjonstillegg, husdyr	50 115	54 195	54 093	61 184	62 615
Driftstillegg, grunntilskudd, distriktstilskudd	57 014	63 684	74 813	89 016	99 417
Refunderte avløserutgifter	39 310	34 811	40 737	40 778	46 254
Andre tilskudd	28 330	34 116	38 474	34 309	38 228
Bunnfradrag	-5 000	-5 000	-4 000	-3 000	-3 050
Tilskudd i alt	248 342	266 932	289 563	309 901	327 770
Leieinntekter, traktor og redskap	22 559	18 716	19 823	23 822	25 662
Andre inntekter	627	928	23 974	1 897	6 203
Produksjonsinntekter i alt	768 781	912 947	1 050 014	1 021 906	1 128 157

Tabell 15d. Kostnader per bruk

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kraftfôr	134 263	143 741	170 132	169 950	178 053
Andre førkostnader inkl. beiteleie	8 522	10 249	5 404	3 619	11 044
Såvarer	9 654	9 569	10 958	10 328	8 114
Handelsgjødsel og kalk	27 406	30 598	31 368	35 684	26 048
Plantevernmidler	5 552	7 325	6 621	6 876	6 751
Konserveringsmidler	3 218	5 633	4 061	3 605	3 723
Andre forbruksartikler m.v.	36 125	39 401	46 021	57 555	50 043
Kjøp av dyr	19 865	17 322	25 368	14 975	26 523
Sum variable kostnader	244 605	263 838	299 933	302 592	310 299
Leid arbeid	54 122	59 497	59 005	57 388	68 746
Drivstoff	18 801	18 782	26 079	23 450	24 930
Vedl.h. jord, veger, grøfter og vannanl.	3 780	4 867	10 427	11 218	4 915
Vedl.h. driftsbygninger	18 891	21 201	29 198	20 367	24 042
Vedl.h. traktor og maskiner	32 168	40 608	39 859	47 820	46 880
Avskr. jord, veger, grøfter og vannanl.	2 488	2 876	2 807	3 521	3 744
Avskr. driftsbygninger	40 290	48 546	54 120	54 964	69 196
Avskr. traktor og maskiner	37 869	38 372	44 068	42 225	39 988
Maskinleie	43 504	40 914	54 418	50 033	50 972
Andre faste kostnader	90 258	108 727	146 386	145 505	159 633
Sum faste kostnader	342 171	384 391	466 367	456 491	493 046
Kostnader i alt	586 776	648 229	766 300	759 083	803 345
Netto mek.kostnader pr FEm totalavl.	1,46	1,58	2,03	1,95	1,91
Netto mekaniseringskostnader pr daa	453	535	656	574	591

Fylkestall for Telemark, alle driftsformer

Tabell 15e. Resultatregning

År	2006	2007	2008	2009	2010
Resultatregning i jordbruket					
Driftsoverskudd	182 005	264 719	283 714	262 823	324 812
- Renter av jordbruksaktiva ¹⁾	57 020	79 067	102 374	54 599	53 751
Familiens arbeidsfortjeneste	124 985	185 652	181 340	208 224	271 061
Familiens arbeidsfortjeneste pr årsverk	108 262	153 775	151 459	169 988	210 572
Lønnsevne	179 107	245 149	240 345	265 612	339 807
Lønnsevne pr. time	71,79	92,91	93,37	102,87	123,70
Vederlag til arbeid og egenkap. pr årsv.	158 209	204 359	214 198	211 420	247 324
Vederl. til fam. arb.og egenkap. pr årsv.	138 440	192 783	200 309	194 693	232 658
Regnskapssammendrag					
Driftsoverskudd, jordbruk	182 005	264 719	283 714	262 823	324 812
Driftsoverskudd, skogbruk	9 550	19 448	32 264	2 283	26 704
Driftsoverskudd, tilleggsnæringer	36 853	54 245	55 812	41 620	45 862
Driftsoverskudd, andre næringer	19 231	13 288	15 110	32 776	81 179
Lønnsinntekt	293 154	297 634	326 105	332 450	326 960
Pensjoner og sykepenger	30 570	36 905	34 714	33 795	37 170
Gevinst/utbytte verdipapir	1 964	5 410	-6 600	-56 617	4 073
Årlige erstatninger og lignende	219	309	1 339	1 470	1 348
Familiens arbeid på nyanlegg	3 465	8 421	6 110	24 486	19 367
Renteinntekter	7 485	12 524	25 955	12 933	9 440
- Renteutgifter	42 027	63 127	84 538	43 871	46 568
- Kårutgifter	3 607	3 005	4 646	4 975	5 816
Nettoinntekt	538 862	646 770	685 339	639 173	824 531
Privatforbruk ekskl. skatt	355 791	367 238	421 981	451 361	395 096
Betalte skatter	143 175	137 566	169 666	183 481	191 593

Tabell 15f. Balanse og arbeidskapital per 31.12.

År	2006	2007	2008	2009	2010
Kontanter og bankinnskudd	347 617	341 096	436 860	378 235	512 134
Andre krav	177 683	216 826	202 667	185 435	244 545
Omløpsmidler, jordbruk	82 357	105 886	127 224	112 334	144 536
Omløpsmidler, tilleggsnæringer	5 926	4 887	4 001	3 869	4 143
Omløpsmidler, andre næringer	257 619	318 034	233 607	226 908	177 932
Omløpsmidler i alt	871 202	986 730	1 004 359	906 781	1 083 290
Anleggsmidler, jordbruk	1 329 983	1 528 612	1 645 463	1 675 355	1 904 303
Anleggsmidler, skogbruk	167 582	149 538	149 650	166 969	142 834
Anleggsmidler, tilleggsnæringer	79 915	84 010	104 007	162 999	203 572
Anleggsmidler, andre næringer	48 367	44 608	45 212	62 909	41 975
Privat hovedbygninger	389 826	400 437	392 716	398 695	450 321
Privat, annet	137 422	176 316	211 619	211 169	277 200
Anleggsmidler i alt	2 153 095	2 383 521	2 548 667	2 678 096	3 020 205
Eiendeler i alt	3 024 297	3 370 250	3 553 026	3 584 877	4 103 495
Eiendeler i jordbruket	1 412 340	1 634 498	1 772 687	1 787 689	2 048 839
Kortsiktig gjeld	203 954	291 302	321 065	176 753	269 774
Langsiktig gjeld	1 061 882	1 134 276	1 157 640	1 022 650	1 475 110
Gjeld i alt	1 265 836	1 425 578	1 478 705	1 199 403	1 744 884
Endring i året, kroner	138 022	79 983	52 077	-183 844	536 499
Egenkapital	1 758 461	1 944 672	2 074 321	2 385 474	2 358 611
Egenkapitalprosent	58	58	58	67	57
Endring i året (sparing)	44 232	93 276	118 953	48 955	256 354
Arbeidskapital	667 248	695 427	683 294	730 028	813 516
Endring i året	175 734	91 087	-22 798	-29 284	158 130
1) Kalkulasjonsrente	4,00 %	5,00 %	6,00 %	3,00 %	3,00 %

6 Forklaring og faguttrykk

Anleggsmidler er eiendeler som er bestemt til varig eie eller bruk; det vi si alle eiendeler unntatt omløpsmidler. Anleggsmidlene har en funksjonstid i foretaket på over ett år. Eksempler på anleggsmidler er jord- og skogbruksarealer, driftsbygninger, maskiner og avlsdyr.

Arbeid: Både leid arbeid og familiens arbeid registreres i timer etter medgått arbeidstid. For personer under 18 år eller over 65 år, regnes arbeidstimene om til fullverdige timer.

Kårfolk og familiens egne barn over 17 år som har arbeidet i jord- eller skogbruket, føres som leid hjelp i driftsregnskapet. Familiens arbeid på nyanlegg blir ført særskilt da vederlaget for dette arbeidet blir balanseført (aktivert).

Arbeidskapital er omløpsmidler minus kortsiktig gjeld. Arbeidskapitalen er et uttrykk for familiens likvide situasjon.

Avlinger registreres som lagringsdyktig avling; det vil si kg innhøstet poteter, kg innkjørt høy, m³ ferdig surfôrmasse, antall rundballer, FEm oppfôra gras, korn med 15 prosent vann, grønnfôr og beite. Alle avlinger regnes om til FEm per daa.

Avskrivninger defineres som planmessig fordeling av eiendelenes verdiforringelse over eiendelenes forventede levetid. I driftsregnskapet benyttes lineære avskrivninger slik at den nominelle verdiforringelsen blir like stor hvert år i avskrivningsperioden. De avskrivbare anleggsmidlene avskrives individuelt og avskrivningstiden fastsettes ut fra sannsynlig varighet/brukstid, slik at for eksempel brukt utstyr avskrives over kortere tid enn nytt.

Balansen er en oppstilling for brukerfamiliens eiendeler, gjeld og egenkapital per 31.12 hvert år.

Dekningsbidrag er produksjonsinntekter minus variable kostnader.

Driftsoverskuddet er produksjonsinntekter minus kostnader. Driftsoverskuddet er den godtgjørelse familien får for egen arbeidsinnsats og for egen og lånt kapital i virksomheten.

Egenkapitalen er den delen av totalkapitalen som tilhører brukerfamilien. Egenkapitalen beregnes ved å trekke samlet gjeld fra samlet verdi av eiendelene.

Eiendeler består av omløpsmidler og anleggsmidler.

Familien består av bruker og eventuell ektefelle, samboer eller partner og deres barn under 17 år.

Familiens arbeidsfortjeneste (beregnes bare for jordbruket) er driftsoverskuddet fratrukket kalkulert rente av eiendelene i jordbruket, og viser det familien har igjen for arbeidsinnsatsen i jordbruksvirksomheten. Som uttrykk for jordbrukseiendelenes verdi brukes gjennomsnittet av inngående og utgående balanse.

Faste kostnader er kostnader som i en gitt periode ikke endrer seg nevneverdig med omfanget av produksjonen. Eksempler på faste kostnader er avskrivninger og vedlikehold av driftsbygninger.

Jordbruksareal: Sum areal av de enkelte vekstslag i dekar (daa). Jordbruksarealet omfatter både eget og leid areal, og det er registrert hvor stort det leide arealet er. Overfladyrket areal er med som redusert areal. Utmarksbeite er ikke tatt med.

Kortsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling innen ett år fra regnskapsavslutning, eller som er direkte knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Kostnader er verdien av de varer og tjenester som er satt inn i produksjonen i regnskapsperioden, uten verdien av eget arbeid og rentekostnader.

Langsiktig gjeld er gjeld som normalt forfaller til betaling ett år eller senere etter regnskapsavslutning, og som ikke er knyttet til bedriftens kortsiktige omsetning av varer og tjenester.

Lønnsevne (beregnes bare for jordbruket) viser hvor mye jordbruket kan betale for samlet arbeidsinnsats. Lønnsevne beregnes som driftsoverskudd pluss kostnader til leid hjelp minus kalkulert rentekrav på eiendelene. Den angis i kroner per bruk eller kroner per time.

Nettoinntekt er samlet driftsoverskudd fra all næringsvirksomhet med tillegg av lønnsinntekter, pensjoner, kalkulert vederlag for familiens arbeidsinnsats på nyanlegg samt renteinntekter, men fratrukket rente- og kårutgifter.

Nettoinvestering er nyanlegg minus avskrivninger, frasalg og investeringstilskudd.

Omløpsmidler er eiendeler som ikke er skaffet for varig eie eller bruk. De har enten en funksjonstid i foretaket på under ett år, eller de er knyttet til den kortsiktige omsetningen av varer og tjenester. Eksempler på omløpsmidler er bankinnskudd, kontanter, andre krav, slaktedyr og varelager.

Produksjonsinntekter er verdien av varer og tjenester som er produsert i løpet av året. Produksjonsinntektene omfatter derfor både hva som er solgt eller tatt ut til forbruk i løpet av året, og endringene i lagerbeholdningene.

Rentekrav er kalkulert rente av gjennomsnittlig verdi av eiendeler i jordbruket.

Sparing er økning i egenkapitalen i løpet av året.

Variable kostnader er kostnader som i en gitt periode forandrer seg proporsjonalt med omfanget av produksjonen, slik som for eksempel såfrø, gjødsel og innkjøpt fôr. Drivstoff regnes som en fast kostnad fordi det er umulig å fordele posten mellom ulike produksjoner.

Vederlag til arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet tillagt kostnadene for leid arbeid og fratrukket jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel settes lik verdien av eiendeler i jordbruket i prosent av alle eiendeler.

Vederlag til familiens arbeid og egenkapital (beregnes bare for jordbruket) omfatter driftsoverskuddet fratrukket jordbrukets andel av utgifter til renter og kår. Jordbrukets andel settes lik verdien av eiendeler i jordbruket i prosent av alle eiendeler.

Årsverk: Et årsverk var 1 875 registrerte timer i 2000, gikk ned til 1 860 timer i 2001, og har vært 1 845 timer fra 2002.

Tidligere utgitt i denne serien – 2011

- 2011-1 Økonomien i jordbruket i Nord-Norge. Driftsgranskingene i jord- og skogbruk 2009 – Aktuelle artikler og tabellsamling 2005–2009. Øyvind Hansen, Ole Kristian Stornes, 81 s.
- 2011-2 Beregning av det norske kjøttforbruket. Mads Svennerud, Gro Steine, 18 s.
- 2011-3 Økonomien i jordbruket på Vestlandet. Trendar og økonomisk utvikling 2000–2009. Torbjørn Haukås, Anastasia Olsen, 86 s.
- 2011-4 Økonomien i landbruket i Trøndelag. Utviklingstrekk 2000–2009. Tabellsamling 2005–2009. Kjell Staven, Otto Sjelmo, Knut Krokann, Helge Bonesmo, Svein Olav Holien, Siv Karin Paulsen Rye, Liv Grethe Berge Frislid, Inger Sofie Murvold Knutsen, 16 s.
- 2011-5 Melding om årsveksten 2010. Normalårsavlinger og registrerte avlinger. Ola Wågbo, Oddmund Hjukse, 16 s.
- 2011-6 Gårdsbasert entreprenørskap : en kvalitativ studie av muligheter, motiver og ressurser for entreprenørskap i landbruket. Asbjørn Veidal, 55 s.
- 2011-7 Økonomien i jordbruket i Agder-fylka og Rogaland 2009. Trendar og økonomisk utvikling 2000–2009. Tabellsamling 2005–2009. Lars Ragnar Solberg, Heidi Knutsen, Anastasia Olsen, 87 s.
- 2011-8 Regulering for organisering - markedsregulering i kjøttsektoren. Gro Steine, Arne Vasaasen, Anders Nordlund og Ivar Pettersen, 68 s.
- 2011-9 Økonomien i jordbruket på Østlandet. Utviklingstrekk 2005–2009. Tabellsamling 2005–2009. Terje Haug, 97 s.
- 2011-10 Konsekvenser i Rogaland av mulige endringer av gjødselvereforskrift. Heidi Knutsen, Aart van Zanten Magnussen, 57 s.
- 2011-11 Klimatiltak i landbruket – En gjennomgang av tiltak i Klimakur 2020. Ellen Henrikke Aalerud, Valborg Kvakkestad, 41 s.
- 2011-12 Vurdering av økonomi på utbyggingsbruk i mjølkeproduksjon i Møre og Romsdal og Sogn og Fjordane 2008. Lars Ragnar Solberg, Liv Grete Frislid, 48 s.
- 2011-13 Tid for satsing på landbruk i Afrika. Ellen Henrikke Aalerud, Anna Birgitte Milford, 29 s.
- 2011-14 «Føre var» i laksenæringen: Tid for kollektiv håndtering av underdekning av fiskeolje. Gro Steine, Ragnar Tveterås, Ivar Pettersen, 31 s.
- 2011-15 Rensekostnader ved innføring av miljøvennlige spredningsmetoder for husdyrgjødsel. Julie Nævik Hval, Knut Krokann, 30 s.
- 2011-16 Inntekt, sparing og investering i jordbruket. Agnar Hegrenes, 30 s.
- 2011-18 Verdiskaping i jordbruket i Aust- og Vest-Agder. Heidi Knutsen og Torbjørn Haukås, 37 s.

Tidligere utgitt i denne serien – 2012

- 2012–1 Environmental and climate analysis for the Norwegian agriculture and food sector and assessment of actions. John Hille, Christian Solli, Karen Refsgaard, Knut Krokann, Helge Berglann, 153 s.
- 2012–2 Støtte til økologisk landbruk. Oddmund Hjukse, Ole Kristian Stornes, 42 s.
- 2012–3 Utbyggingsbruk i Hordaland. Torbjørn Haukås, 52 s.
- 2012–4 Innovasjon i landbruket. Trygve Kjølseth, Ivar Pettersen, 29 s.
- 2012–5 Hva skal det være: epler i løsvekt eller emballert? Butikkforsøk med norske, økologiske epler. Anna Birgitte Milford, 31 s.

ADRESSE HOVEDKONTOR

Postadresse:	Kontoradresse:	Telefon: 22 36 72 00
Postboks 8024 Dep	Storgata 2 4 6	Telefaks: 22 36 72 99
0030 OSLO		E-post: postmottak@nilf.no
		Internett: www.nilf.no

ADRESSE DISTRIKTSKONTORER

Bergen	Postadresse:	Postboks 7317, 5020 BERGEN
	Telefon:	55 57 24 97
	Telefaks:	55 57 24 96
	E-post:	postmottak@nilf-ho.no
Trondheim	Postadresse:	Postboks 4718 – Sluppen, 7468 TRONDHEIM
	Telefon:	73 19 94 10
	Telefaks:	73 19 94 11
	E-post:	postmottak@nilf.fmst.no
Bodø	Postadresse:	Statens hus, Moloveien 10, 8002 BODØ
	Telefon:	75 53 15 40
	Telefaks:	75 53 15 49
	E-post:	postmottak@nilf-nn.no

ISBN 978-82-7077-825-6
ISSN 0805-9691

